

2. JANUAR 2023

FORVENTNINGERNE FRA DE OFFENTLIGE INSTANSER TIL REVISORERNE I FORBIN- DELSE MED HVIDVASK

AALBORG UNIVERSITET – CAND.MERC.AUD

VEJLEDER: HANS HENRIK BERTING

LENE BØGH NIELSEN

Titelblad

**AALBORG
UNIVERSITET**

Titel: Forventningerne fra de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med hvidvask

Studium: Cand. Merc. Aud

Modul: 4. semester – Afhandling, 30 ETCS

Afleveringsdato: 02.01.2023

Vejleder: Hans Henrik Berthing

Anslag: 140.316

Normalsider: 58,5 sider

Lene Bøgh Nielsen

Studienummer: 20173097

Forord

Denne afhandling er udarbejdet af Lene Bøgh Nielsen som den afsluttende afhandling på Cand. Merc. Aud studiet på Aalborg Universitet. Afhandlingen er udarbejdet fra perioden september 2022 til januar 2023.

Afhandlingens fokusområde er hvidvask, hvor det ønskes at undersøge de offentlige instansers forventninger til revisorerne og deres arbejde i forbindelse med opdagelse og underretning af hvidvask, samt om revisorerne er klar over deres egentlige ansvar i forhold til hvidvask. Emnet har vakt interesse, da der gennem de senere år har været en stigende interesse indenfor hvidvaskområdet blandt den generelle befolkning.

Afhandlingen indeholder blandt andet interviews med medarbejdere fra Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen, hvor deres forventninger til revisorerne arbejde med hvidvask er i fokus. Derudover indeholder afhandlingen også en spørgeskemaundersøgelse med 94 deltagende revisorer, som indeholder informationer om deres måde at agere på indenfor hvidvask.

Det var ikke muligt at udarbejde denne afhandling uden at medarbejderne fra Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen var villige til at stille op til interviewene, derfor skal der lyde en stor tak til specielt disse seks medarbejdere. Endvidere skal der også lyde en stor tak til de revisorer, der har udfyldt spørgeskemaet. Derudover skal Hans Henrik Berthing også have tak for at have vejledt mig gennem afhandlingen.

Abstract

This thesis will deal with the expectations that the public authority has of the auditors in relation to the discovery and notification of money laundering. The thesis also deals with whether the auditors are aware of their responsibilities in connection with money laundering. This topic has been chosen because in recent years there has been more focus on that topic of money laundering. It has been chosen in the thesis, that the public authority that will be included is the Money Laundering Secretariat, the Tax Agency, and the Danish Business Authority, because these public authorities have to do with money laundering.

The thesis is written under the constructivist paradigm, and this will mean that the world must be understood through individuals, and therefore interviews and a questionnaire survey will be used in this thesis. In the thesis, 6 interviews have been devised - two interviews have been devised with each of the three public authority. The number of interviews has been assessed as an acceptable number, as the expectations from the interviewees have only been selected if two or more people from the public authority share the same expectations for the auditors. In addition to the interviews with the public authority, a questionnaire survey has also been devised among the auditors. The questionnaire survey was sent to around 300-350 accountants, of whom 94 have answered all the questionnaire's questions. This is considered as an acceptable number of respondents for the survey.

The thesis includes the Agent-Principal theory. This is included to be able to assess the auditors' role in the society, and to assess how the relationship between the auditors and the public authority is. In addition, Brenda Porter's theory of the expectation gap is also included. This is included to be able to assess how the public authority have reasonable or unreasonable expectations of the auditors' work in relation to the discovery of money laundering. Furthermore, the thesis will also include a theoretical review of the Money Laundering Act. This has been chosen as the legislation is used for a comparison with the expectations of the public authority, and for a comparison with how the auditors perform their work.

The expectations that are seen through the interviews, they will be compared with the legislation, to be able to assess whether the expectations from the public authority, they are reasonable or unreasonable. Furthermore, the trends seen in the auditors through the questionnaire survey will also be compared with the legislation. This is done to be able to assess whether

the auditors are aware of their responsibilities in connection with the detection and reporting of money laundering.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
1.1 <i>Problemformulering</i>	2
1.1.1 Uddybelse af problemformuleringen.....	2
1.2 <i>Afgrænsning</i>	3
2. Metode	5
2.1 <i>Videnskabsteori</i>	5
2.1.1 Konstruktivisme	6
2.2 <i>Valg af teori og empiri</i>	7
2.3 <i>Dataindsamling</i>	8
2.3.1 kvalitetskriterier	9
3. Teori og empiri.....	9
3.1 <i>Agent-Principal teorien</i>	10
3.1.1 Kritisk af modellen.....	10
3.1.2 Modellens anvendelse	11
3.1.2.1 God revisionskik og offentlighedens tillidsrepræsentant.....	11
3.2 <i>Forventningskløften</i>	12
3.2.1 Brenda Porter	12
3.2.2 Afhandlingens forventningskløft.....	13
3.3 <i>Hvidvask</i>	14
3.3.1 Hvidvaskloven	14
3.4 <i>Empiri</i>	21
3.4.1 Semistruktureret interviews.....	21
3.4.2 Spørgeskemaundersøgelsen	24
4. Analyse af forventningerne og lovgivningen indenfor hvidvask.....	27
4.1 <i>De offentlige instansernes forventninger til revisorernes afdækning og underretning af hvidvask</i>	28
4.1.1 Revisorernes position for at opdage hvidvask.....	28
4.1.2 Forventningerne til revisorerne	31
4.1.3 Lovkravene på hvidvaskområdet for revisorerne	33
4.1.4 Foretages der unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet	35
4.1.5 Behovet for en revisor som den uafhængige part.....	37
4.1.6 Er kravene til revisorerne fra de offentlige instanser for høje	38
4.2 <i>Lovgivningens regler indenfor hvidvaskområdet</i>	39

4.3 Revisorernes mening om de offentlige instansers forventninger og lovgivningen indenfor hvidvask.....	40
5. Stilles der urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorernes afdækning af hvidvask? Og er revisorer klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask?	49
5.1 Stiller de offentlige instanser urimelige forventninger til revisorerne i forhold til opdagelse og underretning af hvidvask?.....	49
5.2 Er revisorerne selv klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask?	53
6. Konklusion	58
7. Litteraturliste.....	60
8. Bilag	62
8.1 Interviewguide - Skattestyrelsen	62
8.2 Interviewguide - Erhvervsstyrelsen.....	64
8.3 Interviewguide - Hvidvasksekretariatet	66
8.4 Interviewguide – Skattestyrelsen andet interview	68
8.5 Interviewguide – Erhvervsstyrelsen andet interview	69
8.6 Interviewguide – Hvidvasksekretariatet andet interview	70
8.7 Transskriberet interview med Skattestyrelsen.....	71
8.8 Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen	80
8.9 Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet.....	88
8.10 Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview	96
8.11 Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview.....	101
8.12 Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview	105
8.13 Spørgeskema til revisorerne.....	110
8.14 Resultat af spørgeskema til revisorerne.....	113

1. Indledning

Der er i de senere år kommet mere fokus på området hvidvask, hvilket har betydet, at Hvidvasksekretariatet, en særlig enhed under politienheden National enhed for Særlig Kriminalitet, hvert kvartal udgiver en rapport omhandlende hvidvask. Kvartalsrapporterne indeholder blandt andet, hvor mange underretninger Hvidvasksekretariatet har modtaget, hvor mange underretninger relevante branchetyper hver især har indgivet, samt hvor mange efterretninger Hvidvasksekretariatet har videregivet til anden relevant myndighed¹.

Rapporten for andet kvartal 2022 viste, at der i dette kvartal blev foretaget 19.342 underretninger, hvoraf 17.494 omhandlede mulig hvidvask med transaktioner mellem personer eller selskaber, kontanthævninger eller kontantindsættelser, 1.779 underretninger omhandlede mistænkelig aktivitet, adfærd eller hændelser hvori der ikke indgik transaktioner, og de sidste 69 underretninger omhandlede mulig terrorfinansiering².

For blot fem år siden, altså i 2017, var der i alt 24.911 underretninger til Hvidvasksekretariatet³. Det samlede antal for 2022 er endnu ikke offentliggjort, men hvis der tages udgangspunkt i andet halvår 2021 og første halvår 2022 så blev der her foretaget 75.254 underretninger til sammen⁴. Dette er altså en stigning på omtrent 33 % flere underretninger end for fem år siden.

Ifølge Hvidvasksekretariatets kvartalsrapport for 2. kvartal 2022, så foretog pengeinstitutterne en bemærkelsesværdig andel af de 19.342 underretninger, pengeinstitutterne stod for 15.548 af underretninger. Hertil kan de nævnes, at revisorbranchen stod for 479 af underretninger i samme kvartal⁵. Det bemærkelsesværdige antal af underretninger fra pengeinstitutterne kan blandt andet skyldes, at brancheorganisation, Finans Danmark, tilbage i december 2018 udgav 25 anbefalinger, som vejleder pengeinstitutterne i, hvorledes den finansielle sektor styrker bekæmpelsen af hvidvask⁶. Pengeinstitutternes tiltag og skærpede indsat skyldes blandt andet de hvidvaskskandaler, som der de seneste år har figureret i mediebilledet om branchen.

Når en hvidvaskskandale er under undersøgelse, så er der fokus på, hvem der kan stilles til

¹ Anklagemyndigheden (2022), Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

² Anklagemyndigheden (2022), Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

³ Anklagemyndigheden (2018), Hvidvask i Danmark, den nationale risikovurdering 2018

⁴ Anklagemyndigheden (2022), Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

⁵ Anklagemyndigheden (2022), Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

⁶ Finans Danmark (2019), Hvidvask Task Force er klar med 25 anbefalinger

ansvar herfor. I denne sammenhæng bliver der oftest stillet spørgsmålstejn ved, om revisorerne burde have haft kendskab hertil. I sådanne situationer bliver der foretaget en vurdering af, om revisorerne burde have opdaget forholdet for eksempel gennem deres almindelige gennemgang af et regnskab. Dette betyder, at det undersøges om revisorerne har udført arbejdet i overensstemmelse med lovgivning og derved tilfredsstillende, eller om revisorerne skal gøres til medansvarlig for hvidvaskningen.

Med titlen revisor kommer også titlen som en del af de underretningspligtige og det dertilhørende ansvar. Der kan dog stilles spørgsmålstejn ved, om det lovgrundlag som de offentlige instanser har udformet til revisorerne, det er for omfattende, og endvidere om de offentlige instanser i virkeligheden har for urimelige forventninger til revisorerne indenfor opdagelse af hvidvask, end hvad der praksis er muligt for revisorerne at opdage gennem deres arbejde.

1.1 Problemformulering

I dette afsnit vil afhandlingens problemformulering blive præsenteret, herefter uddybes det, hvorledes problemformuleringen vil blive besvaret.

Under afsnit 1 blev der sat spørgsmålstejn ved, om de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorerne mulighed for opdagelse af hvidvask, og det er dette, som danner baggrund for afhandlingens problemformulering. Afhandlingen har til formål at belyse de forventninger, som der er til revisorerne fra de offentlige instanser i forhold til opdagelse og underretning af hvidvask, samt at undersøge hvorledes revisorerne er klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask.

Afhandlingens problemformulering er som følgende:

Hvorledes opfylder revisorerne de offentlige instansers forventninger i forbindelse med opdagelse og underretning af hvidvask, samt hvorledes er revisorerne klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask?

1.1.1 Uddybelse af problemformuleringen

I dette afsnit vil der være en uddybelse af problemformuleringen, og en forklaring på hvorledes denne besvares.

Formålet med problemformuleringen er at finde ud af, om de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorerne i forbindelse med opdagelsen af hvidvask, og om reviso-

terne er klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask. Afhandlingens problemformulering vil blive besvaret ved hjælp af fem forskningsspørgsmål. Forskningsspørgsmålene er som følgende:

- Hvilke forventninger har de offentlige instanser til revisorerne i forbindelse med opdagelse og underretning af hvidvask?
- Hvorledes er det lovgrundlag som revisorerne skal overholde indenfor området hvidvask?
- Hvad mener revisorerne om de offentlige instansers forventninger og lovgivningen på området?
- Er forventningerne fra de offentlige instanser til revisorerne urimelige indenfor hvidvask sammenlignet med lovgivningen herpå?
- Er revisorerne selv klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask?

De ovenstående forskningsspørgsmål har, som før nævnt, til formål at afdække afhandlingens problemformulering på bedst mulig vis. Forskningsspørgsmålene besvares blandt andet ved hjælp af semistrukturerede interviews med relevante offentlige instanser, disse vil blive nævnt i det understående afsnit. Endvidere bliver der også benyttet en spørgeskemaundersøgelse, som er besvaret af enkelte revisorer. Denne spørgeskemaundersøgelse sammenkobles med litteratur på området, såsom eksempelvis relevant lovgivning indenfor hvidvask samt interviewene med de offentlige instanser. Dette er valgt for at undersøge, hvorvidt der opstår en forventningskløft mellem revisorerne og de offentlige instanser i forhold til revisorerens muligheder for at opdage og underrette om hvidvask, og endvidere om revisorerne er klar over deres egentlige ansvar.

1.2 Afgrænsning

Dette afsnit har til formål at begrænse afhandlingens område. Det er fundet nødvendigt at foretage en afgrænsning grundet tidsperspektivet samt nogle forud angivet retningslinjer fra Aalborg Universitet. Afgrænsningen er endvidere foretaget for at sikre, at det kun er relevante emner indenfor afhandlingens problemformulering der undersøges.

En af de første og vigtigste afgrænsninger der skal foretages i afhandlingen, det er afgrænsningen indenfor begrebet offentlige instanser. Her skal afgrænses mellem hvilke offentlige instanser der er relevante for afhandlingens problemformulering, og hvilke offentlige instanser der ikke vurderes relevante. Begrebet offentlig instans defineres ifølge den danske ordbog

som en offentlig myndighed, institution, organisation eller lignende, som forvalter et bestemt område, og som rådgiver, vurderer eller har visse beføjelser indenfor dette⁷. Definitionen herpå vurderes derfor som værende bred, hvorfor en afgrænsning på begrebet vil være nødvendig, da mange offentlige instanser ikke vurderes relevante i sammenhæng med hvidvask. I denne afhandling dækker begrebet ”de offentlige instanser” altså over de offentlige instanser, som opererer indenfor opdagelse og bekæmpelse af hvidvask, hvilket vil være Hvidvasksekretariatet, en særlig enhed under National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK), Skattestyrelsen samt Erhvervsstyrelsen. Hvidvasksekretariatet vurderes som den vigtigste offentlige instans for afhandlingen, da dennes hovedfokus er hvidvask og underretning heraf. Det er endvidere vurderet, at Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen medtages som en del af de offentlige instanser, da disse også, dog i mindre grad end Hvidvasksekretariatet, arbejder med opdagelse og bekæmpelse af hvidvask.

Der er endvidere afgrænset fra at undersøge og adspørge de øvrige regnskabsbrugere, heriblandt bestyrelses- og ledelsesmedlemmer, pengeinstitutter, advokater med flere. Denne afgrænsning er foretaget, da dette sikrer, at der kun er fokus på revisorerne og de offentlige instanser, i stedet for en bredere lifte af faggrupper, hvilket gør, at det kun er de offentlige instansers forventninger til revisorerne, der kommer i fokus og ikke regnskabsbrugere generelt.

Dele af relevant lovgivning indenfor hvidvask vil kort blive præsenteret i afhandlingen, det vil sige, at der også i den teoretiske gennemgang af hvidvaskloven vil blive afgrænset. Afhandlingen vil afgrænse sig fra den del af hvidvaskloven, der omhandler whistleblowerordningen og terrorfinansiering.

Som hovedregel har revisorerne tavshedspligt og kan dømmes efter straffelovens bestemmelser ved overtrædelse heraf, jf. revisorloven § 30 stk. 1⁸. Dog er der undtagelser hertil, for eksempel skal revisorerne fortage en indberetning til rette myndighed hvis lovgivningen påkræver dette, eller hvis det vurderes nødvendigt i offentlighedens interesse. Derved anses revisorerne underretning til Hvidvasksekretariatet ikke som brud på tavshedspligten jf. hvidvaskloven § 37⁹. Afhandlingen afgrænser sig herudover fra revisorerne tavshedspligt og eventuelle brud herpå.

⁷ Ordnet.dk (u.å.) – Offentlige instanser

⁸ Revisorloven § 30 stk. 1

⁹ Hvidvaskloven § 37

2. Metode

I dette afsnit vil afhandlingens grundlæggende videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser blive belyst. Der vil i afsnittet blive redegjort for valg af paradigme samt overvejelserne i forbindelse med teori og indsamlingen af empiri. Endvidere vil der være en vurdering af, om den indsamlede empiri blandt andet vurderes objektiv og valid.

2.1 Videnskabsteori

Begrebet videnskabsteori defineres generelt som refleksioner over hvad viden er, hvordan viden skabes ved hjælp af metoder og teorier, samt hvilken forforståelse og grundantagelser der ligger forud for undersøgelsen. Dette betyder altså, at videnskabsteori er grundlaget for alle handlinger og stillingtagen, der vil blive foretaget gennem afhandlingen¹⁰.

I videnskabsteori findes der utallige nøglebegreber, men de vigtigste begreber heri er blandt andre paradigme, ontologi og epistemologi. Der findes ikke en entydig definition på begrebet paradigme, selv Thomas S. Kuhn, som anses for at være paradigmebegrebets opfinder, bruger forskellige definitioner. Dog er der enighed i, at et paradigme blandt andet karakteriseres ved at være et sæt værdier og tro, som vil danne grundlag for handlinger samt forud antagelser indenfor et fagområde, som vil være styrende for de valg, der bliver truffet om problemstillingen, begreber, teorier, metode, etiske overvejelser med mere. Et paradigme indeholder derved hovedregler for hvorledes, forskere kan arbejde og udarbejde undersøgelser¹¹.

Paradigme skal forstås som et overordnet begreb på hvorledes spørgsmålet om ontologi og epistemologi skal besvares. Begrebet ontologi er defineret som læren om virkeligheden, altså hvad der er virkeligt, og hvorledes virkeligheden kan forstås. Epistemologi er defineret som hvorledes individer kan erkende denne virkelighed. Disse to begreber vil altså have forskellige betydninger alt efter hvilket paradigme, der arbejdes under¹².

Der er i afhandlingen taget udgangspunkt i det konstruktivistiske paradigme, og konsekvenserne heraf vil blive uddybet nærmere i det nedenstående afsnit.

¹⁰ Dramer, Per m.fl. (2010), Paradigmer i praksis, s. 40-41

¹¹ Dramer, Per m.fl. (2010), Paradigmer i praksis, s. 43-45

¹² Dramer, Per m.fl. (2010), Paradigmer i praksis, s. 45-46

2.1.1 Konstruktivisme

I det konstruktivistiske paradigme, er det værdien af det individuelle individs erfaringer, der er det centrale fokuspunkt. Afhandlingen har til formål at undersøge de offentlige instansers forventninger til revisorerne, derved undersøges udvalgte individers holdninger og synspunkter. I dette paradigme menes dele af virkeligheden at være menneskelige og eller socialt konstrueret, hvilket vil sige, at virkeligheden skal forstås i sammenhæng med andre individer.

Konstruktivismen er særligt udviklet af to videnskabsteoretiske tilgange, fænomenologien og hermeneutikken. Fænomenologien er en betegnelse for læren om fænomener, og hvorledes virkeligheden fremtræder for individets bevidsthed, her sigtes der altså ikke mod en teoretisering. For at være i stand til at undersøge fænomener, så skal der i fænomenologien i stedet tages udgangspunkt i individerne og deres livsverden. Livsverden er dén virkelighed som individerne befinder sig i til hverdag, og som tages for givet, det er altså dét, som individerne allerede har kendskab til samt accepteret som værende normalt. Denne afhandling er bygget op på interviews med forskellige individer, som ikke på forhånd har kendskab til de udvalgte teorier, dette gør, at virkeligheden beskrives af disse individer, netop som de erfarer deres virkelighed¹³. I denne afhandling forsøges det at forstå virkeligheden både gennem de enkelte individer, der repræsenterer de offentlige instanser, men også gennem en spørgeskemaundersøgelse besvaret af enkelte revisorer som repræsenterer revisorerne generelt.

Hermeneutikken er en betegnelse for fortolkninger, og er relevant i dette paradigme, da konstruktivismen forsøger at skabe virkeligheden gennem subjektive fortolkninger og meningsudveksling. Her sigter fortolkningerne ikke mod en dissideret forklaring, men derimod mod at skabe en forståelse. I denne afhandling sigtes der mod at skabe en forståelse for de forventninger, som de offentlige instanser har til revisorerne, samt revisorerens forventninger til deres ansvar i forbindelse med hvidvask¹⁴.

Det ovenstående betyder, at afhandlingen er bygget på enkelte individers erfaringer og viden indenfor hvidvask, hertil er de offentlige instanser og revisorer i et begrænset antal inddraget. Dette gør, at det ikke er muligt at finde den absolutte sandhed, da det kun er få individers sandhed der undersøges. Endvidere bygger undersøgelsen på subjektive erkendelser, hvilket

¹³ Dramer, Per m.fl. (2010), Paradigmer i praksis, s. 55-56

¹⁴ Dramer, Per m.fl. (2010), Paradigmer i praksis, s. 56-57

ikke gør det muligt at finde den fuldkomne objektive sandhed. Dette er acceptabelt under paradigmet, da det ikke er dette, som tilstræbes i det valgte paradigme, her stræbes der efter at forstå virkeligheden ud fra de enkelte individers synspunkter.

2.2 Valg af teori og empiri

I dette afsnit vil valget af teori og empiri til afhandlingen blive præsenteret. Den valgte teori og empiri er udvalgt i overensstemmelse med problemformuleringen og de hertil underliggende forskningsspørgsmål. Gennemgange af teorierne og empiriindsamlingen vil blive uddybet under hovedafsnit 3.

Teorierne i afhandlingen vil bestå af agent-principal teorien, teori omhandlende forventningskløften samt en teoretisk gennemgang af det som vurderes relevante i hvidvaskloven omhandlende hvidvask. Agent-principal teorien er vurderet relevant i sammenhæng til problemformuleringen, da denne forklarer revisorerens rolle i samfundet. Der vil både være en gennemgang af hvorledes teorien normalt anvendes, samt en forklaring på hvorledes denne anvendes i sammenhæng med denne afhandlings problemformulering. Forventningskløften er valgt, da denne giver en forståelse for, hvorledes forventningerne til andre kan vurderes som rimelige eller urimelige, i dette tilfælde de offentlige instansers forventninger til revisorerne. Endvidere vil der være en gennemgang af relevant lovgivning med fokus på hvidvask, herunder en gennemgang af hvidvaskloven, dette er valgt, da denne udformer de krav, der er til de underretningspligtige i forhold til hvidvask, som revisorerne er en del af.

Empirien i afhandlingen vil hovedsageligt bestå af interviews og en spørgeskemaundersøgelse. Teorien er udvalgt, dog ikke nærstudert inden udarbejdelsen af interviewene og spørgeskemaundersøgelsen, dette skyldes, et forsøg på at mindske forud antagelserne mest muligt. Første runde af interviewene er udformet og afholdt forud for udgivelsen af spørgeskemaundersøgelsen, dette er valgt, da det er forventningerne fra de offentlige instanser, som afhandlingen ønsker undersøgt, og derfor er det ønskværdigt at have så lidt forud antagelser som muligt forud for afholdelsen af interviewene. Dette gør, at det er de offentlige instansers holdninger, der kom først, hvilket gør, at revisorerne gennem spørgeskemaundersøgelsen har haft mulighed for at komme med modsvar til de offentlige instansers holdninger. Dog blev det erkendt, at ét interview med hver af de tre offentlige instanser ikke vurderes som objektivt og validt, og derfor blev der interviewet én repræsentant yderligere fra de tre offentlige instanser efter spørgeskemaundersøgelsen blev besvaret.

2.3 Dataindsamling

I dette afsnit vil afhandlingens valg af data blive præsenteret. For at kunne besvare afhandlingens problemformulering, er det vurderet nødvendigt både at anvende primære og sekundære data. Sekundært data består af allerede eksisterende data, dette vil sige, at det er data som allerede er udformet forud for afhandlingen, og derved er dette data allerede fortolket af andre. Primært data består af selvgenereret data, dette betyder, at det er data, der er udformet med det formål at besvare afhandlingens problemformulering.

Den sekundære data, der er benyttet i afhandlingen, det er data såsom lovgivning og standarder indenfor hvidvask og dertilhørende fortolkninger, endvidere omfatter den sekundære data også bøger, publikationer, teorier med mere. Som nævnt i ovenstående afsnit, så vil dette data ikke være tilstrækkeligt for at være i stand til at belyse afhandlingens problemformulering, og derfor anvendes der også primære data.

Den primære data i afhandlingen vil bestå af semistrukturerede interviews samt en spørgeskemaundersøgelse. Interviewene vil være udarbejdet som kvalitative forskningsinterviews, hvilket vil sige, at disse baserer sig på semistrukturerede livsverdensinterviews. Dette er i tråd med den konstruktivistiske tankegang, hvor værdien af erfaringerne fra det individuelle individ er fokuspunktet. Den semistrukturerede interviewguide er behjælpelig med at finde en middelev mellem de lukkede spørgsmål og en samtalen om alt og intet, derved er det stadig individerne, der er det centrale fokuspunkt¹⁵. Der er udarbejdet seks interviews, og hvert interview bidrager med nye erfaringer samt ny viden, som derved giver afhandlingen et højere epistemologisk erkendelsesniveau.

Spørgeskemaundersøgelsen som er kvantitativ, er valgt med det formål at få en bredere og mere præcis forståelse af revisorernes virkelighed, end hvis få individer var udvalgt til et interview. I en spørgeskemaundersøgelse er svarene udvalgt på forhånd, og respondenterne skal vælge deres svar ud fra det, der passer bedst til dem. Dette kan være problematisk i den konstruktivistiske tankegang, dog er der taget højde for dette i det anvendte spørgeskema, da respondenterne har mulighed for at uddybe svarene i en del af spørgsmålene. Dette gør, at der stadig er mulighed for, at den enkelte respondent kan formidle deres erfaringer, således at det enkelte individ fortsat kan være fokuspunktet.

¹⁵ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015), Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk, s. 50-55

2.3.1 kvalitetskriterier

I dette afsnit vil der være en vurdering af objektiviteten samt validiteten af den indsamlede empiri, der er foretaget gennem interviewene og spørgeskemaundersøgelsen.

Begrebet objektivt betyder, at det er neutralt og at holdninger stemmer overens med virkeligheden. Der vil i de foretagne interviews være subjektive meninger og holdninger, dog kan interviewene blive mere objektive, hvis der heri forekommer intersubjektiv enighed. Dette vil betyde, at de subjektive svar forekommer mere og mere objektive hvis flere har samme holdning. Det samme gør sig gældende i spørgeskemaundersøgelsen, her kan der også forekomme subjektive holdninger, dog påvirkes disse holdninger af, at respondenterne er underlagt bestemmelserne i hvidvaskloven.

Der forekommer altså både subjektive holdninger i de foretagne interviews samt i spørgeskemaundersøgelsen, dette er dog tilladt under det konstruktivistiske paradigme. Det subjektive er dog forsøgt mindsket ved, at interviewereren har forholdt sig objektiv og kritisk til de subjektive holdninger, der er kommet fra interviewpersonerne og respondenterne i spørgeskemaet.

Validitetsbegrebet er dækkende over gyldighed og relevans, for afhandlingen vil dette betyde, at alle områderne i interviewene og spørgeskemaundersøgelsen skal have relevans til problemformuleringen, spørgsmålene i disse skal altså på den ene eller anden måde kunne bidrage til at besvare problemformuleringen. At alt skal have relevans til problemformuleringen har været med i overvejelserne gennem afhandlingen, og derfor er interviewene udarbejdet på baggrund af problemformuleringen samt teorien, derudover er spørgeskemaundersøgelsen udarbejdet på baggrund af interviewene. Som før nævnt, så afdækker interviewene og spørgeskemaundersøgelsen ikke den fuldkomne sandhed, da kun få individer udspørges, dog vurderes det stadig, at empirien i denne afhandling er valid. Dette grunder i, at afhandlingen er udarbejdet under det konstruktivistiske paradigme, hvor der er fokus på det enkelte individ. Undersøgelsen medtager to repræsentanter fra hver af de offentlige instanser samt enkelte revisorer, derved udelukker empirien ikke nogen med relevans til problemformuleringen.

3. Teori og empiri

Der vil i dette afsnit redegøres for de udvalgte teorier, herunder agent-principal teorien, forventningskløften samt en beskrivelse af hvidvaskloven, herunder hvilke pligter og krav der er

for de underretningspligtige. Slutlig vil der være en gennemgang af de overvejelser, der har været ved brugen af den udvalgte empiri.

3.1 Agent-Principal teorien

Agent-Principal teorien opstod gennem nationaløkonomisk forskning i 1970'erne. Teorien omhandler det forhold, der er mellem en agent og en principal, og er defineret som en relation mellem en person, principalen, og dens ansatte, agenten, som er ansat til at udføre et arbejde eller en service på principalens vegne. Principalen ses oftest i denne model som ejeren af virksomheden, hvor agenten for eksempel kan være ledelsen. Her er ledelsen ansat til at udføre opgaver på ejerens vegne. Problemet heri opstår, når agent ikke længere agerer ud fra principalens interesser men derimod egne interesser, her kan der opstå et behov for en tredjepart, dette kan til eksempel være en revisor¹⁶.

I denne teori er der to centrale begreber, hvilket er asymmetrisk information og Moral Hazard. Asymmetrisk information kan opstå, hvis principalen har nogle mål, som ikke vil være ønskværdige for agenten, da disse kan være forbundet med ekstra omkostninger og arbejdsindsats. Endvidere kan asymmetrisk information opstå grundet agentens større generelle indsigt i virksomheden end principalens, da principalen ikke har mulighed for at kontrollere og efterprøve agenten i dennes daglige drift af virksomheden. I forlængelse heraf opstår Moral Hazard, begrebet er dækkende over, at agenten kan udnytte, at principalen ikke har mulighed for at kontrollere agenten, og derved undlade at yde sit bedste eller udføre skjulte handlinger. Som før nævnt, så kan principalen mindske denne risiko ved at inddrage en tredjepart, til eksempel en revisor, tredjeparten har mulighed for at kontrollere agentens udførsel af opgaver og videregive dette til principalen. Hvis Principalen inddrager en tredjepart, så opstår der altså et behov for to agenter og en principal. Revisorens pligt gennem dette agent-principal forhold det er at udføre en pålidelig rapportering om regnskabet og sikkerheden deri¹⁷.

3.1.1 Kritisk af modellen

Modellen kritiseres for at være for simpel og derved kun behandle en kort og konkret tidsperiode¹⁸. Det vil altså sige, at modellen ikke kan sige noget generelt over en længere tidsperi-

¹⁶ Elm Larsen, Rolf (1994). Revision I agentteoretisk belysning, s. 211-232

¹⁷ Elm Larsen, Rolf (1994). Revision I agentteoretisk belysning, s. 211-232

¹⁸ Elm Larsen, Rolf (1994). Revision I agentteoretisk belysning, s. 232-236

ode, den fortæller blot om hvorledes forholdet er på nuværende tidspunkt. Endvidere kritiseres modellen for generelt at udelukke alle andre faktorer end de økonomiske¹⁹. At udelukke alle andre faktorer kan betyde, at motivationsfaktorerne også bliver udelukket, hvilket er vigtige faktorer, når der tales om menneskelige handlinger, da disse som regel er drævet gennem egen motivation. Endvidere tages der i modellen ikke højde for, at to agenter kan handle kollektivt og derved agere om én agent. Det vil sige, at modellen kigger på hver enkelt agent principal forhold individuelt uden, at det overvejes, om to agenter kan agere, så deres adfærd er ønskværdig for begge agenter, og ikke er ønskværdig for principalen.

3.1.2 Modellens anvendelse

I denne afhandling vil agent-principal teorien skille sig ud fra det normale forhold der ses i de ovenstående afsnit. I afhandlingen er det forventningerne til revisorerne fra de offentlige instanser, der undersøges, derfor er principalen og agenten i dette tilfælde henholdsvis de offentlige instanser og revisorerne. I dette tilfælde har de offentlige instanser nogle forventninger til revisorernes udførsel af opgaver, i form af opdagelse og underretning ved mistanke af hvidvask. Revisorerne er ikke decideret ansat af principalen, men teorien er den samme, da revisorerne fra lovgivningens side er underlagt nogle regler, der gør, at de skal fungere som en del af de underretningspligtige til Hvidvasksekretariatet, hvis de har formodning om mulig hvidvask. Dette gør altså, at revisorerne skal leve op til de offentlige instansers forventninger, hvis disse vel og mærket er identiske med lovgivningen. I det nedenstående afsnit vil der være en beskrivelse af nogle af de regler, som revisorerne, ud over hvidvasklovens bestemmelser, også er underlagt.

3.1.2.1 God revisionsskik og offentlighedens tillidsrepræsentant

Begrebet offentlighedens tillidsrepræsentant er nævnt nogle gange i afhandlingen allerede, og dette er en titel, som revisorerne har tilegnet sig gennem revisorlovens § 16. Titlen medfører tillid til, at revisorerne udfører deres opgaver korrekt, og at revisorerne er uafhængige i opgaver, hvor de afgiver en revisionspåtegning på regnskaber, herunder revisorens udtalelser om ledelsesberetninger i henhold til årsregnskabsloven, og ved revisorens afgivelse af andre erklæringer med sikkerhed, som ikke udelukkende er bestemt til hvervsgiverens eget brug²⁰. Til at øge tilliden og troværdigheden hos regnskabsbrugere og offentligheden generelt, så afgi-

¹⁹ Elm Larsen, Rolf (1994). Revision I agentteoretisk belysning, s. 232-236

²⁰ Revisorloven § 1 stk. 2

ver revisorerne en erklæring med høj grad af sikkerhed for, at regnskabet er retvisende. Offentlighedens tillidsrepræsentant dækker derved over at skabe en større tillid til, at de givne informationer i et regnskab er korrekt fremstillet for offentligheden og regnskabsbrugere²¹.

Revisorerne skal udover det ovenstående også udvise en såkaldt god revisorskik, som indebærer at udvise den nøjagtighed og hurtighed, som den givne opgaves beskaffenhed kan tillade. Endvidere indebærer god revisorskik, at revisorerne udviser en professionel skepsis, integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionelle kompetencer og den fornødne omhu under udførelsen af deres opgaver²². Der er ikke en fuldkommen beskrivelse af hvad dette konkret vil betyde, da dette ændres fra opgave til opgave, men god revisorskik dækker generelt over, hvorledes revisorerne skal agere gennem udførelserne af deres opgaver.

3.2 Forventningskløften

I dette afsnit defineres forventningskløften, herunder vil der være en beskrivelse af hvad forventningskløften indeholde, samt hvad denne benyttes til. Der findes et utal af betegnelser for hvad en forventningskløft er, samt hvad den indeholder, men i denne afhandling vil der blive taget udgangspunkt i Brenda Porters definition. Slutlig i afsnittet vil der være en kort opsummering på denne afhandlings forventningskløft og indholdet deri.

3.2.1 Brenda Porter

Brenda Porter er forsker indenfor revisionsområdet, og hun har forsket indenfor forventningskløften. En af de afhandlinger hun har udgivet, omhandler blandt andet forventningskløften mellem samfundets forventninger til revisorerne, og hvad revisorerne faktisk leverer.

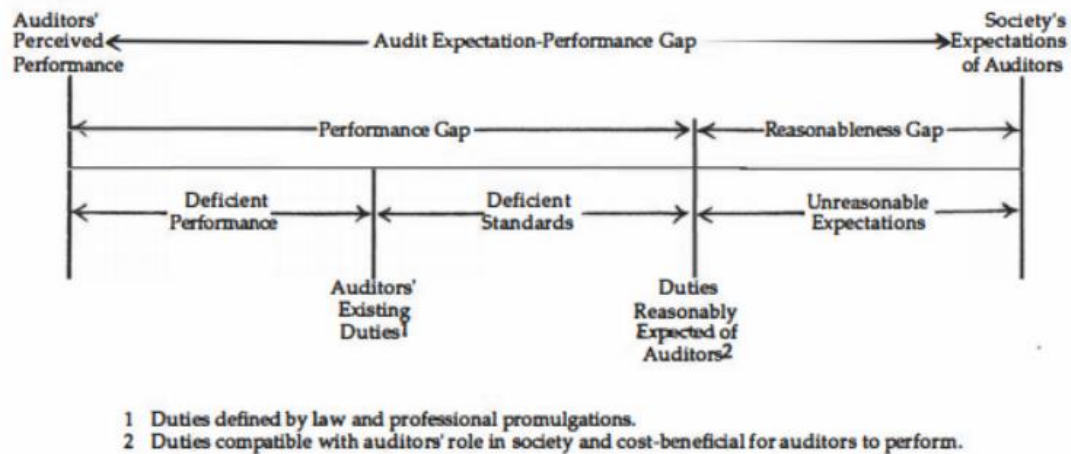
Brenda Porter udgav afhandlingen under titlen ”The audit Expectation-Performance Gap and the Role of External Auditors in Society”. Hun definerer forventningskløften som værende ”The gap between society’s expectations of auditors’ performance, as perceived by society”²³.

²¹ Revisorloven § 16

²² Revisorloven § 16

²³ Porter, A. B. (1990). The audit expectation-performance gap and the role of external auditors in society

Formålet med afhandlingen var at gøre befolkningen endnu klogere på området, for at gøre samfundets forventninger til hvad revisorerne skal udføre mere lig med revisionsstandarderne. Brenda Porter mener, at for at revisorerens arbejdsområder kan defineres, så skal deres rolle i samfundet defineres, dette indgår også i hendes forventningskløft²⁴.

Figur 1: Brenda Portes definition på forventningskløften. Porter, B (1990).

Ovenstående figur illustrer, at forventningskløften deles op i to elementer, hvilket er rimelighedskløften og præstationskløften. Rimelighedskløften viser den uoverensstemmelse der er mellem det som offentligheden forventer at revisor udfører, og de forventninger der er rimelige at forvente at revisorerne skal udføre. Her ses der altså på, om offentligheden har urimelige forventninger til revisorerne. Præstationskløften viser offentlighedens opfattelse af det arbejde som revisorerne har leveret. Præstationskløften kan deles op i to elementer, hvilket er mangelfulde ydelser og de mangelfulde standarder. Mangelfulde ydelser kommer til udtryk hvis offentligheden ikke finder dét revisorerne udfører som værende tilstrækkeligt. Dette vil være, hvis revisorerne ikke lever op til den kvalitet, som de burde. Mangelfulde standarder er, hvis offentligheden vurderer at revisorerne ikke udfører tilstrækkeligt, selvom deres udførte arbejde lever op til den gældende lovgivning og standarder indenfor det givne område²⁵.

3.2.2 Afhandlingens forventningskløft

I denne afhandling ses forventningskløften som værende forskellen mellem de offentlige instansers forventninger til revisorerne og disses arbejde, og hvad revisorerne selv vurderer

²⁴ Porter, A. B. (1990). The audit expectation-performance gap and the role of external auditors in society

²⁵ Porter, A. B. (1990). The audit expectation-performance gap and the role of external auditors in society

som værende en del af deres arbejde indenfor området med hvidvask, og derved det som de leverer. Til at vurdere dette der inddrages de udarbejdede interviews med de offentlige instanser og spørgeskemaundersøgelsen med revisorerne.

Denne afhandlings forventningskløft tager udgangspunkt i Brenda Porters forventningskløft som er opdelt i rimeligheds- og præsentationskløften. Den deles altså op i to elementer, offentlighedens opfattelse af revisorerne arbejde, herunder de mangelfulde ydelser og de mangelfulde standarder, og de urimelige forventninger. Der er i afhandlingen mest fokus på rimelighedskløften, altså om de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorerne. Dette betyder, at afhandlingens fokus er at undersøge, om forventningerne fra de offentlige instanser til revisorerne arbejde er overensstemmende med det, som er forventeligt af revisorerne ifølge lovgivningen indenfor hvidvaskområdet, eller om de offentlige instanser har urimelige forventninger hertil. Det vil gennem analysen også i mindre grad blive vurderet, om revisorerne arbejde ikke lever op til lovgivningen, altså involveres præsentationskløften også i mindre grad. Herigennem ses der på, om revisorerne leverer deres ydelser som mangelfulde ydelser.

Som nævnt så er det besluttet, at forventningskløften i denne afhandling tager udgangspunkt i Brenda Portes model om forventningskløften. Denne teori vurderes som værende dybdegående og valid. Gennem denne teori vil der opstå en forståelse for de offentlige instansers rimelige og urimelige forventninger til revisorerne i forbindelse med hvidvask. Endvidere vil der også gennem denne teori blive skabt en viden om, om revisorerne lever op til lovkravene indenfor hvidvaskområdet.

3.3 Hvidvask

I dette afsnit vil der være en gennemgang af nogle af de regler, der er gældende for revisorerne indenfor hvidvaskområdet. Afsnittet vil indeholde en gennemgang af den del af hvidvaskloven, der er relevant for problemformuleringen, herunder hvilke pligter og krav som revisorerne er underlagt gennem denne lovgivning.

3.3.1 Hvidvaskloven

Hvidvasklovens generelle formål er at indføre reguleringsmæssige tiltag, som styrker indsatsen mod, at kriminelle kan misbruge danske virksomheder samt det finansielle system til

hvidvask og til terrorfinansiering²⁶. Som tidligere nævnt, så afgrænses der i afhandlingen fra terrorfinansiering, derfor omtales dette ikke nærmere i denne gennemgang. I 2017 ændrede hvidvaskloven sig fra at være regelbaseret til en mere risikobaseret tilgang, dette satte rammerne for et mere fleksibelt system, som gav mulighed for at øge indsatsen mod de mere risikofyldte områder. Det betød i princippet, at virksomhederne og deres ansatte selv skulle til at vurdere, hvorvidt et kundeforhold var begrænset, almindeligt eller med øget risiko²⁷.

De virksomheder og personer, som er omfattet af hvidvasklovens bestemmelser, det er dem, som har pligt til at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering. Jf. hvidvaskloven (fremadrettet betegnes hvidvaskloven som HL) §1 stk. 1 pkt. 1-26 er der 26 typer af virksomheder og personer, som er underretningspligtige, til eksempel kan nævnes: pengeinstitutter, advokater, ejendomsmæglere og revisorer²⁸. Disse typer af virksomheder og personer kaldes også for de underretningspligtige, og disse virksomheder og personer har et samfundsansvar, da det er vurderet, at disse gennem deres arbejde er i stand til at opdage hvidvask. Disse virksomheder og personer har pligt til at udføre en række foranstaltninger, så de sikrer, at de ikke misbruges til hvidvask²⁹.

Begrebet hvidvask beskrives i HL § 3 stk. 1 som:

1. ”Uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse.
2. Uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midler fra en strafbar lovovertrædelse.
3. Forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner.”³⁰

Hvidvask defineres altså som den proces, hvor udbytte fra kriminelle handlinger transformeres til midler, som fremstår lovlige, således at det er muligt at investere dette legalt, og så udbyttet til sidst kommer bagmændene til gode³¹. Forude for hvidvaskningsprocessen skal der altså foreligge en kriminel handling, og herefter er det ved hjælp af en række hvidvaskteknikker altså muligt, at omdanne de ulovlige midler til legale midler. Denne omdannelsesproces

²⁶ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 91

²⁷ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 91

²⁸ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 41-43

²⁹ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 91

³⁰ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 45-46

³¹ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 92

involverer tre faser, hvilket er anbringelse, sløring og integration. Anbringelse er den fase, hvor det ulovlige udbytte skal anbringes i det finansielle system. Det er i denne fase af processen, hvor hvidvaskeren har størst mulighed for at blive opdaget, da hvidvaskeren skal anbringe et større beløb i det finansielle system, uden at medarbejderne heri bliver mistænkelig. I næste fase af processen, sløringsprocessen, skal midlernes oprindelse sløres, så midlerne ikke kan spores tilbage til den kriminelle handling. Den sidste fase, integrationsfasen, har til formål at lade den kriminelle få rådighed over midlerne igen, men denne gang fremstår midlerne lovlige og disse tiltrækker derved ikke opmærksomhed. Hele processen kan både være simpel men også kompleks, derfor er der en række krav og pligter som de underretningspligtige, herunder revisorerne, skal følge³².

3.3.1.1 Kontantforbuddet

Kontantforbuddet i HL § 5 er gældende for de erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af HL §1 stk. 1. Jf. HL § 5 må disse erhvervsdrivende ikke modtage kontantbetalinger på 20.000 danske kroner eller derover. Dette er både gældende, hvis betalingen sker på en gang, eller hvis denne opdeles i flere betalinger. Kontantforbuddet er dækkende over betalinger i fysiske kontanter, herunder mønter og sedler i alle slags valuta. Denne paragraf er indført, da større kontante betalinger forøger risikoen for hvidvask³³.

3.3.1.2 Underretningspligtiges krav og pligter

Som før nævnt blev hvidvaskloven ændret til at være mere risikobaseret frem for regelbaseret. Dette medførte flere krav og procedure til de underretningspligtige. I de næstkommende afsnit vil der forekomme beskrivelser af krav og pligter herunder beskrives risikovurdering og risikostyring, kundekendskabsproceduren samt undersøgelses-, underretnings-, og opbevaringspligten.

3.3.1.2.1 Risikovurdering og risikostyring

Risikovurdering har afgørende betydning for de underretningspligtiges indsats mod hvidvask, da denne vurdering er styrende for omfanget af de politikker, forretningsgange og tiltag der skal bekæmpe hvidvask³⁴. Formålet med en risikovurdering er at forstå hvor, og i hvilket omfang, at de underretningspligtige kan blive misbrugt til hvidvask. En risikovurdering skal løbende opdateres, dette betyder, at denne som udgangspunkt skal revurderes en gang årligt³⁵.

³² Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 93-95

³³ Hvidvaskloven § 5

³⁴ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 213

³⁵ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 230

Det er i HL § 7-9 at risikovurderingen og risikostyringen reguleres³⁶. Herudover har NSK udarbejdet en national risikovurdering, og denne indeholder informationer fra Hvidvasksekretariatet, anklagemyndighederne samt andre relevante myndigheder, der har skabt en samlet illustration af de særlige risikoområder for hvidvask i netop Danmark³⁷. Når de underretningsspligtige skal identificere risikofaktorer, så skal både den risikovurdering som udsendes af EU-kommissionen og den nationale risikovurdering benyttes.

I HL § 7 defineres risikovurderingen og risikostyringen således: Virksomheder og personer omfattet af denne lov skal identificere og vurdere risikoen for, at virksomheden eller personen kan blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme³⁸. Dette vil betyde, at der skal foretages en risikovurdering af den iboende risiko for hvidvask, der er ved virksomheden eller personen. Den iboende risiko er her et udtryk for den risiko, der vil være for, at virksomheden eller personen bliver misbrugt til hvidvask. I første omgang, tages de foranstaltninger som virksomheden har iværksat for at begrænse denne risiko ikke i betragtning³⁹.

Jf. HL § 7 så skal der når en risikovurdering udføres tages udgangspunkt i virksomhedens eller personens forretningsmodel, endvidere skal risikovurderingen omfatte en vurdering af de risikofaktorer, der er forbundet med kunder, produkter og tjenesteydelser, transaktions- og leveringskanaler samt lande eller geografiske områder, hvor forretningsaktiviteten udføres⁴⁰.

De risikofaktorer der kan være forbundet til kunder, er en analyse af juridiske og fysiske personer. Til eksempel vil der være begrænset risiko ved børsnoteret selskaber, da disse er underlagt en særlig oplysningspligt, pengeoverførselsvirksomheder betragtes derimod næsten altid som virksomheder med en øget risiko. Når en risikovurdering omfatter produkter, tjenesteydelser og transaktioner skal risiciene ved de enkelte ydelser vurderes og identificeres. Her kan det afdækkes, om det er tænkeligt, at virksomhedens ydelser, kan blive brugt til hvidvask. Transaktions- og leveringskanalerne kan også have betydning i risikovurderingen, det er derfor vigtigt at afklare, hvorledes forretningsforbindelser til kunder bliver indgået, og hvorledes virksomhedens produkter bliver leveret til dens kunder. Der skal endvidere også foretages en risikovurdering af de geografiske områder, hvortil virksomheden har tilknytning. Dette gøres

³⁶ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 224

³⁷ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 213-215

³⁸ Hvidvaskloven § 7

³⁹ Finanstilsynet (2018) finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme, side 22

⁴⁰ Hvidvaskloven § 7

for at finde ud af, hvor virksomhedens kunder er placeret, altså om disse for eksempel befinder sig i højrisikolande, hvor der ikke er tilstrækkelige af regler til bekæmpelse og forebyggelse af hvidvask⁴¹.

I HL § 8 er det beskrevet, at de underretningspligtige skal have tilstrækkelige skriftlige politikker, forretningsgange og kontroller, som omfatter risikostyring, kundekendskabsprocedurer, undersøgelses-, noterings-, og underretningspligt, opbevaring af oplysninger, screening af medarbejdere samt intern kontrol til effektiv forebyggelse, begrænsning og styring af risici for hvidvask⁴². Nogle af disse begreber vil blive uddybet i de øvrige afsnit herunder.

HL § 9 angiver, at de samme regler gør sig gældende for koncerner. Endvidere skal disse have tilstrækkelig skriftlige politikker for databeskyttelse samt skriftlige politikker for deres forretningsgange for udveksling af oplysninger, der bekæmper hvidvask på koncernniveau⁴³.

3.3.1.2.2 Kundekendskabsprocedurer

Det er reglerne i HL § 10-21, der regulerer kundekendskabsproceduren. Det helt overordnede formål med en sådan kundekendskabsprocedure er at sikre, at de underretningspligtige har kendskab til kunderne, og hvad kundernes overordnede formål med forretningsforbindelsen er. Dette gør, at det er muligt løbende for de underretningspligtige at identificere en mistænkelig adfærd i kundeforholdet⁴⁴.

Der er i HL § 10 opremset i hvilke situationer en kundekendskabsprocedure skal gennemføres, og det er i følgende situationer:

- Ved etableringen af forretningsforbindelsen
- Når kundens relevante omstændigheder ændres
- Ved passende tidspunkter
- Ved enkeltstående transaktioner på mindst 15.000 euro med mere
- Ved udbrud af spil hvor indsatsen eller udbetalingen er på over 1.000 euro, hvad enten det sker over én eller flere transaktioner
- Ved mistanke om hvidvask
- Ved tvivl om tidligere indhentede oplysninger om kunden⁴⁵

⁴¹ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 227-228

⁴² Hvidvaskloven § 8

⁴³ Hvidvaskloven § 9

⁴⁴ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 257

⁴⁵ Hvidvaskloven § 10

En sådan kundekendingsprocedure skal altså ikke udelukkende udføres ved etableringen af kundeforholdet, men derimod i alle ovenstående situationer, som alle omfatter tvivl om kundskabet til kunden⁴⁶.

En kundekendingsprocedure skal gennemføres med en risikobaseret tilgang, og kundekendingsproceduren er en forpligtigelse som de underretningspligtige har gennem hele forretningsforbindelsens løbetid. Kundekendingsproceduren skal udføres oftere på kunder med en øget risiko end på kunder med begrænset risiko⁴⁷.

Det er i HL § 11 beskrevet hvad en kundekendingsprocedure skal indeholde, og denne opfatte følgende:

- Indhente identitetsoplysningerne på kunden, er kunden en fysisk person, så skal der indhentes navn og CPR-nummer, er kunden en juridisk person, så skal der indhentes navn og CVR-nummer
- En kontrol af kundens identitetsoplysninger på grundlag af dokumenter
- Indhente oplysninger på den eller de reelle ejere og gennemfører rimelige foranstaltninger for at klarlægge ejernes identitet
- En klarlægning af oplysninger om forretningsforbindelsens formål samt til tilsigtede beskaffenhed
- En løbende overvågning af kundeforholdet⁴⁸

Dette vil sige, at de underretningspligtige skal indhente navn, og CPR-nummer på fysiske personer og navn og CVR-nummer på juridiske personer. Disse oplysninger skal kontrolleres ved hjælp af dokumenter, data eller oplysninger der er indhentet fra en pålidelig og uafhængig kilde. Endvidere skal identitetsoplysninger på kundens reelle ejere også indhentes, hertil skal der gennemføres rimelige foranstaltninger for at kontrollere identiteten. Det er nødvendigt at klarlægge kundes ejer- og strukturkæde for at identificere kundes reelle ejere, dette kan til eksempel gøres ved at indhente ejerbog, tegningsregler og lignende.

Jf. HL § 21 så kan de underretningspligtige gennemføre en lempede kundekendingsprocedure på de kundeforhold, hvor det vurderes, at der forekommer en begrænset risiko for hvidvask, dette vurderes ud fra risikovurderingen⁴⁹.

⁴⁶ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 261-262

⁴⁷ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 258

⁴⁸ Hvidvaskloven § 11

⁴⁹ Hvidvaskloven § 21

3.3.1.2.3 Undersøgelles- underretnings- og opbevaringspligten

Undersøgellespligten bliver reguleret i HL § 25, og denne omfatter, at de underretningspligtige skal undersøge formålet og baggrunden for alle de transaktioner som de finder komplekse, usædvanlige store, transaktioner der ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål, samt dem der foretages i et usædvanligt mønster. De underretningspligtige skal have systemer og procedurer, som kan identificere usædvanlige aktiviteter samt transaktioner. Når sådanne transaktioner eller aktiviteter skal identificeres, så vil der oftest opstå et behov for at indhente dokumentation herpå hos kunden. Den indsamlede dokumentation skal indeholde transaktionens eller aktivitetens formål, dette kan for eksempel være en købsaftale på en bil. Det fremgår af HL § 25 stk. 2, at de underretningspligtige skal udvide deres overvågning, hvis dette vurderes relevant. Dette gøres for at afgøre, hvorvidt transaktionen eller aktiviteten virker mistænkelig. De forekomne resultater af undersøgelsen skal efterfølgende noteres og dokumenteres. Noteringen og dokumenteringen skal indeholde en forklaring eller dokumentation, som efterfølgende kan give en tredjemand en forståelse af undersøgelsen. Undersøgellespligten skal forekomme i sammenhæng med underretningspligten til Hvidvasksekretariatet⁵⁰.

Underretningspligten bliver reguleret i HL § 26, og denne omfatter, at de underretningspligtige omgående skal underrette Hvidvasksekretariatet, hvis de har viden om, mistanke om eller med rimelig grund formoder, at en transaktion, aktivitet eller midler har eller har haft medvirket til hvidvask. Det samme gør sig gældende, hvis en kunde blot har forsøgt. Dette betyder, at hvis de underretningspligtige ikke kan afkræfte deres mistanke, så skal Hvidvasksekretariatet underrettes, og herefter er det Hvidvasksekretariatet der undersøger, om der skal foretages en anmeldelse af sagen.

De underretningspligtige har jf. HL § 38 tavshedspligt overfor kunden, det vil sige, at de underretningspligtige ikke må fortælle den pågældende kunde, at de foretager en underretning eller, at de blot overvejer at foretage en.

Opbevaringspligten bliver reguleret i HL § 30, og denne omfatter, at de underretningspligtige skal opbevare følgende oplysninger:

- Oplysninger indhentet i forbindelse med kundekendskabsproceduren
- Dokumentation for og registreringer af transaktioner, der udarbejdes som led i forretningsforbindelser eller som enkeltstående transaktioner

⁵⁰ Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, side 378-398

- Dokumenter og registreringer der gennemføres i forbindelse med undersøgelses- og noteringspligten i HL § 25⁵¹

Disse ovenstående oplysninger skal opbevares i minimum fem år efter at forretningsforbindelsen er ophørt eller minimum fem år efter transaktionernes gennemførelse⁵².

3.4 Empiri

Denne afhandling er udarbejdet på baggrund af både kvalitative og kvantitativ empiri. Den kvalitative empiri består af seks semistruktureret interviews med bløde data, som er bestående af sætninger, ord og meninger. Den kvantitative data består af en spørgeskemaundersøgelse, som generelt er fuldt med hårde data bestående af tal, mængder og optællinger. Det er på baggrund af den data, der blev indsamlet i de tre første interviews, at spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet. I dette afsnit vil de overvejelser, der har været ved brugen af begge metoder blive præsenteret.

3.4.1 Semistruktureret interviews

I dette afsnit vil overvejelserne omkring interviewene fremgå, herunder blandt andet interviewformen, udvælgelsen af interviewpersonerne, opbygningen af interviewene, samt de overvejelser, der har været ved optagelserne og transskriberingerne.

Formålet med at benytte interviews er, at opnå dybdegående svar fra udvalgte fagpersoner, som har en teoretisk eller praktisk erfaring indenfor et givent område, i dette tilfælde er fagpersonerne to repræsentanter fra hver af følgende offentlige instanser: Skattestyrelsen, Erhvervsstyrelsen og Hvidvasksekretariatet, og disse ytre sig om hvidvask. Interviewene er altså udarbejdet for at afdække hvilke forventninger, som de offentlige instanser har til revisorerne på hvidvaskområdet for derved at se, hvorledes disse stemmer overens med lovgivningen på området. Der er foretaget ét interview med én repræsentant fra hver af de tre offentlige instanser før teorien blev yderligere undersøgt og før spørgeskemaundersøgelsen blev udarbejdet, dette blev gjort for at mindske forud antagelser hos interviewereren. Dog blev det som før nævnt erkendt, at ét interview med hver af de offentlige instanser ikke kunne vurderes objektivt og validt nok, derfor blev der efterfølgende udarbejde tre nye interviews med nye interviewpersoner fra de offentlige instanser.

⁵¹ Hvidvaskloven § 30

⁵² Hvidvaskloven § 30

3.4.1.1 Interviewform

Ifølge Charles Sanders Peirce, som er en kendt filosof indenfor fænomenologien, så kan undersøgere i dette paradigme vælge mellem tre typer af empiriindsamling, hvilket er semistruktureret interviews, dokumentær forskning og observationer⁵³. Dette har sammenhæng med det før beskrevne i metodeafsnittet, nemlig at det i dette paradigme er gennem individer, at verden skal forstås. Det er i afhandlingen besluttet at benytte de semistrukturerede interviews, da det ved hjælp af de to andre empiriindsamlingsmetoder ikke på samme måde, som ved interviews, vil være muligt at besvare problemformuleringen. Endvidere er semistruktureret interviews valgt, da denne metode er med til at sikre den personlige kontakt, som giver en dybdegående viden om individernes meninger.

3.4.1.2 Interviewpersoner

I denne afhandling er individerne til dels udvalgt på forhånd, da hvert individ er repræsentanter for bestemte offentlige instanser. Som nævnt under afgrænsningen, så er det besluttet, at de offentlige instanser der medtages i afhandlingen, det er Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen, og derfor er de interviewede individer repræsentanter fra disse instanser. Som før nævnt er der udarbejdet interviews med to repræsentanter fra hver af de tre offentlige instanser, og dette er vurderet som et acceptabelt antal.

Kontakten til de deltagende blev i første omgang foretaget pr. mail, hvori der blandt andet stod hvad afhandlingen omhandlede, og hvad grunden var til, at det netop var dem, der blev kontaktet. Kontakten til de offentlige instanser blev i første omgang foretaget til en fælles mail for den offentlige instans, og ikke direkte ud til bestemte individer deri. Dette skyldes, at den offentlige instans derved selv har haft mulighed for at vælge, hvem der deltog, dette sikre, at den deltagende selv har haft lysten til at medvirke i interviewet. Da et interview med hver offentlig instans ikke vurderes som værende nok, der blev kontakten taget direkte til den repræsentant der medvirkede i første interview fra hver instans. Heri blev der forespurgt om muligheden for, at en anden person ved den offentlige instans også havde lysten til at deltage i et interview.

Individerne blev interviewet på baggrund af deres beskæftigelse og derved ikke som privatpersoner. Gennem tidligere erfaringer med interviews af både privat- og erhvervs personer er vurderingen, at erhvervs personer i en vis grad har tendens til at styre interviewet i en retning,

⁵³ Sanders, P (1982), Phenomenology: a new way of viewing organizational research, s. 353-360

som er ønskværdig for dem. Dette er der taget højde for, da interviewene er foretaget som semistruktureret interviews. En interviewform der er semistruktureret betyder, at der på forhånd er udarbejdet en interviewguide, som gør, at interviewerens har bedre mulighed for at huske de forskellige emner samtidig med, at der i et vist omfang er plads til sidespring, her er det dog vigtigt, at interviewerens følger kritisk op⁵⁴. Det er endvidere bestemt, at interviewene skal foregå i hverdagsprog, da dette fremmer betydningen og forståelsen af både spørgsmålene og svarene for interviewpersonen og interviewerens.

3.4.1.3 Interviewguide

Det er valgt, at interviewguidene skal starte med simple spørgsmål om hvilke erfaringer, som interviewpersonen har indenfor hvidvask. Dette er valgt, da det kan få gang i samtalen, og derved sikre, at der fra interviewets start er fokus på hvidvask.

Interviewguidene er udarbejdet med en række temaer som hjælper med struktur, for derved at sikre, at spørgsmålene har relevans til problemformuleringen. Som det kan ses i bilag 1, 2 og 3, så starter interviewene med en præsentation af afhandlingen og interviewerens, efterfulgt af en introduktion af interviewpersonen, dernæst den offentlige instans håndtering af hvidvask og til sidst forventningerne til revisorerne indenfor hvidvaskområdet. Under hvert af disse temaer er der spørgsmål med dertilhørende hjælpespørgsmål, som giver interviewerens noget at støtte sig op af. De tre øvrige interviewguider i bilag 4, 5 og 6, de har samme temaer som de første interviewguider, dog med undtagelse af den offentlige instans håndtering af hvidvask, da dette allerede er besvaret i de andre interviewguider. Ved udarbejdelsen af interviewguidene blev der ikke brugt teorier, men derimod lå fokus på, at søge svar til problemformuleringen.

Ved at gøre brug af det semistrukturerede interview og den dertilhørende interviewguide, så er opgaven for interviewerens ikke at blive for låst til de forud arbejdede spørgsmål, men også huske at stille kritiske spørgsmål til interviewpersonens svar. Dette er forsøgt at imødekomme gennem interviewene, ved at være opmærksom herpå. En nem måde at omkomme dette på, er ved at være to til at udføre interviewene, hvor den ene interviewer stiller spørgsmålene i interviewguiden, mens den anden interviewer blot er med for at stille opfølgende spørgsmål udenfor interviewguiden. Da der i denne afhandling kun er en undersøger, så er dette ikke muligt, derfor var interviewerens ekstra opmærksom på at stille de opfølgende spørgsmål. Fordelen ved, at der kun er en interviewer er, at det vil være omtrent den samme

⁵⁴ Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015) Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk, s. 22

form der benyttes i alle interviewene, hvilket gør, at det er nemmere at sammenligne interviewpersonernes svar.

3.4.1.4 Transskribering

De seks interviews, er alle optaget og derefter transskriberet, hvilket ifølge Sanders er essentielt for en analyse. Optagelsen giver interviewerens mulighed for at være i nuet med opfølgende og dybdegående spørgsmål uden at blive forstyrret af at tage noter, derudover giver transskriberingen den data, som der skal analyseres på. Hvis der ikke benyttes optagelser, så kan det betyde, at dataene sandsynligvis blev fortolket på anden måde, da sætninger hurtigt kan blive glemt. Der er derimod med optagelser mulighed for at transskribere præcis de sagte ord fra interviewpersonen⁵⁵.

Interviewene er transskriberet i deres fulde længde, hvilket skaber transparens og tydeliggøre konteksten på udsagnene. Som før nævnt, så er der kun én undersøger i denne afhandling, og derved også kun en til at transskribere, hvilket er medvirkende til, at alle interviewene er transskriberet på nogenlunde den samme måde, hvilket giver en ensartethed i transskriberingerne. Det er valgt, at tænkepauser hvor interviewpersonen benytter ord såsom øhh, årh, hmm og så videre medtages i transskriberingen. Dette er valgt, da det giver en forståelse for hvorledes interviewpersonen tænker, og hvor interviewpersonen muligvis kan føle sig usikker i svaret, eller lige skal have to sekunder ekstra til at tænke over svaret.

De seks udførte interviews forgik alle over Microsoft Teams med kameraet tændt, at kameraet er tændt gør, at det i et omfang er muligt at tolke på interviewpersonernes mimik og kropssprog, hvilket kan forstærke et udsagn for den, der ser interviewene.

Det er desuden valgt, at hverken interviewerens eller interviewpersonens nævnes ved navn i afhandlingen. Dette skyldes, at der kun er én interviewer, og derved er navnet unødvendigt på interviewerens, endvidere er der afgivet tavshedspligt overfor interviewpersonerne, og derfor nævnes disse blot med A, B, C, D, E og F i transskriberingerne. Transskriberingerne af de seks interviews fremgår af bilag 7, 8, 9, 10, 11 og 12.

3.4.2 Spørgeskemaundersøgelsen

I dette afsnit vil overvejelserne omkring spørgeskemaundersøgelsen fremgå, herunder er det blandt andet spørgeskemaets opbygning, udvælgelsen af respondenterne samt vurderingen af spørgeskemaets resultat. Spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet for at afdække to af de

⁵⁵ Sanders, P (1982), Phenomenology: a new way of viewing organizational research, s. 353-360

fem underlæggende forskningsspørgsmål til problemformuleringen, nemlig spørgsmålet om hvad revisorerne vurderer om lovgivningen samt forventningerne, der er, fra de offentlige instanser, og hvorledes revisorerne er klar over deres egentlige ansvar. Spørgeskemaundersøgelsen er udarbejdet efter valget af teorier, og efter første runde af de forømtalte interviews blev afholdt, dette har givet en forhåndsviden, som har hjulpet med at udforme spørgsmålene. Spørgeskemaundersøgelsen blev først udarbejdet efter første del af interviewene blev afholdt, da det er de offentlige instansers forventninger til revisorerne, som denne afhandling ønsker undersøgt. Dette har gjort, at interviewereren ikke i forvejen var præget af revisorerens holdninger hertil, inden interviewereren skulle interviewe de offentlige instanser for første gang.

Spørgeskemaet er udarbejdet i programmet SurveyXact, som Aalborg Universitet har en samarbejdsaftale med. Spørgeskemaet er udsendt pr. e-mail til omtrent 300-350 udvalgte respondenter, i afsnit 3.4.2.2 vil der være en uddybning af dette.

3.4.2.1 Spørgsmålene

Der er i spørgeskemaet i alt 19 spørgsmål, som er fordelt på fem emner. Spørgeskemaet er opdelt således:

- Spørgsmål 1-3: Uddannelse, erhvervs erfaring samt egne erfaringer med underretning
- Spørgsmål 4-9: Revisors ansvar i forhold til hvidvask
- Spørgsmål 10: Mening om de offentlige instansers forventninger til revisorerne
- Spørgsmål 11-13: Lovkravene på området for hvidvask
- Spørgsmål 14-19: Holdning til underretningssituationen som den er nu

Emnerne er som før nævnt udvalgt på baggrund af den viden, der blev tillagt gennem de gennemførte interviews med de offentlige instanser.

Svarmulighederne i spørgeskemaet er en blanding af åbne svar og i forvejen udvalgte svarmuligheder. Ved nogle af de på forhånd udvalgte svarmuligheder er der dog mulighed for at uddybe sine svar, hvis ikke de udvalgte svarmuligheder er fyldestgørende. Dette stemmer overens med det konstruktivistiske paradigme, hvor det er det enkelte individs erfaringer, der danner virkeligheden.

Der blev før udsendelsen af det endelige spørgeskema foretaget en pilottest på 7 deltagere fra forskellige revisionsvirksomheder, som skulle teste forståelsen samt svarmulighederne. Herefter blev der foretaget de nødvendige ændringer. Derudover blev spørgeskemaet sendt til den tidligere Riskmanager hos Beierholm, så han kunne gennemlæse spørgsmålene for at

sikre, at de rigtige termer blev benyttet. Herefter blev det endelige spørgeskema udsendt til de cirka 300-350 udvalgte respondenter.

3.4.2.2 Respondenterne

De udvalgte respondenter er alle revisorer, der arbejder i en af de større revisionsvirksomheder i Danmark. Jo flere respondenter der udvælges i en kvantitativ undersøgelse jo mere styrkes generaliserbarheden, derfor er der til denne undersøgelse som før nævnt adspurgt omtrent 300-350 respondenter. Grunden til, at det kun er i de større revisionsvirksomheder der er fundet respondenter skyldes, at den generelle holdning gennem interviewene var, at det mest var fra disse, som underretningerne kom fra. Generaliserbarheden vurderes dog alligevel som værende forholdsvis stærk, da de udvalgte revisionsvirksomheder har forskellige kundeporteføljer, hvor nogle af dem satser på de større kunder og andre på de små kunder. De udvalgte respondenter er ikke udvalgt på baggrund fra deres lokation, derimod er der medtaget respondenter fra hele Danmark. Revisionsvirksomhederne der er udvalgt, er følgende: Redmark, Deloitte, Beierholm, PWC og BDO.

Spørgeskemaundersøgelsen er personligt sendt pr e-mail til alle revisorerne på ét af Beierholmkontorerne. Dette har dog ikke været muligt til de øvrige revisionsvirksomheder og deres underliggende kontorer, hvorfor der her er sendt en e-mail til en relevant e-mailadresse til hvert revisionskontor med en forespørgsel om videresendelse til deres revisorer. Hertil kommer blandet feedback. Der kom blandt andet svar tilbage med, at nogle havde sendt spørgeskemaet til udvalgte revisorer, mens andre ikke kunne forsvare at deres revisorer brugte ressourcer på dette. Dette er grunden til, at det helt konkrete tal på hvor mange der har fået tilsendt spørgeskemaet, det ikke findes, men det er vurderet til, at der har været omtrent 300-350 mulige respondenter.

Som skrevet har 300-350 revisorer modtaget spørgeskemaundersøgelsen, hertil har der været 109 respondenter. Dog har 15 af respondenterne kun svaret på de indledende spørgsmål og et par af de brugbare spørgsmål, disse 15 er fravalgt i undersøgelsen, da de få brugbare svar stort set ikke har ændret på resultatet af undersøgelsen. Dette betyder, at der i alt er 94 respondenter, som har svaret på undersøgelsen, hvilket giver en gennemført svarrate på 27-33 %.

Ønsket med undersøgelsen var at få så mange respondenter som muligt, så disse i høj grad kunne være repræsentative for hele populationen. Derfor har der heller ikke været en udvæl-

gelse i respondenternes stilling, hvilket har gjort, at respondenterne har været mere repræsentative for hele populationen, end hvis der var fravalgt nogle på denne baggrund. Det erkendes dog, at 94 respondenter i mindre grad vil være repræsentativt for alle revisorer i Danmark, men eftersom hovedfokuset i denne afhandling, det er de offentlige instansers forventninger til revisorerne, så vurderes spørgeskemaundersøgelsen med 94 respondenter derfor som værende repræsentativ til formålet med undersøgelsen.

3.4.2.3 Vurdering og resultat af spørgeskemaundersøgelsen

Spørgeskemaundersøgelsen fremgår af bilag 13 og resultatet heraf fremgår af bilag 14. Som før nævnt, så vil resultatet heraf blive brugt som en del af analysen, hvor to af forskningsspørgsmålene besvares ved hjælp heraf. Derfor er der inden analysen foretaget en bearbejdning af den data, som undersøgelsen har givet. Når en spørgeskemaundersøgelse analyseres, så er dette på baggrund af tællelige data ud fra tabeller. I dette spørgeskema er der udarbejdet en tabel for hvert af spørgsmålene i undersøgelsen på nær to spørgsmål, hvor respondenterne selv har skulle skrive et svar, her er der dog også lavet en sammentælling af de svar, som blev benyttet mest, dette kan til eksempel være ”nej” eller ”ved ikke”. Tabellerne er udarbejdet, da disse giver et klart overblik over, hvilke svar som respondenterne har valgt, og derved er det mere overskueligt at se hvor mange respondenter, der har valgt de forskellige svarmuligheder.

4. Analyse af forventningerne og lovgivningen indenfor hvidvask

I de underliggende afsnit vil der være en analyse af de offentlige instansers forventninger til revisorerne, lovgivningen indenfor hvidvask samt revisorerens holdning til både de offentlige instansers forventninger og lovgivningen. Analysen tager udgangspunkt i de afholdte interviews, den teoretiske gennemgang samt den udfyldte spørgeskemaundersøgelse.

Udbyttet af de afholdte interviews med de offentlige instanser vil blive analyseret, for at blive bevidste om de offentlige instansers forventninger til revisorerne. Derefter vil der være en analyse af lovgivningen på området for hvidvask, for derved at blive i stand til at analysere, hvorledes det egentlige lovgrundlag er på området, for senere hen at være i stand til at vurdere, hvorledes de offentlige instansers forventninger stemmer overens med dette. Spørgeskemaundersøgelsen vil blive inddraget for at undersøge, hvorledes revisorerens holdning til de

offentlige instansers forventninger er samt deres holdning til lovgrundlaget indenfor hvidvask.

Afsnit 4 har til formål at besvare tre af de fem forskningsspørgsmål. Som før nævnt vil der i de tilhørende delafsnit til afsnit 4 være en analyse af de offentlige instansers forventninger til revisorerne, dernæst lovgivningen på området for hvidvask, og til sidst revisorerens holdning til både de offentlige instansers forventninger til dem samt lovgivningen. Det vil altså sige, at afsnit 4 vil besvare forskningsspørgsmål et, to og tre. I afsnit 5 vil der være en diskussion af om de offentlige instanser har for høje forventninger til revisorerne her vil afsnit 4.1 og afsnit 4.2 blandt andet inddrages. Derefter vil der være en diskussion af, om revisorerne egentlig er bevidste om deres ansvar indenfor hvidvaskområdet, og hertil inddrages afsnit 4.2 og afsnit 4.3. Det vil altså betyde, at afsnit 5 besvarer forskningsspørgsmål fire og fem.

4.1 De offentlige instansernes forventninger til revisorerens afdækning og underretning af hvidvask

Det er i denne del af afhandlingen, at forskningsspørgsmål et besvares. For at kunne besvare dette spørgsmål, så er de seks interviews med henholdsvis Skattestyrelsen, Erhvervsstyrelsen og Hvidvasksekretariatet, den særlige enhed under den nationale enhed for særlig kriminalitet, inddraget, det er altså disse som danner udgangspunktet for denne del af analysen. Der vil i afsnittet ikke være en sammenholdelse med lovgivningen eller blive omtalt den førnævnte forventningskløft, dette vil først blive inddraget under afsnit 5, hvor det diskuteres, om de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorerne.

4.1.1 Revisorerens position for at opdage hvidvask

De offentlige instanser blev blandt andet gennem interviewene spurgt om, om de var af den opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask. Og hertil er den generelle holdning fra de tre offentlige instanser, at det er muligt for revisorerne at opdage hvidvask, men de offentlige instanser har dog forskellige syn på revisorerens muligheder. Til eksempel udtaler den ene repræsentant fra Erhvervsstyrelsen følgende:

”Ja det mener jeg helt klart, at de er ... Det begrundes jeg med, at for det første så kender revisor oftest deres kunder rigtig godt. De har oftest indblik i ikke kun virksomhedens økonomi, men også den private økonomi, og oftest går de her kundeforhold jo igennem mange år. Så jeg mener helt generelt, at revisor vil kunne opdage det, jaa. Og så selvfølgelig også ud

fra det indblik de får i regnskab og så videre. Så ja, jeg mener, at en revisor har gode muligheder for at opdage, hvis en person eller en virksomhed forsøger at hvidvaske”⁵⁶.

Den anden repræsentant fra Erhvervsstyrelsen svarede følgende til spørgsmålet:

”Det vil jeg i den grad mene, at de er, ja... Revisorerne har jo adgang til en helt masse information, de kender deres kunder rigtig godt gennem mange års samarbejde, så ja de er i stand til at opdage hvidvask... Derudover laver nogle revisorer jo også et personligt regnskab for deres kunder. Revisorerne har både adgang til virksomhedens regnskab, men også nogle gange adgang til ejerens personlige økonomi. Så ja, revisorerne har i den grad en stor mulighed for at opdage, hvis en person prøver at hvidvaske, det er min klare opfattelse”⁵⁷.

Erhvervsstyrelsen er altså af den klare opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor de kan opdage hvidvask, og at de særligt kan opdage dette, da de har indblik i virksomhedens og kundens private økonomi, men også fordi revisorerne som oftest kender deres kunder godt gennem mange års samarbejde. Den ene repræsentant fra Skattestyrelsen er enig med repræsentanterne fra Erhvervsstyrelsen om, at revisorerne er i denne position, han mener også, at det særligt er fordi, at revisorerne sidder med virksomhedens og ejerens private økonomi⁵⁸.

Den anden repræsentant fra Skattestyrelsen kommer også med konkrete eksempler på, hvor revisorerne har mulighed for at opdage hvidvask, her er holdningen, at revisorerne særligt har mulighed for at opdage hvidvask gennem fakturafabrikker, kapitalejrlån og ved gennemgang af privatøkonomien i et personligt regnskab. Han mener, at revisorerne burde kontrollere bilag dybere, når de hjælper med bogføringen for deres kunder for eventuelt at se, om der er indeholdt moms ved fakturaudstederen. Han udtaler endvidere følgende:

”Men det billede jeg har af det, det er, at der er flere revisorer der ikke får gjort tingene ordentligt af en eller anden grund, om det er skatteyder der ikke har orienteret revisor, eller om det er revisor der lukker øjnene for det, det ved jeg ikke. Jeg tror, at mange revisorer lukker øjne, det har mine 2,5 år ved Skattestyrelsen i hvert fald vist mig. Det er lidt skræmmende synes jeg”⁵⁹.

Den ene repræsentant fra Hvidvasksekretariatet vurderer også, at revisorerne er i sådan en position, da de får underretninger om hvidvask fra netop revisorerne⁶⁰. Det kan altså udledes fra

⁵⁶ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

⁵⁷ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

⁵⁸ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

⁵⁹ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

⁶⁰ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

det ovenstående, at de offentlige instanser har nogenlunde samme opfattelser af, hvor det er muligt for revisorerne at opdage hvidvask gennem deres position, og endvidere vurderer alle de offentlige instanser, at det er muligt for revisorerne at opdage hvidvask. Repræsentanten fra Skattestyrelsen kommer med konkrete forslag til hvor revisorerne har mulighed for at opdage hvidvask samtidig med, at hans vurdering er, at flere revisorer ikke udnytter deres mulighed for opdagelse af hvidvask fuldt ud, da nogle lukker øjnene en gang imellem. Endvidere udtaler den samme repræsentant fra Skattestyrelsen også, at et sted hvor revisorerne kan forbedre sig, det er ved at kigge bilag igennem for de såkaldte fakturafabrikker, det mener han, vil være behjælpeligt til opdagelsen af hvidvask. Erhvervsstyrelsen og den anden repræsentant fra Skattestyrelsen er af den klare overbevisning, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask, og de kommer også med konkrete eksempler derpå.

De offentlige instanser blev ud over spørgsmålet med, om de synes, at revisorerne befinder sig i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask også spurgt ind til, om der er nogle steder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats. Hertil svarede den ene repræsentant fra Hvidvasksekretariatet, at det var svært at svare på, da alle revisorer gør noget forskelligt, men der hvor de har størst chance, det er gennem bogføringen og kundekendingsproceduren, det er hvad Hvidvasksekretariatet har set gennem underretningerne fra revisorerne⁶¹. Den anden repræsentant er enig i, at revisorerne har størst mulighed for at opdage hvidvask gennem kundekendingsproceduren og bogføringen, han nævner også kapitalejrlån heriblandt. Endvidere udtaler han, at der hvor revisorerne generelt kan forbedre sig, det er ved at få de små revisionsvirksomheder til at forstå vigtigheden i, at de har et ansvar for at underrette ved mistanke om hvidvask. Han mener, at de store revisionsvirksomheder allerede har implementeret tiltag mod hvidvask, men at dette mangler ved de mindre revisionsvirksomheder⁶².

Den ene repræsentant fra Erhvervsstyrelsen nævner, at de har en liste med forbedringsområder, og et af dem, der er særligt vigtig for hvidvask, det er for eksempel, at revisorerne bliver nødt til at træde ud af deres rolle med den fortrolighed, som mange revisorer har med deres kunder. De oplever, at mange revisorer har svært ved at underrette, hvis de bliver for fortrolige med deres kunder. Derudover oplever de også, at flere revisorer ikke mener, at de behøver påtage sig den rolle med at udføre underretninger til Hvidvasksekretariatet⁶³. Denne hold-

⁶¹ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

⁶² Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

⁶³ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

ning deles også af den ene repræsentant fra Skattestyrelsen, som generelt mener, at revisorerne gør det godt, men at nogle revisorer ikke får underrettet, fordi de er kundernes sparingspartner og derved fortrolige med kunderne⁶⁴.

Den anden repræsentant fra Erhvervsstyrelsen svarede følgende, da han fik stillet samme spørgsmål:

”Jamen det er der i den grad. Altså deres antal af underretninger er jo ikke i nærheden af antallet af underretningerne fra for eksempel pengeinstitutterne, her synes jeg helt klart, at det ses tydeligt, at revisorerne på en eller anden måde svigter i forhold til at underrette... Jeg ved ikke, om det kan have noget at gøre med revisorerens travle perioder, hvor de måske ikke lige får lavet underretningerne, fordi der simpelthen ikke er tid til det. Eller om det er fordi, at de ikke får underrettet om de kapitalejrlån, som de opdager undervejs i revisionerne. Det er for mig ikke forståeligt, hvordan revisorerne kan halte så langt efter pengeinstitutterne i antallet af underretninger, så ja helt generelt kunne de vel godt stramme op og få underrettet noget mere”⁶⁵.

Det kan derved konkluderes, at de offentlige instanser hver især har den holdning, at revisorerne kan forbedre sig på nogle konkrete områder. En repræsentant fra Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen har begge vurderet, at revisorerne generelt skal blive bedre til at underrette, også selvom de stadig skal være fortrolige med deres kunder. Den sidste repræsentant fra Erhvervsstyrelsen mener også, at revisorerne generelt skal foretage flere underretninger.

4.1.2 Forventningerne til revisorerne

De offentlige instanser blev yderligere spurgt om hvad deres forventninger til revisorerne, de er, hvortil den ene repræsentant fra Erhvervsstyrelsen svarede følgende:

”De bør og skal underrette, så snart de har mistanke om hvidvask, og det er jo ikke, når de først har konstateret, at der er tale om hvidvask, men det er lige så snart, at de har en formodning, sådan tror jeg endda, at der står i loven. Hvis de ikke kan afkræfte, jamen så skal de gå ind og underrette. Det har vi ved Erhvervsstyrelsen selvfølgelig en meget stærk holdning til, at det skal og bør en revisor gøre”⁶⁶.

⁶⁴ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

⁶⁵ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

⁶⁶ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

Den anden repræsentant fra Erhvervsstyrelsens svar til dette spørgsmål, det er faktisk nærmest identisk med den første repræsentants svar⁶⁷. Derved kan det konkluderes, at Erhvervsstyrelsens forventninger altså er, at revisorerne skal underrette ved mistanke om hvidvask, og ikke først når der er sket hvidvask. Repræsentanterne fra Hvidvasksekretariatet støtter op om forventningerne fra Erhvervsstyrelsen, og derudover supplerer den ene repræsentant herfra med, at hvis alle de underretningspligtige gør dette, så gør det, at der er større mulighed for at bekæmpe hvidvask^{68 69}. Den ene repræsentant fra Skattestyrelsen svarede følgende til spørgsmålet:

”... Mine forventninger er, at de underretter om de ulovlige aktionærlån der er, og at de får underrettet, hvis der er mistanke om noget. Selvfølgelig som revisor, så mister de nok også nogle kunder, hvis de skriver om forbehold, men ja jeg ville måske ønske, at der var flere forbehold fra revisorerne. Jeg har da også et ønske om, og det har revisorerne sikkert også, at der er flere kunder, der bliver underlagt revision i stedet for udvidet gennemgang og de andre, jaa ingen revision. Der er mange der slipper for nemt synes jeg”⁷⁰.

Den anden repræsentant fra Skattestyrelsen støtter op om forventningerne med underretning ved kapitalejrlån og ved mistanke om hvidvask⁷¹. Forventningerne fra Skattestyrelsen er altså, at revisorerne underretter om kapitalejrlån, og at de generelt underretter ved mistanke om hvidvask. Derudover ønsker den første repræsentant fra Skattestyrelsen også, at flere selskaber bliver underlagt revision, end sådan som reglerne er nu, da han mener, at mange selskaber slipper for nemt.

Endvidere blev de offentlige instanser spurgt ind til, om de synes, at revisorerne tager nok ansvar, og hertil svarede den ene repræsentant fra Skattestyrelsen, at han ikke vurderer, at alle revisorer tager nok ansvar, de ser tit, at revisorerne ikke gør deres pligt, og at de tit forsvarer deres kunder og glemmer alt om, at de skal agere som offentlighedens tillidsrepræsentant. Han nævner for eksempel, at revisorerne ofte bidrager med vildledende spørgsmål, som gør, at Skattestyrelsen overskrider nogle frister, hvilket gør, at sagen bortfalder på baggrund af forældelse⁷². Den anden repræsentant fra Skattestyrelsen mener, at revisorerne generelt tager

⁶⁷ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

⁶⁸ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

⁶⁹ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

⁷⁰ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

⁷¹ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

⁷² Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

nok ansvar i de store sager. Dog mener han også ligesom den første repræsentant, at revisorerne ofte er på kundernes side, og er behjælpelig med at trække sagerne ud, så de frafalder⁷³. Den ene repræsentant fra Erhvervsstyrelsen mener, at en stor del af revisorerne ikke ser sig selv i en rolle, hvor det er deres ansvar overfor samfundet at underrette til Hvidvasksekretariatet, hvis de ikke kan få afkræftet deres mistanke om muligt hvidvask ved en kunde⁷⁴. Den anden repræsentant fra Erhvervsstyrelsen støtter op om dette, han mener også, at revisorerne generelt har travlt med at skubbe sig selv væk fra rollen, hvor de også har ansvaret for at underrette⁷⁵.

Repræsentanterne fra Hvidvasksekretariatet var enig om deres svar til dette spørgsmål. De mener nemlig begge to, at mange revisorer udfører deres arbejde forskelligt, og at der er nogle små revisionsvirksomheder, som Hvidvasksekretariatet har svært ved at få fat i, og så er der de store revisionsvirksomheder, som allerede har implementeret tiltag, som hjælper med at få mere fokus på hvidvask hos revisorerne^{76 77}. Derudover vurderer den ene af repræsentanterne fra Hvidvasksekretariatet, at revisorerne generelt tager noget mere ansvar nu, end de gjorde for nogle år tilbage. Dog vurderer han også, at der stadig mangler at blive omvendt en del revisorer, men at de er på rette vej⁷⁸.

Det kan ud fra det ovenstående konkluderes, at Skattestyrelsen ikke mener, at alle revisorerne tager nok ansvar i at agere som offentlighedens tillidsrepræsentant. Nogle revisorer tager deres kunder i forsvar, det gør de for eksempel ved, at hjælper kunderne med at få Skattestyrelsen til at overskride nogle frister. Erhvervsstyrelsen mener, at revisorerne ikke tager nok ansvar i forhold til at tage rollen som underretningspligtige på sig. Hvidvasksekretariatet vurderer, at de store revisionsvirksomheder allerede har implementeret en del tiltag, mens dette halter ved de mindre revisionsvirksomheder.

4.1.3 Lovkravene på hvidvaskområdet for revisorerne

De offentlige instanser blev også spurgt ind til, om de synes, at revisorerne lever op til lovgivningen på området indenfor hvidvask. Hertil svarede den ene repræsentant fra Skattestyrelsen, at han vurderer, at der godt kan være flere underretninger fra revisorerne, når disse for eksempel sammenlignes med de antal underretninger, som der kommer fra pengeinstitutterne,

⁷³ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

⁷⁴ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

⁷⁵ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

⁷⁶ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

⁷⁷ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

⁷⁸ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

som generelt foretager flere underretninger end revisorerne. Han udtaler dog, at han ikke er bekendt med, hvorfor det er sådan, og foreslår i den sammenhæng, at revisorerne muligvis undlader at underrette ved kapitalejerlån⁷⁹. Den anden repræsentant fra Skattestyrelsen er enig i dette, og han tilføjer, at det kan have noget at gøre med frygten for at miste kunder og tillid, hvis revisorerne udfører underretninger⁸⁰. Den ene repræsentant fra Erhvervsstyrelsen er inde på noget af det samme, hun svarede følgende:

”Altså revisor skal jo gå ind og underrette, der hvor de ikke kan få afkræftet deres mistanke. Når vi går ind og kigger på, og ser på, i forhold til øhh hvis vi tager bankerne, som jo er meget bedre til at underrette, og jeg ved godt, at revisorerne er kommet op antalsmæssigt, og her bliver de også reddet af de ulovlige aktionærlån, men lige så snart, at vi taler om alt det andet, som de også burde underrette om, så halter det jo stadig rigtig meget bagefter. Det er fordi, det jo stadig er meget svært for revisorerne at træde ud over den her rolle som kundens revisor. De har jo indblik i kundens økonomi, og de kender måske kundens børn og børnebørn, det hører vi i hvert fald tit. Dog vil jeg også sige, at de jo har en rolle i at sige, at når de har en mistanke om noget, så skal de undersøge sagen, og hvis de ikke kan få det afkræftet, jamen så skal de underrette, og det er revisorerne stadig ikke helt gode til”⁸¹.

Repræsentanten fra Erhvervsstyrelsen mener altså, at revisorerne ikke er lige så flittige til at foretage underretninger til Hvidvasksekretariatet som eksempelvis pengeinstitutterne er, det eneste revisorerne er gode til at underrette om, det er ifølge hende kapitalejerlån. Repræsentanten vurderer også, at revisorerne nogle gange bliver for involveret i kundernes privatliv, hvilket gør, at de får svære ved at foretage underretningerne. Det sidstnævnte ses også i interviewene med de to repræsentanter fra Skattestyrelsen. Skattestyrelsen sammenligner også antallet af underretninger med antallet af underretninger fra pengeinstitutterne, og antyder at deres antal muligvis er lavere fordi revisorerne ikke altid underretter om kapitalejerlån, eller frygter at miste kunder på grund af manglende tillid efter en underretning^{82 83}. Den ene repræsentant fra Hvidvasksekretariatet vurderer, at revisorerne generelt overholder lovgivningen på området, det største problem er dog, at de mindre revisionsvirksomheder ikke helt har nok fokus på hvidvask endnu⁸⁴.

⁷⁹ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

⁸⁰ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

⁸¹ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

⁸² Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

⁸³ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

⁸⁴ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

Yderligere blev de offentlige instanser også spurgt ind til, om de synes, at der skal ændres på lovgivningen indenfor hvidvaskområdet for revisorerne, og hertil svarede repræsentanterne fra Hvidvasksekretariatet, at det er tilsynsmyndighederne, der bestemmer dette. Dog mente de begge to også, at kravene til revisorerne fra lovgivningens side kun er rimelige, men at revisorerne nok er uenige heri, da de vurderer, at revisorerne ikke mener, at de behøver underrette om forhold der er rettet op på. Grunden til, at de vurderer at alt skal underrettes, det skyldes, at selv om der er rettet op på dette, så kan sådan en underretning sammen med andre underretninger på samme person muligvis bidrage positivt i opdagelsen af hvidvask alligevel^{85 86}. Repræsentanterne fra Erhvervsstyrelsen er enige i, at lovgivningen ikke skal ændres, da det er en politisk beslutning, at loven er, som den er, og begrundet dette med, at det er deres arbejde at efterfølge lovgivningen^{87 88}.

4.1.4 Foretages der unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet

De offentlige instanser blev også spurgt ind til, om de synes, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet og hertil svarede den ene repræsentant fra Skattestyrelsen følgende:

”Der er et filter på, inden det ryger ind til os, så det bliver svært at svare på, men eftersom at vi må henlægge flere sager så ja. Så er der nok for mange sager, som ikke skulle have været underrettet. Eventuelt fordi omsætningen godt kan være indeholdt i momstallene for eksempel. ... Men hellere for mange end for lidt, og så må vi tage stilling til det bagefter”⁸⁹.

Han mener altså, at der kommer alt for mange underretninger i og med, at de kun får nogle af underretningerne videregivet til dem, og ikke alle underretningerne som Hvidvasksekretariatet modtager. De henlægger nogle af deres sager, og derudfra vurderer han altså, at der bliver foretaget for mange og derved unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet. Dog påpeger repræsentanten også, at de hellere vil have for mange underretninger end for få, og så må de tage en vurdering af underretningerne, efterhånden som de modtager dem⁹⁰. Den anden repræsentant fra Skattestyrelsen udtalte følgende da han fik samme spørgsmål:

⁸⁵ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

⁸⁶ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

⁸⁷ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

⁸⁸ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

⁸⁹ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

⁹⁰ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

”At de er unødvendige, vil jeg måske ikke mene, men altså vi får i hvert fald flere sager ind, end vi kan kapere, så vi må derfor henlægge nogle sager. Men jeg tænker, at underretningerne er i overensstemmelse med lovgivningen, og så er de jo nok ikke unødvendige”⁹¹.

Det vil altså sige, at begge repræsentanter fra Skattestyrelsen mener, at der foretages mange underretninger, og at de ved Skattestyrelsen ikke har kapacitet til at vurdere alle underretningerne. Den ene repræsentant mener, at der foretages unødvendige underretninger, dog vil han hellere have for mange underretninger end for få, mens den anden mener, at underretningerne er i overensstemmelse med lovgivningen, og derved ikke unødvendige. Repræsentanten fra Erhvervsstyrelsen mener, at selv de mindste underretninger, de kan bekræfte, at der er noget mistænkeligt ved en person eller selskab, som de i forvejen har haft et vågent øje til⁹². Den anden repræsentant fra Erhvervsstyrelsen mener heller ikke, at der foretages unødvendige underretninger, da disse følger lovgivningen⁹³. Den ene repræsentant fra Hvidvasksekretariatet svarede følgende, da han også blev spurgt om, om der bliver foretaget unødvendige underretninger:

”Altså det kan jeg jo ikke være dommer over, men altså jeg vil ikke mene, at der er nogle unødvendige underretninger, hverken beløbsmæssigt eller noget. Det er jo tilsynsmyndighederne, som fastsætter og fortolker loven. Det er også dem som fastsætter en risikovurdering på brancherne, og så må virksomhederne jo bare agere indenfor det. Så det er slet ikke noget, som vi overhovedet har en holdning til, vi modtager og undersøger det bare. Men vi vurderer heller ikke, om underretningerne er forkerte eller berettiget, det er jo de underretningspligtige som opdager noget, som de mener, der er mistænkeligt, og derefter underretter os. Vi har ikke en chance for at vide, hvordan de der har underrettet os, de oplever virkeligheden, vi modtager underretningerne og undersøger det”⁹⁴.

Da han blev spurgt ind til forslaget om en bagatelgrænse svarede repræsentanten følgende:

”Det ville jo udelukke en masse, og det vil jo også kunne udelukke en masse, som sagtens kan være relevant for os at vide. For eksempel oplever vi ofte ved terror finansiering, at det er en masse forskellige små beløb, der indsamles fra mange forskellige mennesker. Så hvis vi satte en beløbsgrænse, så ville vi jo risikere, at de her eksempler ikke blev underrettet, og vi derfor ikke kan have viden om det. Så hvis vi udelukker alle transaktioner under et vis beløb,

⁹¹ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

⁹² Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

⁹³ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

⁹⁴ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

så ville vi kunne gå glip af en masse viden... Vi har egentlig ikke en holdning til det her, for det er jo tilsynsmyndighederne, der står for det område, men altså analytisk vil det ikke give nogen mening for os at gøre nej... Der er en forståelses forskel mellem mange af os. Man kan sige, hvis revisor har en med et ulovligt kapitalejrlån, så er det for ham ingenting, men hvis den samme person også har andre ting, der bliver underrettet om, fra flere forskellige brancher, så har vi jo pludselig meget på personen, så måske alle de informationer til sammen giver os noget på personen”⁹⁵.

Det kan derved konkluderes, at en repræsentant fra Skattestyrelsen vurderer, at der foretages unødvendige underretninger, dog vil han hellere have, at der er nogle unødvendige underretninger end at noget brugbart går tabt. De to repræsentanter fra Erhvervsstyrelsen og den ene repræsentant fra Skattestyrelsen mener ikke, at der foretages unødvendige underretninger. Hvidvasksekretariatet vurderer ikke, at der foretages unødvendige underretninger, da flere små ubetydelige underretninger hver for sig, muligvis tilsammen kan bidrage positivt til opdagelsen. Derudover vurderer Hvidvasksekretariatet heller ikke, at en bagatelgrænse er ønskværdig, da dette vil udelukke små transaktioner der tilsammen kan være betydelige for Hvidvasksekretariatet at kende til.

4.1.5 Behovet for en revisor som den uafhængige part

Endvidere blev de offentlige instanser også spurgt om, om de synes, at der er behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til opdagelsen af hvidvask. Hertil vurderer den ene repræsentant fra Erhvervsstyrelsen, at der er behov for revisorerne, da det er dem der udarbejder regnskaberne, og derved er det dem, der har indblikket i virksomhedens økonomi, de reelle ejers økonomi og mere til. Hun mener, at der er brug for lige præcis revisorerens viden om de personer og virksomheder, som de reviderer⁹⁶. Den anden repræsentant fra Erhvervsstyrelsen er enig i, at der er behov for revisorer, da det ofte er gennem revisorerens underretninger, at de bliver opmærksomme på noget relevant⁹⁷. Det er endvidere også Hvidvasksekretariatets holdning, at der er behov for revisorerne som den uafhængige part i forhold til opdagelsen af hvidvask, da det nogle gange er deres underretninger, som er med til at bevise, at der er sket hvidvask^{98 99}. Repræsentanterne fra Skattestyrelsen er enig i, at det er en fordel for

⁹⁵ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

⁹⁶ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

⁹⁷ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

⁹⁸ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

⁹⁹ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

alle parter, hvis en revisor involveres i en sag, da revisoren som regel har mere forståelse for tingene end skatteyderen^{100 101}.

Det kan ud fra det ovenstående konkluderes, at de offentlige instanser vurderer, at der er behov for revisorerne til opdagelsen af hvidvask. Den ene repræsentant fra Skattestyrelsen har endvidere et ønske om, at flere personer og selskaber bliver underlagt revision, da han mener, at nogle slipper for nemt.

4.1.6 Er kravene til revisorerne fra de offentlige instanser for høje

De offentlige instanser blev også spurgt om, om de synes, at de offentlige instanser generelt har for høje krav til revisorerne. Hertil svarede den ene repræsentant fra Skattestyrelsen, at han ikke umiddelbart var af denne holdning, da han ikke kendte til nogle krav. Og i og med at revisorerne er offentlighedens tillidsrepræsentant, så må det antages, at alt er, som det skal være, når et regnskab er blevet revideret¹⁰². Den anden repræsentant svarede, at han ikke kender til nogle krav, som ikke er i overensstemmelse med lovgivningen, og derfor vil han ikke vurdere, at de offentlige instanser har for høje forventninger¹⁰³. Den ene repræsentant fra Hvidvasksekretariatet udtaler følgende, da han fik samme spørgsmål:

”Jamen både og. Altså forventningerne til dem er jo at følge loven, men når det så er sagt, så er der også en tendens til at sammenligne de underretningspligtige, især revisorer og pengeinstitutterne. Det synes jeg ikke er fair, for pengeinstitutterne har gennem deres arbejde en større chance for at opdage hvidvask, så det er klart, at de har flere underretninger end revisorerne har. Så forventninger om at revisorerne skal underrette ved mistanke om hvidvask synes jeg er helt fair.¹⁰⁴”

Hertil blev der yderligere spurgt ind til, om han mente, at underretninger om kapitalejrlån hvor forholdet eller fejlen var rettet altid skulle underrettes til Hvidvasksekretariatet, og hertil svarede han:

”Det er jo hvad der står i loven, så ja det synes jeg. Jeg synes, at det giver mening fordi revisorens kunde kan have haft en bagtanke med det, og hvis kunden har gjort noget andet, som

¹⁰⁰ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

¹⁰¹ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

¹⁰² Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

¹⁰³ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

¹⁰⁴ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

andre brancher underretter os om, så giver det et klare indblik for os om, hvem personen er, hvis alle de her ting bliver underrettet til os.¹⁰⁵”

Den anden repræsentant fra Hvidvasksekretariatet udtalte også i sit interview, at der er en tendens til at sammenligne antallet af underretninger, hvilket ikke er rimeligt overfor revisorerne, da de ikke har samme muligheder for at opdage hvidvask, som eksempelvis pengeinstitutterne har. Derudover nævner han ligesom den ene repræsentant fra Skattestyrelsen, at han ikke håber, at der findes nogle forventninger, der ikke stemmer overens med lovgivningen¹⁰⁶. Hvidvasksekretariatet vurderer altså, at forventningerne til revisorerne kan virke lidt høje, da revisorerne tit bliver sammenlignet med pengeinstitutterne, som de mener, har en større chance for at opdage hvidvask, end revisorerne har. Denne sammenligning mellem de to faggrupper, det er også en tendens, der ses gennem interviewene med Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen. Dog mener Hvidvasksekretariatet ikke, at kravene til revisorerne skal lempes ved for eksempel at undlade at underrette, hvis det givne forhold er rettet op. Dette begrundes af Hvidvasksekretariatet med, at revisorerne kan have haft en bagtanke med eksempelvis et kapitalejrlån, eller hvis den pågældende kunde har gjort noget andet, der strider mod hvidvaskloven, så kan det nemmere opdages, hvis alt underrettes til Hvidvasksekretariatet.

4.2 Lovgivningens regler indenfor hvidvaskområdet

I dette afsnit vil reglerne indenfor hvidvask for revisorerne blive uddybet. Det er særligt afsnit 3.3 der vil blive inddraget, hvor hovedpunkterne derfra vil blive analyseret for at finde ud af, hvad dette konkret har af betydning for revisorerne, der er underlagt lovgivningen indenfor hvidvaskområdet.

Som nævnt under afsnit 3.3.1, så er revisorerne nogle af de 26 typer af personer og virksomheder, der er underlagt hvidvasklovens bestemmelser jf. HL § 1, hvilket vil betyde, at de implicit har et ansvar for at opdage og underrette om hvidvask¹⁰⁷. De har dette ansvar, da de skal identificere og vurdere risikoen for, at de kan blive misbrugt til hvidvask. Det er jf. HL § 8 nødvendigt, at revisorerne har tilstrækkelige skriftlige politikker, forretningsgange og kontroller, som omfatter deres risikostyring, kundekendingsprocedurer, undersøgelses-, noterings-, og underretningspligt, opbevaring af oplysninger screening af medarbejdere og intern

¹⁰⁵ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

¹⁰⁶ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

¹⁰⁷ Hvidvaskloven § 7 stk. 1

kontrol som effektivt forebygger, begrænser og styrer risici for hvidvask¹⁰⁸.

At revisorer skal udføre kundekendskabsprocedurer sikre helt overordnet, at revisorerne har kendskab til deres kunder, og hvad det overordnede formål med kundens virksomhed er. Når revisorerne løbende udføre denne kundekendskabsprocedure, så er det nemmere for dem at identificere, når der kommer en mistænkelig adfærd hos kunden, der kan skyldes hvidvask¹⁰⁹. Jf. HL § 25, så skal revisorer og de andre underretningspligtige undersøge alle transaktioner der er komplekse, usædvanlige store, i usædvanlige mønstre og som ikke har et åbenbart økonomisk eller lovligt formål. Revisorer skal ikke lede efter disse, det er blot hvis sådanne transaktioner opdages i revisorens almindelige arbejde, at disse skal undersøges nærmere¹¹⁰. Det vil altså sige, at hvis en revisor finder en mistænkelig transaktion gennem sit almindelige arbejde, så skal transaktionen undersøges af revisoren, og ved mistanke om hvidvask, så underrettes Hvidvasksekretariatet med tilhørende notater om revisorens undersøgelse.

Revisorerne skal jf. HL § 26 omgående underrette Hvidvasksekretariatet, hvis de er vidende om, har mistanke eller med rimelig grund formoder, at en transaktion, midler eller aktivitet har eller har haft tilknytning til hvidvask. Det samme gør sig gældende, hvis kunden kun har forsøgt på at gennemføre sådan en transaktion eller aktivitet¹¹¹. Jf. HL § 3 så skal hvidvask forstås som uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midlerne fra en strafbar lovovertrædelse, eller som forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner¹¹². Dette betyder altså, at også kapitalejerlån defineres som værende hvidvask, og derfor noget, som revisorerne skal underrette til Hvidvasksekretariatet, hvis de bliver bevidste derom.

4.3 Revisorernes mening om de offentlige instansers forventninger og lovgivningen indenfor hvidvask

I dette afsnit vil nogle af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen blive analyseret, for at finde ud af, hvad revisorerne mener om de offentlige instansers forventninger til dem samt lovgivningen indenfor hvidvaskområdet. Dette afsnit vil senere i afsnit 5.2 blive brugt til at

¹⁰⁸ Hvidvaskloven § 8 stk. 2

¹⁰⁹ Hvidvaskloven § 10-21

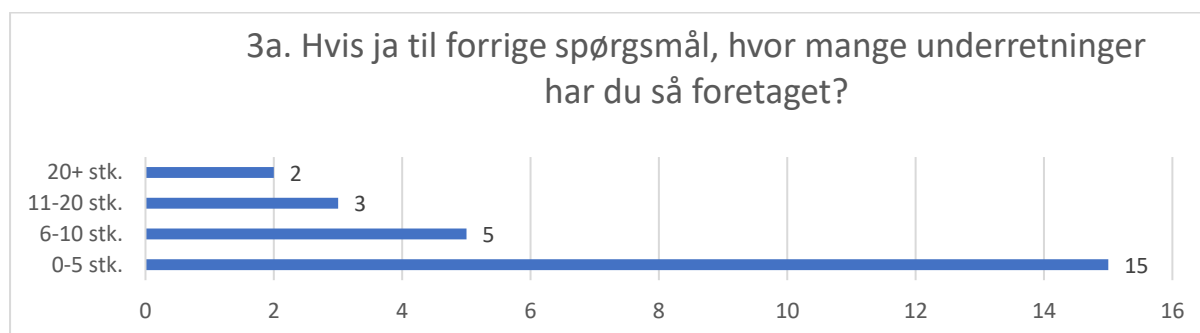
¹¹⁰ Hvidvaskloven § 25

¹¹¹ Hvidvaskloven § 26

¹¹² Hvidvaskloven § 3

diskutere, hvorvidt revisorerne selv er klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask.

Det fremgår af det udarbejdede spørgeskema, at 60 % af respondenterne ikke har været med til at foretage underretninger, hvilket vil sige, at 38 af de 94 adspurgte revisorer har foretaget en eller flere underretninger til Hvidvasksekretariatet¹¹³. Det var i spørgeskemaundersøgelsen muligt for revisorerne at uddybe hvor mange underretninger, som de havde foretaget, og her har 25 uddybet deres svar. Fordelingen af antallet af hvor mange underretninger de har foretaget, det kan ses i nedenstående figur.

Figur 2: Hvor mange underretning har du foretaget. Spørgsmål 3a i bilag 14.

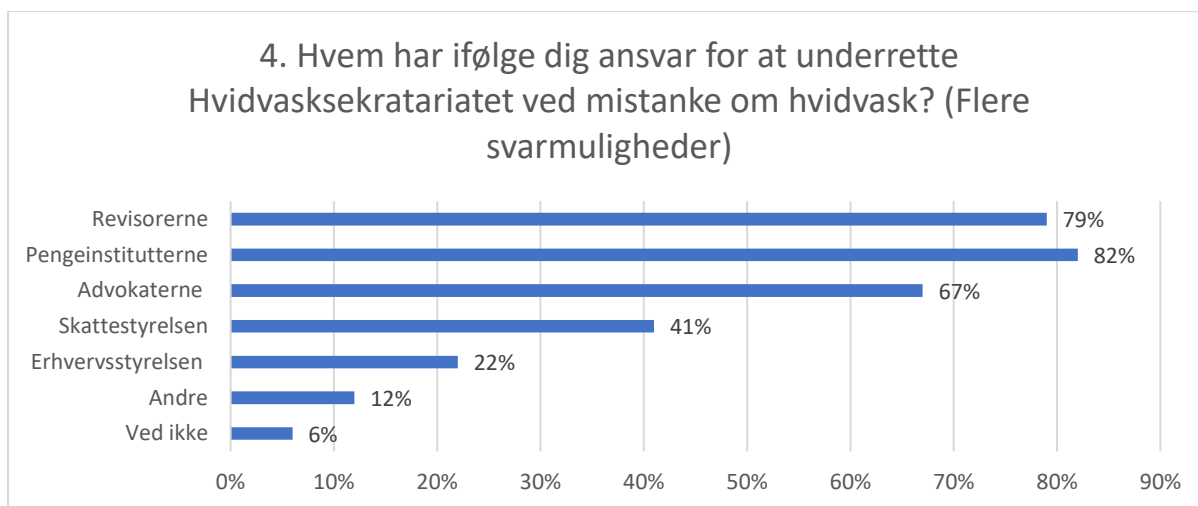
Som det kan ses i figuren, så har 15 revisorer svaret, at de har været med til at foretage underretninger 1 til 5 gange, 5 revisorer har gjort dette 6 til 10 gange, 3 revisorer har gjort dette 11 til 20 gange, og de sidste to revisorer har været med til at foretage underretninger over 20 gange¹¹⁴. Dette viser, at de fleste revisorer i spørgeskemaundersøgelsen ikke har foretaget nogle underretninger til Hvidvasksekretariatet, og dem der har, de har ikke foretaget bemærkelsesværdigt mange underretninger. Dog viser revisorerens svar til de øvrige spørgsmål, at flere af revisorerne har holdninger til lovgivningen indenfor hvidvask og underretninger.

Revisorerne blev endvidere adspurg om, hvem de synes, der havde ansvaret for at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask, og til dette spørgsmål kunne de vælge mere end blot én svarmulighed¹¹⁵.

¹¹³ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet spørgsmål 3a

¹¹⁴ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 3a

¹¹⁵ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 4

Figur 3: Hvem har ifølge dig ansvar for at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask. Spørgsmål 4 i bilag 14.

Som det kan ses i ovenstående figur, så har 79 % af de adspurgte revisorer svaret, at revisorerne har et ansvar for at underrette, hvis disse får mistanke om hvidvask hos deres kunder. Dette betyder, at det ikke er alle revisorerne, der er af den overbevisning, at de har et ansvar for at underrette Hvidvasksekretariatet, når de har en mistanke om hvidvask. 82 % af de adspurgte revisorer mener, at pengeinstitutterne har et ansvar for at underrette ved mistanke om hvidvask, hvilket altså betyder, at den generelle holdning blandt revisorerne er, at de mener, at pengeinstitutterne i større grad har ansvar for at underrette ved mistanke om hvidvask, da flere revisorer har valgt disse¹¹⁶.

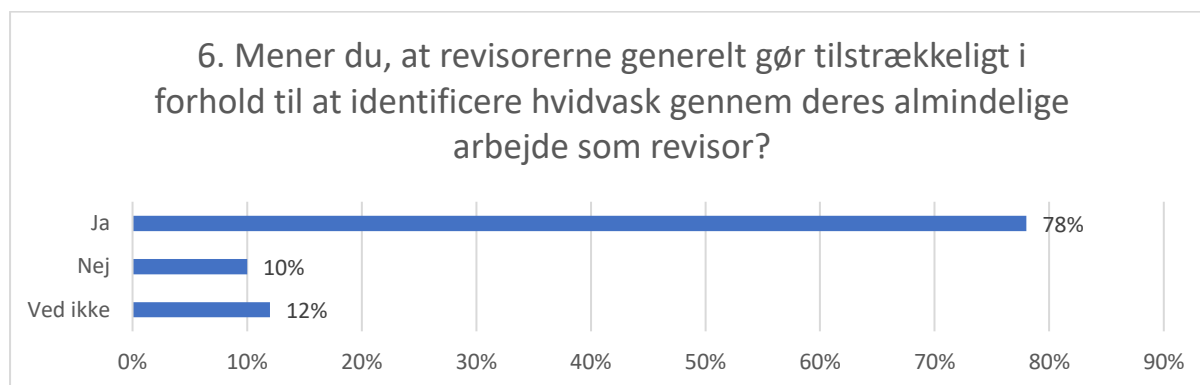
Dette kan have sammenhæng til et andet spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen, hvor de blev spurgt om, om de er af den opfattelse, at revisorerne generelt er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask. Hertil blev fordelingen, at 63 % mente, at revisorerne er i denne position, mens 23 % ikke mener, at revisorerne er i sådan en position, de sidste 14 % svarede, at de ikke vidste det. Til spørgsmålet var det muligt at uddybe sit svar, og det var der nogle, der gjorde. Blandt andet svarede én af revisorerne, at det er yderst svært at opdage hvidvask, dog med undtagelse af kapitalejerlån, som revisorerne er forpligtiget til at underrette om uanset størrelse. Andre revisorer har svaret, at revisorerne har mulighed for dette gennem blandt andet bogføring og kundekendskab. Én har svaret, at revisorerne har mindre mulighed for at opdage det, end der står i lovgivningen. Generelt er holdningen i de uddybende kommentarer, at revisor har mulighed for det, dog kun i et begrænset omfang¹¹⁷. De uddybende svar, stemmer overens med, hvad den ovenstående figur viser, nemlig at revisorerne mener, at de har et

¹¹⁶ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 4

¹¹⁷ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 5

ansvar for at underrette ved mistanke, men at de generelt er i en position, hvor der kun er mulighed for at opdage dette i et begrænset omfang.

Yderligere blev revisorerne spurgt om, om de synes, at de generelt gør tilstrækkeligt i forhold til at identificere hvidvask gennem deres almindelige arbejde som revisor¹¹⁸.

Figur 4: Mener du, at revisorerne generelt gør tilstrækkeligt i forhold til at identificere hvidvask gennem deres almindelige arbejde som revisor. Spørgsmål 6 bilag 14.

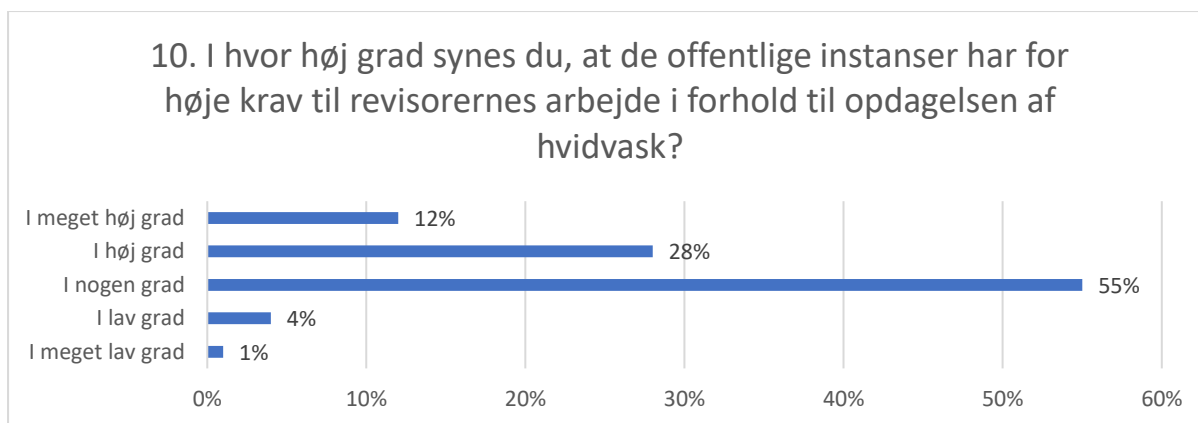
I spørgsmålet om, om revisorerne mener, at de generelt gør tilstrækkeligt i forhold til at identificere hvidvask gennem deres almindelige arbejde som revisor, der svarede 78 %, at det gjorde, mens 10 % ikke mente, at revisorerne gør nok for at identificere hvidvask, de sidste 12 % svarede, at de ikke ved det. Hertil er der tre uddybende kommentarer fra nogle af dem, som svarede, at de ikke mener, at revisorerne gør nok for at identificere hvidvask. To af de uddybende kommentarer omhandler, at de ikke synes, at revisorerne har nok tid til at kunne opdage hvidvask, mens den sidste handler om, at det væsentlighedsniveau som den pågældende revision udføres efter, kan komme i vejen for at identificere hvidvask, særligt hvis hvidvaske- ren er bekendt med revisorens fremgangsmåde¹¹⁹. Dermed kan det konkluderes, at revisorerne generelt mener, at de gør tilstrækkeligt for at identificere hvidvask gennem deres almindelige arbejde som revisor, men at nogle af revisorerne mener, at tiden og væsentlighedsniveauet kan være en hindring hertil.

I spørgeskemaundersøgelsen blev revisorerne endvidere spurgt om i hvor høj grad, at de synes, at de offentlige instanser har for høje krav til deres arbejde i forhold til hvidvask¹²⁰.

¹¹⁸ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 6

¹¹⁹ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 6

¹²⁰ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 10

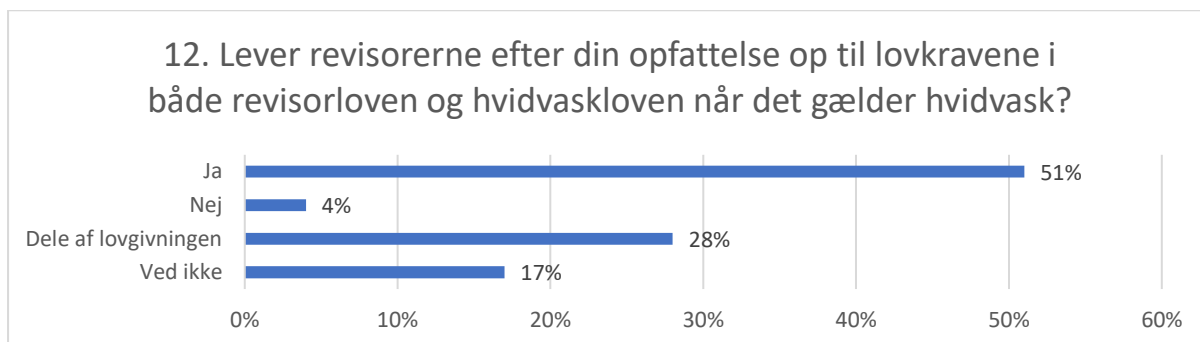
Figur 5: I hvor høj grad synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerne arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask. Spørgsmål 10 bilag 14.

I figuren ses fordelingen af de adspurgte revisorerers svar på ovenstående spørgsmål. Som det kan ses, så synes 5 % af de adspurgte revisorer, at de offentlige instanser i lav grad eller i meget lav grad har for høje krav til revisorerne arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask, mens 55 % synes, at de offentlige instansers krav i nogen grad er for høje, og de sidste 40 % synes enten i høj grad eller meget høj grad, at kravene fra de offentlige instanser til deres arbejde er for høje. Til dette spørgsmål har det igen været muligt at komme med en uddybende kommentar, hvilket fire af respondenterne har gjort. To af kommentarerne omhandler mulighed for, at der burde være en bagatelgrænse for, hvornår noget er underretningspligtigt. En har skrevet en uddybende kommentar om, at det er for meget at forvente, at revisorerne opdager lige så meget som eksempelvis pengeinstitutterne, når mulighederne for opdagelse ikke er ens. Den sidste kommentar omhandler, at de offentlige instanser generelt har udvandet begrebet ved for eksempel at kalde et kapitalejerlån for hvidvask¹²¹. Konklusionen hertil må være, at størstedelen generelt vurderer, at de offentlige instanser i nogen grad har for høje krav til revisorerne arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask, men at en del af revisorerne også vurderer, at der er for høje krav fra de offentlige instanser til deres arbejde. Kommentaren om at pengeinstitutterne har bedre mulighed for at opdage hvidvask, det ses også i det før omtalte spørgsmål fire fra spørgeskemaundersøgelsen, som gik på, hvem der har et ansvar for underretning ved mistanke. Til dette svarede flere af revisorerne, at pengeinstitutterne havde et ansvar, end de svarede, at revisorerne havde et ansvar.

Revisorerne blev også spurgt ind til lovgivningen, blandt andet om de var bekendte med bestemmelserne i hvidvaskloven, hvortil 44 % svarede ja, 51 % svarede, at de er bekendte med dele af loven, 4 % svarede, at de ikke er bekendte med lovgivningen, og den sidste procent

¹²¹ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 10

svarede, at de ikke vidste dette til spørgsmålet¹²². Ud fra dette må det konkluderes, at revisorerne generelt er bekendte med dele eller hele hvidvaskloven. Endvidere blev de adspurgt om det var deres opfattelse, at revisorerne lever op til lovkravene i både revisorloven og hvidvaskloven når det gælder hvidvask¹²³.

Figur 6: Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene i både revisorloven og hvidvaskloven når det gælder hvidvask. Spørgsmål 12 bilag 14.

Som det kan ses i ovenstående figur, så svarede 51 % ja, 4 % svarede nej, 28 % svarede dele af lovgivningen, og 17 % svarede, at de ikke ved det¹²⁴. Dette tyder på, at de fleste mener, at revisorerne overholder lovgivningen eller dele af denne indenfor hvidvask. Der er lidt flere, der til dette spørgsmål har svaret, at de ikke ved det, en forklaring herpå kan være, at de ikke er bekendte med den gældende lovgivning, og derfor ikke har mulighed for at vide om revisorerne lever op til lovkravene. Det kan også skyldes, at de ikke ved hvorledes praksis er for andre end dem selv, og derfor heller ikke har mulighed for at vide, om andre lever op til lovkravene på området.

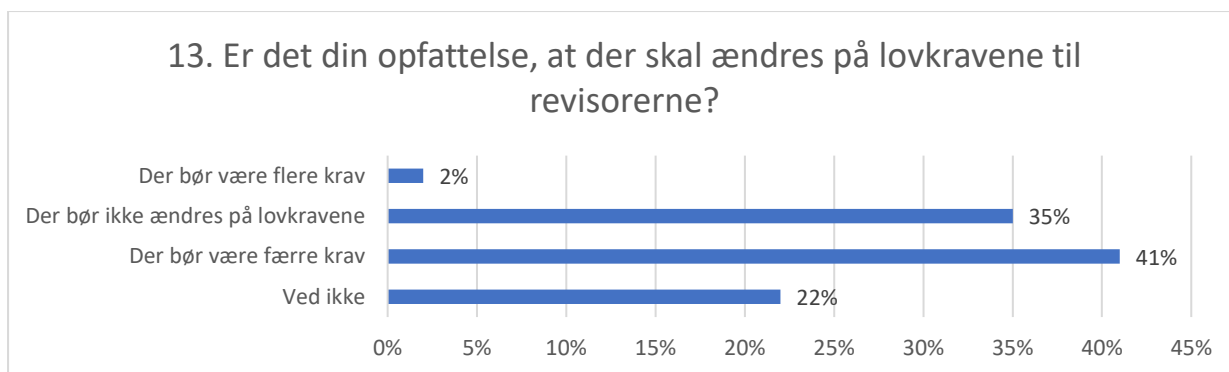
Revisorerne blev også adspurgt om der efter deres opfattelse skal ændres på lovkravene til revisorerne¹²⁵.

¹²² Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 11

¹²³ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 12

¹²⁴ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 12

¹²⁵ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 13

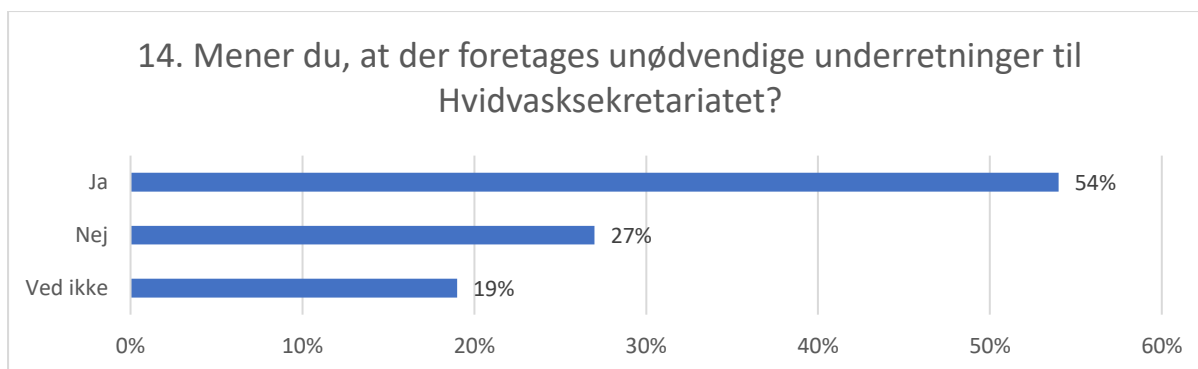
Figur 7: Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisorerne. Spørgsmål 13 bilag 14.

Til det ovenstående spørgsmål kan det ses i figuren, at 2 % svarede, at der bør være flere krav, 35 % svarede, at der ikke bør ændres på lovkravene, 41 % svarede, at der bør være færre krav, og de sidste 22 % svarede, at de ikke vidste det. Til dette spørgsmål var det igen muligt at lave uddybende kommentarer om hvilke krav, der burde enten fjernes eller lempes. Der er blandt andet en revisor, der har sat spørgsmålstejn ved, hvorfor der skal ske en yderligere underretning af kapitalejerlån, når de allerede fremgår særskilt af årsrapporten. Generelt mener de fleste, der har lavet en kommentar, at der burde være andre regler for, hvornår der skal underrettes, for eksempel kommer nogle af respondenterne med en mulighed for en minimumsgrænse/bagatelgrænse på underretningerne. Den sidste kommentar der fremhæves, det er, hvor en revisor mener, at kravene skal tilpasse til, hvad der fysisk er muligt for revisorerne at opdag¹²⁶. Det må konkluderes, at den generelle holdning til dette spørgsmål, det må være, at revisorerne mener, at der burde være andre regler for, hvornår der skal underrettes til Hvidvasksekretariatet, og dette kan eventuelt gøres ved hjælp af en bagatelgrænse, som nogle af revisorerne foreslår.

Revisorerne blev ydermere spurgt om, om de synes, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet¹²⁷.

¹²⁶ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 13

¹²⁷ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 14

Figur 8: Mener du, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet. Spørgsmål 14 bilag 14.

Til det ovenstående spørgsmål svarede 54 %, at de synes der foretages unødvendige underretninger, mens 27 % ikke mener dette, og de sidste 19 % de ved ikke om der foretages unødvendige underretninger. Hertil var det igen muligt at lave uddybende kommentarer, hvis revisorerne havde svaret, at de synes, at der bliver foretaget unødvendige underretninger. Hertil var budskabet i alle kommentarerne, at de unødvendige underretninger var underretninger, der drejede sig om kapitalejrlån, småbeløb eller hvis der var tale om åbenlyse fejl¹²⁸. Dette tyder altså på, at de fleste revisorer er af den holdning, at der foretages unødvendige underretninger. I forlængelse heraf blev revisorerne forespurgt, om de opererer med en bagatelgrænse i forbindelse med underretninger til Hvidvasksekretariatet. Til dette svarede 16 % ja, 75 % svarede nej, og de sidste 17 % svarede, at de ikke vidste det. Igen kunne respondenterne skrive en kommentar, hvor de kunne skrive, hvad deres bagatelgrænse lyder på, hvis de benytter sådan en. Hertil svarede en respondent 2.000 DKK, tre respondenter svarede 5.000 DKK, en respondent svarede 10.000 DKK, tre respondenter svarede 20.000 DKK, og en svarede, at det var en vurdering fra sag til sag og derved ingen generel minimumssats¹²⁹. Dette betyder altså, at de fleste revisorer underretter om alt uanset størrelse, og dem der opererer med en bagatelgrænse, de har denne til at være på maksimum 20.000 DKK. Dette stemmer godt overens med svarene i de foregående spørgsmål, hvor det vidste sig, at de fleste underretter uanset hvad, men at mange revisorer ønsker, at der bliver indført en bagatelgrænse. Endvidere blev revisorerne forespurgt om, om det gør nogen forskel for dem i forhold til underretning, om der er rettet op på det forhold der underrettes om eller ej. Hertil svarede 11 %, at de ikke underretter hvis forholdet/fejlen er rettet, 64 % svarede, at de underretter uanset om forholdet er rettet eller ej, og de sidste 25 % svarede, at det kommer an på situationen¹³⁰.

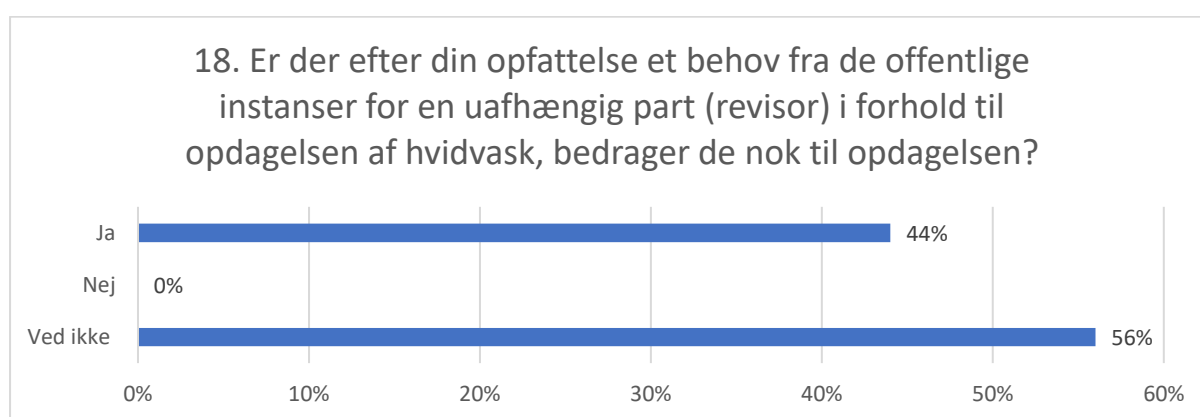
¹²⁸ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 14

¹²⁹ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 15

¹³⁰ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 16

Dette tyder på, at revisorerne for det meste underretter hvis de har mistanke til hvidvask. En konklusion på de tre spørgsmål tilsammen må være, at de fleste revisorer har den holdning, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet, derudover opererer de fleste heller ikke med en bagatelgrænse, selvom nogle af revisorer er af den overbevisning, at det burde indføres. Derudover gør det for de fleste revisorer ikke nogen forskel, om der i forhold til underretning er rettet op på den fejl, der underrettes om eller ej.

Revisorerne blev endvidere spurgt om, om der efter deres opfattelse er behov for en uafhængig part, for eksempel en revisor, i forhold til opdagelsen af hvidvask, altså om en revisor bidrager nok til opdagelsen af hvidvask¹³¹.

Figur 9: er der efter din opfattelse et behov fra de offentlige instanser for en uafhængig part (revisor) i forhold til opdagelsen af hvidvask, bidrager de nok til opdagelsen. Spørgsmål 18 bilag 14.

Til det ovenstående spørgsmål kan det ses i figuren, at der ikke er nogen, som mener, at en revisor ikke bidrager til opdagelsen af hvidvask. Derimod mener 44 %, at en revisor er med til at bidrage til opdagelsen af hvidvask, mens 56 % ikke ved, om en revisor er med til at bidrage til opdagelsen af hvidvask¹³². De 56 % der har svaret, at de ikke ved det, kan skyldes, at spørgsmålet har været for kringlet formuleret, eller at de ikke har været med til at lave underretninger, og derfor ikke selv har været med til at bidrage til opdagelsen af hvidvask endnu. Det sidstnævnte hænger godt sammen med svarene til spørgsmål 3 i spørgeskemaundersøgelsen, hvor 60 % har svaret, at de ikke har været med til at foretage underretninger¹³³.

¹³¹ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 18

¹³² Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 18

¹³³ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 3

5. Stilles der urimelige forventninger fra de offentlige instanser til revisorerne afdækning af hvidvask? Og er revisorer klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask?

I dette afsnit vil der være en diskussion af, om de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorerne, eller om de offentlige instansers forventninger er overensstemmende med lovgivningen på området. Derefter vil der også være en diskussion af, om revisorerne egentlig er klar over deres ansvar i forhold til hvidvask. Det vil altså sige, at afsnit 5 vil besvare forskningsspørgsmål fire og fem.

5.1 Stiller de offentlige instanser urimelige forventninger til revisorerne i forhold til opdagelse og underretning af hvidvask?

I dette afsnit vil der som før nævnt være en diskussion af, om de offentlige instanser har urimelige forventninger til revisorerne i forhold til opdagelse og underretning af hvidvask. Afsnittet vil som før nævnt indeholde en sammenholdelse af afsnit 4.1 og afsnit 4.2 for at finde ud af, hvor forventningerne fra de offentlige instanser ikke stemmer overens med lovgivningen på området.

Noget af det første som de offentlige instanser blev spurgt om, det var, om de synes at revisorerne er i en position hvor det er muligt at opdage hvidvask. Hertil er den generelle holdning blandt de offentlige instanser, at revisorerne er i sådan en position. De mener alle sammen, at revisorerne er i denne position, og flere kom med eksempler på, hvordan det er muligt for revisorerne at opdage hvidvask. Jf. HL § 1 så er revisorerne en del af de underretningspligtige i hvidvaskloven, hvilket betyder, at det er vurderet, at revisorerne befinder sig i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask¹³⁴. Dette betyder altså, at de offentlige instansers forventninger om, at revisorerne kan opdage hvidvask gennem deres position, det ikke er urimeligt, da dette følger lovgivningen. Dog siger den ene repræsentant fra Skattestyrelsen blandt andet, at revisorerne er i denne position, hvor de kan opdage hvidvask, da de kan kontrollere

¹³⁴ Hvidvaskloven § 1

bilag grundigere igennem, end de gør nu, når de for eksempel bogfører, for eventuelle fakturafabrikker¹³⁵. Der er ikke en paragraf i hvidvaskloven, der omhandler, at revisorerne skal foretage yderligere revisionshandlinger, som er rettet mod hvidvask. Dette vil være ressourcekrævende og medføre et højere honorar uden at tilføre en tilsvarende fordel til kunden. Derudover er der heller ikke revisionspligt så selskaber, der vil omgå dette, kan blot fravælge en revisor. Dermed kan det konkluderes, at denne forventning fra den ene repræsentant fra Skattestyrelsen må anses som værende urimelig, og derfor ikke en forventning, som revisorerne skal eller bør opfylde. Det skal dog tilføjes, at denne forventning kun er nævnt af en af de seks interviewpersoner, og derfor kan denne forventning ikke vurderes som en generel forventning fra de offentlige instanser.

Den samme repræsentant fra Skattestyrelsen udtaler endvidere også, at de generelt ser en tendens til, at revisorerne generelt ikke får gjort tingene ordentligt, men blot lukker øjnene for en del¹³⁶. Denne opfattelse er noget, som en repræsentant fra Erhvervsstyrelsen også deler, han udtaler, at han ikke er bekendt med, hvorfor revisorerne lukker øjnene, men at han tror, at mange revisorer lukker øjnene, når det kommer til hvidvask¹³⁷. Disse udtalelser kan skabe en forventningskløft mellem revisorerne og de offentlige instanser hvis revisorerne er af den holdning, at de generelt gør hvad der forventes af dem. Jf. spørgeskemaets spørgsmål 6, så mener 78 % af revisorerne, at revisorerne generelt gør tilstrækkeligt i forhold til at identificere hvidvask gennem deres almindelige arbejde som revisor¹³⁸. Dette betyder altså, at der kan være skabt en forventningskløft mellem revisorerne og de offentlige instanser, da revisorerne generelt vurderer, at de gør tilstrækkeligt, men de offentlige instanser har en anden holdning hertil.

De offentlige instanser har jf. afsnit 4.1.2 også nogle forventninger til revisorerne. Erhvervsstyrelsen forventer, at de bør og skal underrette, så snart de har mistanke om noget, og ikke først når hvidvask er konstateret^{139 140}. Denne forventning støtter Hvidvasksekretariatet op om¹⁴¹. Skattestyrelsen forventer, at de underretter om kapitalejerlån og generelt underretter ved mistanke^{142 143}. De offentlige instansers forventninger stemmer overens med hvad der

¹³⁵ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

¹³⁶ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

¹³⁷ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

¹³⁸ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 6

¹³⁹ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

¹⁴⁰ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

¹⁴¹ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

¹⁴² Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

¹⁴³ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

står i lovgivningen på området. Jf. HL § 26 så skal de underretningspligtige, hvilket indbefatter revisorerne, omgående underrette Hvidvasksekretariatet, hvis de er vidende om, har mistanke eller med rimelig grund formoder, at en transaktion, midler eller aktivitet har eller har haft tilknytning til hvidvask¹⁴⁴. Det vil derved sige, at det kan konkluderes, at disse forventninger fra de offentlige instanser er overensstemmende med lovgivningen, og derved rimelige forventninger.

Dog mener Skattestyrelsen ikke, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til hvidvask. Den ene repræsentant fra Skattestyrelsen mener blandt andet, at revisorerne ikke altid agerer som offentlighedens tillidsrepræsentant, da han vurderer, at revisorerne nogle gange holder hånden over deres kunder¹⁴⁵. Den anden repræsentant har samme opfattelse af det, og supplerer med, at revisorerne er behjælpelige med for eksempel at trække sagerne i langdrag, så de falder på baggrund af forældelse¹⁴⁶. Revisorerne er ikke i denne undersøgelse blevet spurgt om, om hvorvidt de selv synes, at de agerer som offentlighedens tillidsrepræsentant, men jf. revisorlovens § 16, så skal revisorer agere som offentlighedens tillidsrepræsentant, når de afgiver erklæringer med sikkerhed, det vil altså sige, at hvis de for eksempel udfører en revision, så forventes det, at regnskabet er retvisende, og derved uden hvidvask¹⁴⁷. Dermed kan det konkluderes, at Skattestyrelsens forventning om, at revisorerne agerer som offentlighedens tillidsrepræsentant er en rimelig forventning. Dette kan skabe en forventningskløft mellem den offentlige instans og revisorerne, hvis revisorerne selv er af den overbevisning, at de agerer som offentlighedens tillidsrepræsentant.

Den ene repræsentant fra Erhvervsstyrelsen har den holdning, at nogle revisorer ikke tager rollen som underretningspligtige på sig, da de er blevet for tæt knyttet på nogle pågældende kunder, ifølge hende¹⁴⁸. Den anden repræsentant fra Erhvervsstyrelsen har samme holdning, da han mener, at revisorerne har travlt med at skubbe sig selv væk fra rollen som underretningspligtige¹⁴⁹. Endvidere har den ene repræsentant fra Skattestyrelsen den samme opfattelse af det, og supplerer med, at revisorerne har svært ved at træde væk fra rollen som kundernes sparringspartner og ind i rollen som en del af de underretningspligtige¹⁵⁰. Det betyder

¹⁴⁴ Hvidvaskloven § 26

¹⁴⁵ Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

¹⁴⁶ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

¹⁴⁷ Revisorloven § 16

¹⁴⁸ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

¹⁴⁹ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

¹⁵⁰ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

altså, at de vurderer, at revisorerne ikke altid får underrettet Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask. Inddrages det udarbejdede spørgeskema, så kan det også ses, at 16 % af respondenterne arbejder med en bagatelgrænse, selvom der ifølge hvidvaskloven skal underrettes ved mistanke om hvidvask uanset beløbsstørrelse¹⁵¹. Det betyder altså, at de offentlige instanser kan have ret i deres antagelse om, at ikke alle revisorer underretter ved mistanke om hvidvask. I og med at revisorerne er en del af de underretningspligtige jf. HL § 1, så må konklusionen hertil derfor være, at de offentlige instansers forventning om, at revisorerne påtager sig rollen som en del af de underretningspligtige, kun kan vurderes rimelig. Dog opfylder nogle revisorer ikke denne rimelige forventning eller lovgivningen på området, og derved leverer de altså deres ydelse som en mangelfuld ydelse.

Da de offentlige instanser blev spurgt ind til, om de synes, at revisorerne lever op til lovgivningen på området indenfor hvidvask, så var holdningerne både fra Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen, at revisorerne sagtens kan foretage flere underretninger, især når de for eksempel sammenlignes med pengeinstitutterne^{152 153 154 155}. Hertil var holdningen fra Hvidvasksekretariatet, at revisorerens antal af underretninger tit bliver sammenlignet med for eksempel pengeinstitutternes antal af underretninger, og det mener Hvidvasksekretariatet ikke er på sin plads, da de to faggrupper ikke har samme vilkår og muligheder^{156 157}. Jf. HL § 1 så finder Hvidvaskloven anvendelse på de 26 virksomheder og personer, herunder deres filialer, distributører og agenter her i landet¹⁵⁸. Der står altså ikke noget i lovgivningen om, at de underretningspligtige skal foretage lige mange underretninger, og derved må det konkluderes, at Skattestyrelsens og Erhvervsstyrelsens forventninger om, at revisorerne skal foretage lige så mange underretninger som eksempelvis pengeinstitutterne, det må være urimelige forventninger. Dog tilføjer den ene repræsentant fra Skattestyrelsen, at det lave antal af underretninger, det kan skyldes, at nogle revisorer ikke underretter om kapitalejerlån. Den anden repræsentant fra Skattestyrelsen tilføjer, at det lave antal af underretninger fra revisorerne kan skyldes, at revisorerne har en frygt for at miste kunder, hvis de foretager underretninger¹⁵⁹. Hvis disse to forklaringer stemmer overens med virkeligheden, så er forventningen om et høje antal af

¹⁵¹ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 15

¹⁵² Bilag 7 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen

¹⁵³ Bilag 8 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

¹⁵⁴ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

¹⁵⁵ Bilag 11 – Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

¹⁵⁶ Bilag 9 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

¹⁵⁷ Bilag 12 – Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

¹⁵⁸ Hvidvaskloven § 1

¹⁵⁹ Bilag 10 – Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

underretninger overensstemmende med lovgivningen, og derved er det en rimelig forventning at forvente flere underretninger fra revisorerne side. Jf. spørgeskemaundersøgelsen, så underretter 64 % af revisorerne uanset om forholdet er rettet eller ej, mens 25 % mener det kommer an på situationen, og de sidste 11 % underretter ikke hvis forholdet er rettet¹⁶⁰. Det betyder altså, at Skattestyrelsen til dels kan have ret i deres antagelse om, at revisorerne undlader at underrette en gang i mellem, dog underretter størstedelen af revisorerne uanset hvad. Konklusionen hertil må være, at forventningen om, at antallet af underretninger skal være på niveau med pengeinstitutterne, det er en urimelig forventning. Dog er en forventning om flere underretninger rimelig, hvis det lave antal skyldes, at revisorerne ikke underretter om kapitalejrlån eller i frygt for at miste kunder, i disse tilfælde vil revisorerne levere deres ydelse som en mangelfuld ydelse.

5.2 Er revisorerne selv klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask?

I dette afsnit vil der være en diskussion af, om revisorerne er klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask. Til dette vil der blive taget udgangspunkt i, hvad revisorerne har svaret i spørgeskemaundersøgelsen, og dette sammenholdes med, hvad deres egentlige ansvar er ifølge lovgivningen indenfor området hvidvask.

Som omtalt under afsnit 4.3 med revisorerne mening om de offentlige instansers forventninger og lovgivningen indenfor hvidvask, så blev revisorerne spurgt om, hvem de synes, der har et ansvar for at underrette Hvidvasksekretariatet, når der opstår mistanke om hvidvask. Hertil var der seks svarmuligheder med mulighed for at nævne faggrupper/personer derudover. Som før nævnt, så mente 79 % af revisorerne, at revisorerne har et ansvar, mens 82 % mente, at pengeinstitutterne har et ansvar, det vil altså sige, at pengeinstitutterne fik 3 procentpoint flere stemmer end revisorerne gjorde. 67 % mente at advokaterne også har et ansvar for underretning. 6 % af revisorerne har svaret, at de ikke ved det, hvilket vil sige, at hvert enkelt svar potentielt kunne have fået 94 procentpoint¹⁶¹. Dette betyder, at der er nogle af revisorerne der ikke har svaret, at revisorerne har et ansvar for at underrette Hvidvasksekretariatet, når der forekommer mistanke om hvidvask, det kan for eksempel skyldes, at disse revisorer ikke mener, at revisorerne har ansvaret herfor. Jf. HL § 1, så har både revisorer, advokater og pengeinstitutter samt 23 andre faggrupper/personer ansvaret for at foretage underretninger til

¹⁶⁰ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 16

¹⁶¹ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 4

Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask¹⁶². En konklusion herpå må være, at langt de fleste revisorer er bekendte med, at de er en del af de underretningspligtige, som skal underrette til Hvidvasksekretariatet. Der er dog en mindre procentdel, der ikke har svaret revisorerne til spørgsmålet, men langt de fleste var bekendte med dette. Det er underordnet for revisorerne, at de er bekendte med de øvrige 25 underretningspligtige personer og virksomheder, så at 67 % af revisorerne har svaret, at advokaterne har et ansvar, vurderes uvæsentligt, da det væsentlige er, at de er klar over, at revisorerne har et ansvar. At kun 67 % af revisorerne har svaret, at advokaterne har et ansvar, det kan også have sammenhæng med, at da revisorerne blev spurgt om, om de var bekendte med bestemmelserne i hvidvaskloven, så svarede 44 % at det var de, mens 51 % svarede, at de var bekendte med dele af denne¹⁶³. De 51 % der har svaret, at de er bekendte med dele af loven, det kan både skyldes, at de kun er bekendte med de regler, som revisorerne er underlagt, eller at de kun er bekendte med nogle af reglerne, men det kan altså konkluderes, at omtrent 80 % af de adspurgte revisorer er bekendte med, at de er underlagt bestemmelserne i hvidvaskloven.

Som skrevet under afsnit 4.3, så er den generelle holdning blandt revisorerne, at de er i en position, hvor de er i stand til at opdage hvidvask, dog har 23 % af de adspurgte svaret, at de ikke mener, at de er i en position, hvor det er muligt. Hertil var der også kommentarer fra en del af revisorerne som blandt andet lød på, at de har begrænset mulighed for at opdage hvidvask, at de ikke har lige så stor mulighed for at opdage dette, som lovgivningen antyder, og at det mest normale for dem at opdage det er kapitalejerlån. Det er altså næsten en fjerdedel, som mener, at de ikke er i sådan en position¹⁶⁴. Jf. lovgivningen, så er revisorerne i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask, og dette er grunden til, at de er en del af de underretningspligtige i HL § 1. Når de uddybende kommentarerne sammenlignes med fordelingen i procent, så tyder det på, at flere generelt er uenig i, at revisorerne har mulighed for at opdage hvidvask end procentfordelingen viser. En forklaring hertil kan være, at det kun er de 23 %, som mener, at revisorerne ikke er i sådan en position, der har svaret med en uddybende kommentar. Dog kan det ses i bilag 14 under spørgsmål 5, at kommentarerne både kommer fra dem, der synes, at revisorerne er i denne position, og de revisorer der ikke deler denne holdning. Generelt er holdningen fra de revisorer, der har svaret ja til, at de er i sådan en position, at de dog er det i et begrænset omfang, mens de revisorer som har svaret nej til denne

¹⁶² Hvidvaskloven § 1

¹⁶³ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 11

¹⁶⁴ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 5

positions uddybende kommentarer, de generelt er mere afvisende overfor muligheden for, at opdagelsen af hvidvask er til stede. En forklaring på hvorfor de revisorer der har svaret, at de er i denne position samtidig, har svaret, at det er begrænset, hvad de kan opdage, det kan skyldes, at disse revisorer er klar over, at de ifølge lovgivningen er i en position, hvor det er muligt, men at de ikke selv har samme opfattelse af dette. Denne forklaring kan have sammenhæng med, at da revisorerne blev spurgt om, om de havde foretaget underretning til Hvidvasksekretariatet, så svarede 60% af revisorerne, at de ikke havde foretaget en underretning til Hvidvasksekretariatet.

Som nævnt under afsnit 4.3 så blev revisorerne også spurgt ind til, om de ville vurdere, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet, og hertil mente 54 % af revisorerne, at der foretages unødvendige underretninger, 27% mente ikke, at dette var tilfældet, og de sidste 17 % svarede, at de ikke viste det. I de uddybende kommentarer blev der blandt andet skrevet at unødvendige underretninger omfatter kapitalejerlån, småbeløb eller hvis der var tale om åbenlyse fejl. Og som nævnt under afsnit 5.1 så blev de også forespurgt om, om de opererer med en bagatelgrænse, hvortil 75 % svarede nej, 16 % svarede ja, og de sidste 9 % svarede, at de ikke vidste det. De blev endvidere spurgt ind til, om det gør nogen forskel om forholdet eller fejlen er rettet, og hertil svarede 64 %, at de underretter uanset hvad, 11 % underretter ikke, hvis fejlen er rettet, og de sidste 25 % vurderer dette fra situation til situation. Som før nævnt, så er der ingen bagatelgrænse i hvidvaskloven, alt skal underrettes til Hvidvasksekretariatet. Det må ud fra dette konkluderes, at de fleste revisorer mener, at der foretages unødvendige underretninger, men at 75 % ikke opererer med en bagatelgrænse, og at 64 % underretter uanset hvad. Det vil altså sige, at flertallet følger lovgivningen, også selvom de selv vurderer, at nogle underretninger er unødvendige.

Som noget af det sidste i spørgeskemaundersøgelsen blev revisorerne spurgt om, om de synes, at der fra de offentlige instansers side er behov for en uafhængig part, som en revisor for eksempel er, i forhold til opdagelsen af hvidvask, altså om de synes, at en revisor bidrager nok til opdagelsen af hvidvask. Som før nævnt svarede 44 % af revisorerne, at en revisor bidrager til opdagelsen af hvidvask, mens 56 % svarede, at de ikke vidste det. Det må formodes, at fordi der har været en svarmulighed med nej, som ingen har valgt, så synes ingen af de adspurgte revisorer, at en revisor ikke bidrager til opdagelsen af hvidvask¹⁶⁵. Som nævnt så kan forklaringen på, at 56 % har svaret, at de ikke ved det skyldes, at 60 % af de adspurgte

¹⁶⁵ Bilag 14 – Resultatet af spørgeskemaet, spørgsmål 18

ikke har foretaget en underretning til Hvidvasksekretariatet før, og derfor ikke selv har været med til at bidrage til opdagelsen endnu. En anden forklaring på, at 56 % har svaret, at de ikke ved det, det kan skyldes formuleringen af spørgsmålet. Spørgsmålet slutter med ”bidrager de nok til opdagelsen”, hvilket kan tolkes på flere måder. For eksempel kan ordet nok være subjektivt ladet, altså hvornår er noget nok, og nok i forhold til hvad?

Som før nævnt i afsnit 4.1.5 så blev de offentlige instanser endvidere også spurgt om, om de synes, at der er behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til opdagelsen af hvidvask, og hertil svarede Hvidvasksekretariatet, at det er der helt sikkert, og at revisorerne underretninger kan være med til at bevise, at der er sket hvidvask. Erhvervsstyrelsen svarede, at det er revisor, der har indblikket, det har de som kontrolmedarbejder hos Erhvervsstyrelsen for eksempel ikke, så der er behov for revisorerne og deres viden omkring personer og virksomheder ifølge Erhvervsstyrelsen. Skattestyrelsen mener også, at det kan hjælpe virksomheden eller personen at have tilkøbt en revisor i hvidvasksager, da det kan være indviklet sager, hvor revisor kan være til hjælp med at besvare de indviklede spørgsmål. Dette tyder altså på, at de offentlige instanser vurderer, at der er behov for en revisor til at opdage hvidvask, og at disse påvirker positivt til opdagelsen.

For at vurdere, om en revisor bidrager positivt til opdagelsen af hvidvask, så skal der ses på forholdet mellem de offentlige instanser og revisorerne, og hertil inddrages den før omtalte agent-principal teori. Agent-principal teorien bruges til at beskrive det forhold, som der er mellem, i dette tilfælde, de offentlige instanser og revisorerne. Revisorerne er agent, og disse har til opgave, at identificere hvidvask og derefter underrette Hvidvasksekretariatet, som er principlen, herom. Det er i dette forhold revisorerne, der har den største indsigt i hvilke muligheder, som de selv har, for at kunne identificere hvidvask, men det er de offentlige instanser, som kan indføre tiltag, som ikke er ønskværdige for revisorerne, da disse kan være forbundet med eksempelvis ekstra omkostninger og arbejdsindsats. Endvidere er det ikke muligt for de offentlige instanser at overvåge revisorerne og deres arbejde i forbindelse med identificeringen af hvidvask. Det eneste de offentlige instanser har indblik i, det er antallet af underretninger fra revisorerne, og hvis disse ikke er stigende eller faldende, så har de offentlige instanser ingen identifikation på, om revisorerne arbejdsindsats er stigende eller faldende på området. Det er dette, der kan være med til at skabe en forventningskløft, mellem hvad de offentlige instanser forventer, at revisorerne udfører, og hvad revisorerne egentlig udfører. Dette er også det, som blev set under afsnit 5.1, hvor Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen generelt vurderede, at der bliver foretaget for få underretninger fra revisorerne.

Endvidere belyser denne teori også det behov, der er for en uafhængig tredjepart, da de offentlige instanser, involverer de underretningspligtige, i deres agent-principal forhold med virksomheder og personer. Her indblander de offentlige instanser revisorerne og de andre underretningspligtige for at undgå, at der sker hvidvask fra virksomhederne og personerne. Her er revisorerens arbejde at sikre, at de ikke bliver udnyttet af virksomhederne og personerne til mulig hvidvask, og hvis revisorerne mistænker dette, så skal de foretage en underretning til Hvidvasksekretariatet. Revisorerne har i dette forhold altså til formål at styrke tilliden mellem de offentlige instanser og virksomhederne og personerne i samfundet.

Som før nævnt, så skal revisorerne agere som offentlighedens tillidsrepræsentant jf. § 16 i revisorloven. Dette betyder, at revisorer skaber en større tillid til, at givne informationer er korrekt fremstillet for eksempel i et regnskab, end hvis en revisor ikke havde været til stede. Revisorerne har gennem tiden skabt denne tillid ved at være objektive og uafhængige af parter i de givne opgaver. I spørgeskemaundersøgelsen blev revisorerne adspurgt om de mener, at de seneste hvidvaskskandaler har ændret på offentlighedens tillid til revisorerne, og hertil har 54 % svaret nej, 9 % har svaret ja, og de sidste 37 % har svaret, at de ikke ved det. Hertil har en revisor uddybet sit svar ved at skrive, at denne respondent desværre tror, at folk tillægger revisorerne ansvaret, selvom dette ikke er revisorerens ansvar. En anden har svaret, at der helt sikkert er en forventningskløft mellem revisorerens arbejde og den generelle opfattelse af dette i samfundet.

Det kan altså udledes af det ovenstående, at den generelle holdning blandt revisorerne er, at revisorerne skaber troværdighed til de offentlige instanser gennem underretning og afdækning af den hvidvask der forekommer hos nogle virksomheder og personer. Endvidere kan det også udledes, at revisorerens tilstedeværelse påvirker opdagelsen af hvidvask i en positiv retning.

6. Konklusion

Denne afhandling har taget udgangspunkt i seks interviews og en spørgeskemaundersøgelse, som har haft til formål at besvare problemformuleringen. Der har været fokus på at forstå hvilke forventninger, som de offentlige instanser har til revisorerne, og ydermere om revisorer selv er klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask.

Det kan ud fra analysen konkluderes, at revisorerne på nogle områder indenfor afdækning og underretning af hvidvask opfylder de offentlige instansers forventninger til dem, dog er der andre områder, hvor revisorerne ikke opfylder de offentlige instansers forventninger, også selvom disse er overensstemmende med lovgivningen. Yderligere kan det konkluderes, at de offentlige instanser på nogle punkter har urimelige krav til revisorerne, som revisorerne med rimelighed ikke har mulighed for at opfylde.

Det kan konkluderes, at de offentlige instanser er enige i, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask, dog har de forskelligt syn på hvad, det er muligt for revisorerne at opdage. Forventningen om, at revisorerne er i en position, hvor de er i stand til at opdage hvidvask, det er en rimelig forventning, da denne stemmer overens med lovgivningen. Dog mener den ene repræsentant fra Skattestyrelsen, at revisorerne er i denne position, da de til eksempel kan se bilag igennem for eventuelle fakturafabrikker. Dette anses som en urimelig forventning fra den ene repræsentant, da der i hvidvaskloven ikke er en paragraf der omhandler, at revisorerne skal foretage særlige revisions handlinger rettet mod hvidvask.

Det kan yderligere konkluderes, at der er opstået en forventningskløft mellem revisorerne og Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen. Denne er opstået, da de to offentlige instanser ikke vurderer, at revisorerne får gjort deres arbejde tilstrækkeligt. Dog mener revisorerne, at de generelt gør tilstrækkeligt i forhold til at identificere hvidvask gennem deres arbejde.

Erhvervsstyrelsen og Skattestyrelsen mener endvidere, at der er nogle revisorer, som ikke tager rollen som de underretningspligtige til sig, hvilket vil sige, at de vurderer, at nogle revisorer ikke altid får underrettet Hvidvakssekretariatet ved mistanke om hvidvask. I spørgeskemaundersøgelsen kunne det ses, at 16 % af revisorerne arbejder ud fra en bagatelgrænse, når de underretter om hvidvask, og dette er ikke i overensstemmelse med lovgivningen, da alt mistanke om hvidvask skal underrettes uanset størrelse. Derudfra kan det konkluderes, at nogle revisorer ikke opfylder denne rimelige forventning fra de offentlige instanser, og derved leve-

rer disse revisorer deres ydelse som en mangelfuld ydelse. Endvidere vurderer Skattestyrelsen, at revisorerne ikke altid lever op til at være offentlighedens tillidsrepræsentant, da nogle revisorer holder hånden over deres kunder. Dette kan være med til at skabe en forventningskløft mellem revisorerne og de offentlige instanser, hvis revisorerne selv vurderer, at de agerer som en offentlig tillidsrepræsentant bør agere.

Endvidere kan det konkluderes, at Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen er af den overbevisning, at revisorerne kan foretage endnu flere underretninger, end de gør. Dette begrundes med, at pengeinstitutterne foretager flere underretninger end revisorerne. Denne holdning deler hverken Hvidvasksekretariatet eller lovgivningen. Hvidvaskloven definerer ikke hvor mange underretninger de underretningspligtige skal foretage, de skal blot foretage underretninger ved mistanke. Hvidvasksekretariatet vurderer også, at sammenligningen mellem de to brancher ikke er rimelig, da de to brancher har forskellige muligheder. Denne forventning fra de to offentlige instanser vurderes derfor som værende en urimelig forventning, som revisorer ikke skal efterleve. Skattestyrelsen udtaler dog, at en forklaring herpå muligvis kunne være, at nogle revisorer ikke underretter ved kapitalejrlån og i frygt for at miste kunder. Hvis disse to formodninger er korrekte, så er forventningen om flere underretninger rimelig, hvis det lave antal altså kun skyldes, at revisorerne ikke underretter om eksempelvis kapitalejrlån, i dette tilfælde vil revisorerne så levere deres ydelse som en mangelfuld ydelse.

Endvidere kan det konkluderes, at flertallet af revisorerne er bekendte med, at de er en del af de underretningspligtige, og derved har et ansvar i at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask. Dette begrundes med, at 79 % af revisorerne svarede, at revisorerne har et ansvar for underretning til Hvidvasksekretariatet. De fleste revisorer er endvidere også bevidste om, at de er i en position, som gør det muligt for dem at opdage hvidvask, dog vurderer flere revisorer, at dette er i et begrænset omfang. At flere revisorer har vurderet, at muligheden for opdagelse af hvidvask er i et begrænset omfang, det kan have sammenhæng med, at 60 % af de adspurgte ikke har foretaget en underretning til Hvidvasksekretariatet. Revisorerne vurderer, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet, og disse omhandler blandt andet kapitalejrlån, småbeløb eller hvis der er tale om åbenlyse fejl. Flertallet af revisorerne underretter dog til Hvidvasksekretariatet selvom forholdet er rettet. Endvidere ses der et ønske fra flere af revisorerne om en bagatelgrænse for underretningerne. Det kan derved konkluderes, at størstedelen af revisorerne er klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask, dog ønsker en del af revisorerne, at lovgivningen på området bliver ændret, således at der eventuelt bliver indført en bagatelgrænse for underretningerne.

7. Litteraturliste

7.1 Love og traktater

LBK nr. 316 af 11/03/2022. Bekendtgørelse af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (Hvidvaskloven)

LBK nr. 1219 af 31/08/2022. Bekendtgørelse af lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (Revisorloven)

7.2 Vejledninger og standarder

Finanstilsynet (2018). Finanstilsynets vejledning om lov om forebyggende foranstaltninger med hvidvask og finansiering af terrorisme. Besøgt d. 04.10.2022 på: [Vejledning-til-hvidvaskloven-oktober-2018.pdf](#)

7.3 Bøger

Darmer, Per m.fl. (2010). Paradigmer i praksis, anvendelse af metoder til studier af organisations- og ledelsesprocesser, Handelshøjskolens forlag, 1. udgave

Elm-Larsen, Rolf (1994) revision i agentteoretisk belysning, Revision: funktion og vision – et festskrift for Robert Sloth Pedersen, Foreningen af Yngre Revisorer

Fogtdal, Hans m.fl. (2022). Hvidvaskloven med kommentarer, Jurist- og økonomforbundets forlag, 2. udgave

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015). Interview: det kvalitative forskningsinterview som håndværk. Forlaget Hans Reitzel, 3. udgave

7.4 Videnskabelige artikler

Sanders, P. (1982). Phenomenology: A new way of viewing organizational research. Academy of management review, 7(3), 353-360. DOI: 10.2307/257327

Porter, A. B. (1990): The audit expectation-performance gap and the role of external auditors in society. Massey University.

7.5 Hjemmesider

Anklagemyndigheden. (2022). 2. kvartal 2022, Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet. Besøgt d. 09.09.2022 på: [Normal.dot \(anklagemyndigheden.dk\)](https://www.anklagemyndigheden.dk)

Anklagemyndigheden. (2018). Hvidvask i Danmark, Den nationale risikovurdering 2018. Besøgt d. 09.09.2022 på: [Hvidvask i Danmark - Den nationale risikovurdering 2018.pdf \(anklagemyndigheden.dk\)](https://www.anklagemyndigheden.dk/Hvidvask%20i%20Danmark%20-%20Den%20nationale%20risikovurdering%202018.pdf)

Finans Danmark. (2019). Hvidvask Task Force er klar med 25 anbefalinger. Besøgt d. 09.09.2022 på: [Hvidvask Task Force er klar med 25 anbefalinger \(finansdanmark.dk\)](https://finansdanmark.dk/Hvidvask-Task-Force-er-klar-med-25-anbefalinger)

Ordnet.dk. (u.å.). Offentlige instanser. Besøgt d. 01.09.2022 på: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=instans>

8. Bilag

8.1 Interviewguide - Skattestyrelsen

Præsentation af interviewer:

- Hvem er jeg
- Formålet med interviewet
- Anonymitet og tavshedspligt

Introduktion til interviewpersonen:

- Hvad er din rolle ved Skattestyrelsen?
 - o Sidder du udelukkende med hvidvask?
- Hvor længe har du arbejdet indenfor noget med hvidvask?
- Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
- Hvilken teoretisk erfaring har du indenfor hvidvask?
- Hvilken praktisk erfaring har du indenfor hvidvask?

Skattestyrelsens håndtering af hvidvaskefterretninger

- Hvem modtager i hvidvaskefterretningerne fra?
 - o Er der aldrig revisorer der henvender sig direkte til jer?
- Hvilke hvidvaskefterretninger modtager I ved Skattestyrelsen? (Er typen kun moms og skat?)
- Hvad er proceduren når Skattestyrelsen modtager en hvidvaskefterretning? (Hvordan modtages og behandles disse?)
- Er der en stigning i de efterretninger som I modtager ved Skattestyrelsen?
- Har I ved Skattestyrelsen efter din vurdering tilstrækkelige ressourcer til at behandle de efterretninger som I modtager?

Hvilke forventninger har de offentlige instanser til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask:

- Er du af den opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?
- Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?

- Synes du, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?
- Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerne arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene indenfor hvidvask?
- Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisor? Bør der være andre krav til revisorerne?
- Er du af den overbevisning, at kundekendingsproceduren og risikovurderingen er effektiv i forhold til at afdække hvidvask? Er der andre områder, hvor du synes, at revisor har en afgørende rolle i opdagelsen af hvidvask?
- Mener du, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?
 - o Er det din opfattelse at Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen har ressourcer til at håndtere underretningerne?
- Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? (Gavner revisorerne nok hertil?)
- Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

8.2 Interviewguide - Erhvervsstyrelsen

Præsentation af interviewer:

- Hvem er jeg
- Formålet med interviewet
- Anonymitet og tavshedspligt

Introduktion til interviewperson:

- Hvad er din rolle ved Erhvervsstyrelsen?
 - o Sidder du udelukkende med hvidvask eller andet?
- Hvor længe har du arbejdet i Erhvervsstyrelsen?
- Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
- Hvilken teoretisk erfaring har du indenfor hvidvask?
- Hvilken praktisk erfaring har du indenfor hvidvask?

Erhvervsstyrelsens håndtering af hvidvaskefterretninger

- Hvem modtager i hvidvaskefterretningerne fra og hvordan foregår det?
 - o Er der aldrig revisorer der henvender sig direkte til jer?
- Hvilke hvidvaskefterretninger modtager I ved Erhvervsstyrelsen?
- Hvad er proceduren, når Erhvervsstyrelsen modtager en hvidvaskefterretning? (Hvordan modtages og behandles disse?)
- Er der en stigning i de efterretninger, som I modtager ved Erhvervsstyrelsen?
- Har I ved Erhvervsstyrelsen efter din vurdering tilstrækkelige ressourcer til at behandle de efterretninger som I modtager?

Hvilke forventninger har de offentlige instanser til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask:

- Er du af den opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?
- Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?
- Synes du, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?

- Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerne arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene indenfor hvidvask?
- Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisor? Bør der være andre krav til revisorerne?
- Er du af den overbevisning, at kundekendskabsproceduren og risikovurderingen er effektiv i forhold til at afdække hvidvask? Er der andre områder, hvor du synes, at revisor har en afgørende rolle i opdagelsen af hvidvask?
- Mener du, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?
 - o Er det din opfattelse at Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen har ressourcer til at håndtere underretningerne?
- Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? (Gavner revisorerne nok hertil?)
- Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

8.3 Interviewguide - Hvidvasksekretariatet

Præsentation af interviewerens:

- Hvem er jeg
- Formålet med interviewet
- Anonymitet og tavshedspligt

Introduktion til interviewpersonen:

- Hvad er din rolle ved Hvidvasksekretariatet?
 - o Sidder du udelukkende med hvidvask eller andet?
- Hvor længe har du arbejdet i Hvidvasksekretariatet?
- Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
- Hvilken teoretisk erfaring har du indenfor hvidvask?
- Hvilken praktisk erfaring har du indenfor hvidvask?

Hvidvasksekretariatets håndtering af hvidvaskunderretninger

- Hvem modtager i hvidvaskunderretningerne fra og hvordan foregår det?
 - o Er der en stigning i antallet af underretninger fra revisorerne?
- Hvilke hvidvaskunderretninger modtager I, er det alle eller kan revisorerne sende den direkte til for eksempel Skattestyrelsen?
- Hvad er proceduren når Hvidvasksekretariatet modtager en hvidvaskunderretning? (Hvordan modtages og behandles disse?)
- Er der en stigning i de underretninger som I modtager ved Hvidvasksekretariatet?
- Har I ved Hvidvasksekretariatet efter din vurdering tilstrækkelige ressourcer til at behandle de underretninger som I modtager?

Hvilke forventninger har de offentlige instanser til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask:

- Er du af den opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?
- Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?
- Synes du, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?

- Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?
- Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerne arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene indenfor hvidvask?
- Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisor? Bør der være andre krav til revisorerne?
- Er du af den overbevisning, at kundekendskabsproceduren og risikovurderingen er effektiv i forhold til at afdække hvidvask? Er der andre områder, hvor du synes, at revisor har en afgørende rolle i opdagelsen af hvidvask?
- Mener du, at der foretages unødvendige indberetninger til Hvidvasksekretariatet?
 - o Er det din opfattelse at Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen har ressourcer til at håndtere underretningerne?
- Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? (Gavner revisorerne nok hertil?)
- Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

8.4 Interviewguide – Skattestyrelsen andet interview

Præsentation af interviewer:

- Hvem er jeg
- Formålet med interviewet
- Anonymitet og tavshedspligt

Introduktion til interviewpersonen:

- Hvad er din rolle ved Skattestyrelsen?
 - o Sidder du udelukkende med hvidvask?
- Hvor længe har du arbejdet indenfor noget med hvidvask?
- Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
- Hvilken teoretisk erfaring har du indenfor hvidvask?
- Hvilken praktisk erfaring har du indenfor hvidvask?

Hvilke forventninger har de offentlige instanser til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask:

- Er du af den opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?
- Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?
- Synes du, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?
- Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerens arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene indenfor hvidvask?
- Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisor? Bør der være andre krav til revisorerne?
- Er du af den overbevisning, at kundekendskabsproceduren og risikovurderingen er effektiv i forhold til at afdække hvidvask? Er der andre områder, hvor du synes, at revisor har en afgørende rolle i opdagelsen af hvidvask?
- Mener du, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?
 - o Er det din opfattelse at Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen har ressourcer til at håndtere underretningerne?
- Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? (Gavner revisorerne nok hertil?)
- Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

8.5 Interviewguide – Erhvervsstyrelsen andet interview

Præsentation af interviewer:

- Hvem er jeg
- Formålet med interviewet
- Anonymitet og tavshedspligt

Introduktion til interviewperson:

- Hvad er din rolle ved Erhvervsstyrelsen?
 - o Sidder du udelukkende med hvidvask eller andet?
- Hvor længe har du arbejdet i Erhvervsstyrelsen?
- Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
- Hvilken teoretisk erfaring har du indenfor hvidvask?
- Hvilken praktisk erfaring har du indenfor hvidvask?

Hvilke forventninger har de offentlige instanser til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask:

- Er du af den opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?
- Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?
- Synes du, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?
- Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerens arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene indenfor hvidvask?
- Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisor? Bør der være andre krav til revisorerne?
- Er du af den overbevisning, at kundekendskabsproceduren og risikovurderingen er effektiv i forhold til at afdække hvidvask? Er der andre områder, hvor du synes, at revisor har en afgørende rolle i opdagelsen af hvidvask?
- Mener du, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?
 - o Er det din opfattelse at Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen har ressourcer til at håndtere underretningerne?
- Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? (Gavner revisorerne nok hertil?)
- Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

8.6 Interviewguide – Hvidvasksekretariatet andet interview

Præsentation af interviewerens:

- Hvem er jeg
- Formålet med interviewet
- Anonymitet og tavshedspligt

Introduktion til interviewpersonen:

- Hvad er din rolle ved Hvidvasksekretariatet?
 - o Sidder du udelukkende med hvidvask eller andet?
- Hvor længe har du arbejdet i Hvidvasksekretariatet?
- Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
- Hvilken teoretisk erfaring har du indenfor hvidvask?
- Hvilken praktisk erfaring har du indenfor hvidvask?

Hvilke forventninger har de offentlige instanser til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask:

- Er du af den opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?
- Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?
- Synes du, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?
- Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerens arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene indenfor hvidvask?
- Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisor? Bør der være andre krav til revisorerne?
- Er du af den overbevisning, at kundekendskabsproceduren og risikovurderingen er effektiv i forhold til at afdække hvidvask? Er der andre områder, hvor du synes, at revisor har en afgørende rolle i opdagelsen af hvidvask?
- Mener du, at der foretages unødvendige indberetninger til Hvidvasksekretariatet?
 - o Er det din opfattelse at Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen har ressourcer til at håndtere underretningerne?
- Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? (Gavner revisorerne nok hertil?)
- Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

8.7 Transskriberet interview med Skattestyrelsen

I: Hej og tak fordi du vil være med i dette interview.

A: Velbekom.

I: Jeg skal lige starte med at spørge, om det er okay, at jeg optager interviewet?

A: Det er helt i orden.

I: Tak, det jeg skal bruge det her interview til, det er jo at finde ud af hvad de offentlige instansers forventninger, de er, til revisorerne i forhold til alt det med hvidvask.

A: Ja, altså jeg vil gerne svare på dine spørgsmål, men jeg er ikke 100% sikker på, at det er det rigtige.

I: Nej men øhh mange af spørgsmålene er egentlig også bare holdningsspørgsmål og så lidt om jeres rutiner, når I får en indberetning. Men vi tager det bare stille og roligt hen ad vejen, og ser hvordan det går.

I: Men hvad er din rolle ved Skattestyrelsen?

A: Vi har øhhh ja, vi får sager ind fra NSK, som er blevet indberettet... underrettet og så sidder vi og visiterer de sager der kommer ind til os, det er ikke alle sager der ryger ind til os, men øhh de sager vi får bliver visiteret rød-gul-grøn. De røde sager, det er sager, hvor vi ser, at der er en øhhh mulig ændring højest sandsynlig, og gul er muligvis, og grøn det er, hvor vi ikke kan se, at der er grundlag til en ændring, så dem henlægger vi. Men de røde sager det er her, hvor jeg kommer ind i billedet som kontrolmedarbejder. Det er her, hvor vi kontrollerer, først og fremmest kalder vi jo regnskabsmateriale ind øhh eller kontoudtog for at se, om der kunne være grundlag for en skattemæssig forhøjelse, ude holdt omsætning eller øhh uregistreret virksomhed, og det er der i de fleste af vores røde sager, enten fordi det er en uregistreret virksomhed eller fordi, der er ude holdt omsætning. Vi kalder jo så bankkonto eller regnskabsmateriale ind eller alt mulig andet ind, men oftest så reagerer skatteyder ikke, og så kalder vi så bankkonto ind fra banken, det er oftest bankerne der underretter os, eller NSK.

I: Ja.

A: Vi har ikke noget, eller vi har et lille overblik over hvem der underretter, det gør advokater og revisorer og så andre instanser. Kommunerne gør det også, men øhh det er som oftest bankerne, der gør det. Så ud fra deres, øhh så er det jo fordi, at de kan se, at der er noget, der ikke

hænger sammen. For eksempel at der er fakturaansættninger på skatteydere bankkontoudtog, og de svarer ikke noget moms eller skat af eventuel virksomhed eller uregistreret virksomhed, og så underretter de jo så NSK, og så kommer den videre til os, hvis de finder det, ja hvad hedder det, sandsynligt.

I: Ja.

A: Ja.

I: Og så er det så jer inde ved Skattestyrelsen, der så laver de her rød-gul-grøn, eller kom de fra NSK?

A: Vi har i hvert fald sådan en rød-gul-grøn, jeg ved ikke hvad de har ved NSK.

I: Nej okay, så I får dem ind, og så er det jer der bedømmer i hvilken grad de er...

A: Ja.

I: Er det sådan, at I tager alle de røde først og så øhhh...

A: Ja hvis vi kan følge med, vi har så mange sager, at vi ikke kan nå alle de røde sager.

I: Okay...

A: Men vi har lavet stikprøver på de gule sager, også for at vise overfor rigsrevisionen, at der ikke er øhhh, jeg ved ikke, hvad resultatet blev, der var i hvert fald mange, som jeg måtte henlægge, fordi der ikke var noget muligt kød på. Så øhh ja.

I: Ja super. Sidder du så udelukkende kun med hvidvask, eller har du også andet?

A: Vi sidder kun med hvidvask, altså med de efterretninger som kommer fra NSK, kan vi plads til "afledte sager" som vi kalder det, som på personer, selskaber eller virksomheder som ikke er indberettet til NSK, men hvor du kan se, at der er nogle ting som ikke hænger sammen ved de selskaber, virksomheder eller personer. For eksempel hvis der er en person, der overfører en million kroner fra et selskab til vores person, jamen hvis den person ikke har haft likvider eller sådan noget af en million kroner, jamen så er det jo mystisk. Så opretter vi måske en særskilt sag på den anden person øhh for at se, hvordan det hænger sammen. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi også kigger på fakturafabriker. Øhh det gør vi dog ikke så meget, der er oprettet en særskilt afdeling til det, men flere eller nogen af vores virksomheder kan være fakturafabriker, og så tænker jeg, at revisor i hvert fald kunne have et ansvar der.

I: Ja?

A: For at se på det når de eventuelt sidder og kigger på bilag for at se, om tingene hænger sammen. Ikke kun at personen betaler den her faktura eller får penge for den her faktura, men kontrollerer dybere eventuelt på CVR- eller CPR-nummer, for at se på om der er nogle virksomheder, der indberetter moms for at se, om det svarer til altså for at se, om det er indeholdt i momsangivelserne. Jeg tænker, det skal være store beløb for eksempel. Altså nu er jeg selv tidligere revisor, og det er også derfor, at XX min chef gav mig den her mulighed. Jeg gjorde det, at da jeg selv sad og bogførte i revisorbranchen, der kontrollerede jeg ikke så dybdegående, men det kan jeg se nu, at det i hvert fald kan være en faldgruppe. Såsom at man ikke får taget stilling til falske faktura, eller hvem der sidder på den anden side, altså hvem er opsætteren af fakturabilaget. Med flere forhandlere giver det selvfølgelig mening, at revisoren ikke kontrollerer, fordi det kan være store virksomheder, men hvis der er andre virksomheder som ikke giver meget mening, så kunne det godt være, at revisoren lige skulle kontrollere sådanne virksomheder.

I: Det er det, det giver i hvert fald mening at lave en grænse for hvilke af virksomheders bilag, der bør kontrolleres. Hvor længe var du revisor så og hvornår skiftede du?

A: Jeg var revisor fra 2009 til 2016.

I: Ja, og så derefter hen til Skattestyrelsen eller hvordan?

A: Nej, så var jeg kontroller i 2016 til 2020 og så er jeg så kommet til Skattestyrelsen her i 2020.

I: Super. Kan I ved Skattestyrelsen se en stigning i efterretningerne som I modtager ved Skattestyrelsen så?

A: Ja det kan vi. Den er støt stigende, og det er også vores problem lige umiddelbart, sagerne bliver flere og flere, men det antal medarbejder vi har sååå ja, så overhaler sagerne os som medarbejder. Jeg tror også, at der bliver arbejdet på det i kulissen, så vi bliver flere og flere, men det er ikke noget, som vi kan mærke lige pt.

I: Nej, hvad så når I modtager de her sager, og I får dem kontrolleret, og I finder ud af, at der er noget svindel her. Hvad er proceduren så? Skal I kontakte politiet igen, så de tager sagen, eller er det jer, der tager den med virksomheden eller skatteyderen?

A: Det kommer an på omfanget. Vi sætter de fleste af vores sager videre til ”straf”, det er en særskilt straffe enhed, som tager stilling til de ting. Men vi får en mail en gang i mellem om, at de har fået en ekstra bøde. Så ikke nok med at skatteforhøjelse eller momstilsvaret bliver forhøjet, så kan det også ende med, at de får en bøde oveni på x andel tusind kroner. Det er eller kan oftest være mere end 100.000 kroner, det er ikke kun øhh småbeløb. Og så kan det også være, at de sender den videre til politiet, hvis de finder grundlag derfor.

I: Ja okay, men nu snakkede vi om lige før, at det selvfølgelig ikke var alle sager I kunne gå ind i, men har i så efter din mening så tilstrækkelige ressourcer ved Skattestyrelsen for at komme godt omkring alle de efterretninger som I modtager?

A: Øhh nej. Altså vi kunne godt bruge flere. Mange flere øhh, men det er ikke min bold at tage. Jeg tror at min chef, nej ledelsen slås for at få flere. De kan jo godt se en stigning i sagerne og at medarbejderne er nogenlunde på samme antal, så det halter.

I: Ja det er jo det. Okay. Så går vi lidt hen til hvilke forventninger de offentlige instanser har til revisorerne i forhold til de her underretninger.

A: Jaa.

I: Er det efter din opfattelse sådan, at revisor er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?

A: Øhh jamen som sagt så eventuelt ved fakturafabriker, altså fiktive faktura. Jeg synes også revisor har en pligt til at opdage ulovligt aktionærlån, nu sidder du jo ved Beierholm, som er et velkendt revisionsfirma, men jeg har set flere eksterne regnskaber, hvor der har været ulovlige lån ifølge de eksterne regnskaber, altså tilgodehavende med ledelsen, uden at der er holdingselskaber eller andet, hvor jeg så tænker ”hvorfør er der ikke noget her?”, det kan også være, at der har været en underretning på det, men at denne ikke er kommet frem til os, øhh men jeg tænker i hvert fald, at der er der i hvert fald en pligt, om det er hvidvask, det er det nok ikke, men øhh det er i hvert fald lånet penge, som burde være blevet beskattet.

I: Ja, jeg mener faktisk, at det går under den kategori netop fordi, det burde være blevet beskattet.

A: Ja, men ved fiktive faktura kan det i hvert fald være svært, det kan også være svært for os. Øhh men altså hvis der er for flere millioner i indsætninger hvorfor er der så ikke et tilsvarende momstilsvar? Nu kommer der også et rosenrødt billede af revisorerne. Men de sidder jo

og laver det, de får besked på af kunderne. Det kan være, at der er konti som et selskab eller en virksomhed ejer, men hvor hovedaktionæren får pengene direkte på privatkontoen, hvordan skal revisor så være klar over dette, fordi man jo netop tænker at omsætningen er på bankkontoen i virksomheden. Dog har jeg også noteret noget med privatforbruget, for hvis revisorerne laver et personligt regnskab, som ikke hænger sammen i privatforbruget, så skal revisoren lige spørger kunden hvorfor det ikke hænger sammen. Og i tidernes morgen, der har jeg da i hvert fald haft nogen, hvor privatforbruget ikke hang sammen, hvorefter den ledende eller den statsautoriserede har spurgt kunden, og fået at vide, at det er fordi, at de har købt et eller andet, og så har det hængt sammen alligevel. Men det billede jeg har af det, det er, at der er flere revisorer, der ikke får gjort tingene ordentligt af en eller anden grund, om det er skatteyder, der ikke har orienteret revisor, eller om det er revisor, der lukker øjnene for det, det ved jeg ikke. Jeg tror, at mange revisorer lukker øjnene, det har mine 2,5 år ved Skat-testyrelsen i hvert fald vist mig. Det er lidt skræmmende synes jeg.

I: Ja. Hvordan finder I så ud af det, hvis det ikke er revisor, der finder ud af det? Så kommer det måske fra banken eller hvordan?

A: Det er fordi vi opretter en sag på virksomhed og hovedaktionær eventuelt. Så har vi også som oftest fået en underretning på hovedaktionær for eksempel, hvor der fiser fakturaindsætninger ind. Og så kan det godt være, at hovedaktionær eller virksomhed reagerer og viser os fakturaerne hvor skatteyderens private kontonummer står, ellers så beder vi om samhandlingsoplysninger ved selskabets leverandører og kunder, og får at vide ved for eksempel faktura, at det er oplyst, at det skal overføres til hans private konto, så på den måde finder vi ud af det. Og så kan vi jo også se det ved, at de likvide midler for eksempel er støt stigende, eller at de har en stor bankkonto ultimo, og så har lukket kontoen i det nye år, det kan man jo se ud fra R75 eventuelt, jaa.

I: Og hvad så med i forhold til revisor, synes du, at de tager nok ansvar i forbindelse med hvidvask? Eller er der områder, hvor de ligesom kan forbedre det, nu nævner du jo selv det her med fakturaerne?

A: Øh altså med det... Øhh vi har en del skatteydere, hvor revisor i hvert fald ikke er med-spiller. Det er jo bare et lille udpluk, men der er i hvert fald nogle revisorer, der ikke gør deres pligt, om det er alle, det tror jeg ikke, men der er i hvert fald nogle revisorer og advokater, der ikke gør deres, de beskytter i hvert fald klienten, og det skal de jo også gøre, tænker jeg, i hvert fald i et vist omfang.

I: Det er jo det, for der er jo også det her med offentlighedens tillidsrepræsentant og sådan noget.

A: Ja præcis, og det er også det, jeg kørte efter, da jeg var revisor. Men det jeg ser, og mine kollegaer ser, der er, at det skider de højt og flot på, ja undskyld mit sprog.

I: Haha, det er helt fint. Hvorfor tror du, at de gør det? Tror du bare, at det er fordi, at de vil beholde klienten, eller tror du, at det har noget at gøre med tid, altså om de har tid til at sætte sig ordentligt ind i det?

A: Altså nogle gange, hvad jeg kan høre fra nogle af mine kollegaer, så kommer der vildledende spørgsmål, som forsøger at få os ud på dybt vand, enten med noget frist, altså hvis vi ikke får overholdt vores frist, jamen så falder sagen, fordi der er gået for lang tid. Der forsøger revisor og advokater i hvert fald at komme den til livs på den måde. Altså vinde sagen ved, at vi ikke får øhhh gjort noget ved sagen, altså hvis de beder og fristudsættelse på fristudsættelse, jamen så glemmer vi sagen på en eller anden måde, ikke at det sker for mig, men det kunne ske for en af mine kollegaer i hvert fald, og så hvis vi ikke har reageret indenfor 6 måneder, så falder den på baggrund af forældelse i nogle tilfælde for eksempel, hvis man ser på gammel indkomstår såå...

I: Så det kunne godt have noget at gøre med, at de gerne vil beskytte klienten?

A: Jaja ja det er der ingen tvivl om. Og øh ja ja så er det vist bedst ikke at sige mere, tror jeg.

I: Det er helt i orden. Hvad er dine forventninger til revisorerne så i forbindelse med det her underretning og afdækning af hvidvask?

A: Jamen eftersom at jeg ikke har et billede af hvor mange underretninger, som revisorerne giver såååå. Men mine forventninger er, at de underretter om de ulovlige aktionærlån der er, og at de får underrettet, hvis der er mistanke om noget. Selvfølgelig som revisor så mister de nok også nogle kunder, hvis de skriver om forbehold, men ja jeg ville måske ønske, at der var flere forbehold fra revisorerne. Jeg har da også et ønske om, og det har revisorerne sikkert også, at der er flere kunder, der bliver underlagt revision, i stedet for udvidet gennemgang og de andre, jaa ingen revision. Der er mange der slipper for nemt synes jeg.

I: Ja?

A: Der er mange selskaber vi også ser på, som indberetter til Erhvervsstyrelsen til 0 og så kan de samtidig have indberettet eventuelt et underskud til os ved Skattestyrelsen, men øhh tingene hænger bare ikke sammen, så der er også et eller andet der. Om det er Skattestyrelsen der har ansvaret der, det er det også sammen med Erhvervsstyrelsen, men der er et eller andet der, med hvordan det kan lade sig gøre, jaa.

I: Hvad så i forhold til hvis nu der er en minimumsgrænse. Altså en grænse for hvornår man skal underrette, for eksempel hvis nu der bliver rettet op på et kapitalejerlån, synes du så også, at det skal underrettes, hvis det altså var en fejl?

A: Jamen det kan man jo godt sige, altså det opererer i jo med, altså en minimumsgrænse. På mine egne vegne, så synes jeg godt, at man kunne lave en minimumsgrænse på 50.000-100.000 og sige, at det skal der i hvert fald tages stilling til. Hvis man finder flere og flere fejl i et regnskab, så laver man selvfølgelig efterposteringer, og får det tilpasset, hvis det er groft nok, men ja hvis hovedaktionær, skatteyder, ikke gider, at få det rettet, så synes jeg i hvert fald, at det kræver, at man får et forbehold, og får mistanken oplyst.

I: Yes. Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerne i forbindelse med opdagelsen af hvidvask?

A: Ikke umiddelbart eftersom jeg ikke kender til nogle krav, til hvad Skattestyrelsen har af krav til revisorerne. Som du selv siger, så er revisor jo offentlighedens tillidsrepræsentant, så vi går jo ud fra, at alt det er, som det skal være, når man ser på et regnskab, som har været revideret. Men nogle gange så kan man finde fejl flere steder. Det kommer også an på den enkelte kontrolmedarbejder ved Skattestyrelsen, og hvor små sko de går i. Ja, det kan være en sammenblanding af flere ting synes jeg, jeg ved ikke om det er godt nok?

I: Det er helt fint. I forhold til hvidvaskloven, den ved jeg ikke, om du er bekendt med, men det er du jo nok. Synes du så, at revisorerne lever op til den? Altså nu har du selv forklaret nogle af de ting, der kan være faldgruppen for revisorerne, men i det store hele synes du så, at de lever op til lovkravene?

A: Jeg kender ikke til hvidvaskloven 100%, så hvad lovkravene er, det ved jeg ikke. Men øhh efter ud fra det jeg kan huske hvor bankerne også ligger i førersædet, så tror jeg godt, at der kunne være anledning til flere underretninger fra revisorerne og advokaterne. Men lige hvordan den kode skal knækkes, det ved jeg ikke, om det er fordi man undlader det ved ulovligt kapitalejer lån, eller hvis ja det ved jeg ikke. Hvis man sporer en eller anden faktura, som

ikke hænger sammen. Hvis man har for mange kontanter i sin virksomhed, så skal man også sætte spørgsmålstegn ved det, men det kan jo også bare være fordi, at der er kontant omsætning, og at de opererer med kontanter. Vi har da også nogle erhverv, hvor vi for eksempel kan se kontante indsætninger, men hvor der ikke har været registreret nogle kontante salg, altså hvorfor?

I: Ja det er jo lidt mystisk.

A: Og der kan man jo så sige, at det jo nok kommer fra virksomheden, men er udeladt. Det kan jo være, fordi skatteyder har sagt til revisor eller bogholderen, at det er salg af private andel. Det er bare sådan, jævnfør Statsskattelovens § 4, at alt der ryger ind på kontoen, det er skattepligtigt, kan være skattepligtigt. Og hvis det ikke kan vises, så bliver det jo selvfølgelig svært at modbevise såå.

I: Mener du, at der foretages nogle unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?

A: Øhh der er et filter på, inden det ryger ind til os, så det bliver svært at svare på, men eftersom at vi må henlægge flere sager så ja. Så er der nok for mange sager, som ikke skulle have været underrettet. Eventuelt fordi omsætningen godt kan være indeholdt i momstallene for eksempel. Man underretter jo i nogle tilfælde, hvis omsætningen er høj nok, alle regnskabs-tallene, men hellere for mange end for lidt underretninger. Vi er i gang med at lave sådan en model, der handler ud fra de ting, der har været registreret ved os og andre styrelser, tror jeg, jamen kan det være indeholdt i de tal allerede? Altså de tal som vi får fra bankerne eller jer i revisionsbranchen. Hvis det er det, så kan det være, at sagen bliver henlagt, og så går vi ikke videre med den. Men hellere for mange end for lidt, og så må vi tage stilling til det bagefter.

I: Ja.

A: Og med den her robot, så gør det jo, at vi ikke bruger utrolig mange overspark på ingenting.

I: Ja det er jo det, det er faktisk meget smart. Hvornår kan den så være klar?

A: Øhh den burde være oppe at køre nu faktisk, men det er første version, så den bliver jo finpudset løbende, så ja det bliver jo bare bedre og bedre, som min klare forståelse er.

I: Det var godt. Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? Altså tror du, at det gavner at revisorerne er der? Gavner det nok?

A: Det gør det helt sikkert. Hvis skatteyder har revisor med på sidelinjen, er det det du mener?

I: Ja.

A: Jamen så gavner det helt sikkert sagen. Oftest så kan skatteyder eller hovedaktionær ikke helt svare på tingene, men hvis revisor er der som medspiller, så giver det god forståelse også for os. Det kan også være, at revisor er en modspiller, så gavner det i hvert fald skatteyder i nogle tilfælde. Så det er jo lidt afhængig af hvilken person, der er revisor. Men for at opklare de mest simple spørgsmål, så giver det god mening at have en revisor.

I: Ja super. Er det efter din vurdering, at de seneste hvidvaskskandaler har været med til at påvirke offentlighedens tillid til revisorerne, altså der hvor der har været en revisor inde over de her hvidvaskskandaler?

A: Ja det beviser jo bare, at selvom man tænker, at man gør det rigtige, eller er på kanten med loven, med de store revisionsvirksomheder, så forsøger man at komme klienten til gode eller gøre noget bedre. Det er igen det der rosenrøde billede med revisionsbranchen, man tænker ikke at det burde kunne ske, men det gør det, de bliver jo vejledt dertil i de store revisionsvirksomheder og advokatvirksomheder. Så kan man også sige, om Skattestyrelsen så burde have opdaget det, ja det skulle man da. Men det viser jo bare, at højtstående revisionsvirksomheder, at der også er brodne kar, jaa.

I: Ja tak for det. Jeg tror faktisk ikke, at jeg har så mange flere spørgsmål, det var faktisk det.

A: Jeg håber at det var fyldestgørende nok for dig.

I: Det var det helt sikkert. Det skal du i hvert fald have tak for.

A: Ja det var så lidt, god arbejdslyst.

I: Tak i lige måde.

8.8 Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen

I: Godt, så starter vi. Jeg starter lige med at præsentere mig selv. Som jeg skrev i mailen, så arbejder jeg ved Beierholm, og jeg er ved at skrive mit speciale i hvidvask. Hvor jeg gerne vil kigge på, hvad de offentlige instanser har af forventninger til revisorerne i forhold til hvidvask. Og så går vi videre til spørgsmålene.

I: I hvilken afdeling sidder du ved Erhvervsstyrelsen?

B: Jeg sidder ved Hvidvasktilsynet.

I: Hvad er din rolle ved Hvidvasktilsynet?

B: Det er, at jeg er det der hedder tilsynsmedarbejder, det vil sige, at jeg går på tilsyn hos de virksomheder vi nu fører tilsyn med, for at sikre, at de nu også lever op til lovens krav, det er det, som jeg primært laver.

I: Ja, og hvad så i forhold til hvidvask, har du noget at gøre med det i din hverdag ved Erhvervsstyrelsen?

B: Ja, ja det har jeg. Jeg er ude og kontrollere det her med, om øhh virksomhederne nu også lever op til hvidvaskloven, altså de forpligtigelser, der er i hvidvaskloven, jaa.

I: Ja super. Hvor længe har du arbejdet ved Erhvervsstyrelsen?

B: Det har jeg gjort siden 2015.

I: Ja det er da og et par år efterhånden, hihi.

B: Ja det er det hihi.

I: Hvilken uddannelsesbaggrund kommer du med?

B: Ja jeg er uddannet revisor.

I: Du er uddannet revisor? Ja, og det stoppede du med i 2015 eller hvordan?

B: Ja da jeg søgte over til, hvad hedder det, Erhvervsstyrelsen. Før det var jeg intern revisor i den finansielle sektor.

I: Ja okay. Ved Erhvervsstyrelsen hvem modtager I så de her hvidvaskefterretninger fra, og hvordan kommer det til at foregå, når I modtager sådan en?

B: Jamen nu er det jo ikke sådan, at vi får, nødvendigvis de her efterretninger, for det er jo SØIK der får dem, og så sidder de jo og fordeler dem.

I: Ja.

B: Og det er meget sjældent at vi i Hvidvasktilsynet får nogle efterretninger, så er det som regel i vores regnskabskontrol eller selskabskontrol eller andre kontrolafdelinger i Erhvervsstyrelsen. Så en sjælden gang kan vi få en efterretning på noget, men det er ikke ret tit.

I: De her efterretninger som I får, hvordan øhh hvad går de ud på?

B: Amen det kan jo handle sådan helt generelt om, at nogen har stiftet bekendtskab med en bogholder, en revisor eller hvad det nu kan være, som øhh hvor de gør opmærksomme på, at de ikke lever op til lovens krav, det kan for eksempel være de efterretninger, som vi modtager. Men igen det er meget, meget sjældent, at vi får dem, ja.

I: Okay, er der nogensinde nogle revisorer, som henvender sig direkte til jer om hvidvask eller proceduren for, hvordan de skal håndtere det, eller er det ikke noget, som I oplever særlig tit?

B: Ja, men det vil jeg sige, at de næsten aldrig gør. Mit indtryk det er, at de rigtigt meget bruger FSR eller en anden brancheorganisation, og så tror jeg, at de bruger hinanden rigtig meget internt.

I: Ja, hvad er proceduren når I så en sjælden gang i mellem, så modtager de her hvidvaskefterretninger?

B: Jamen så kigger vi jo selvfølgelig på det, og så tjekker vi op på, om vi kender den revisor eller bogholder i forvejen, altså er det nogen, som vi kender, og så laver vi jo selvfølgelig en vurdering af, ud fra de oplysninger som vi kan hente i huset, om det nu også kunne være interessant for os, det er sådan på den måde, at vi gør det.

I: Det er super. Øhh kan I se et stigende antal af efterretninger, som I modtager ved Erhvervsstyrelsen, eller er det på samme niveau som for eksempel for 5 år siden?

B: Øhh jaa og det er jo nok igen svært for mig at svare på, fordi det tror jeg nærmere at du skal spørger Hvidvasksekretariatet om, for det er jo nok nærmere dem, der kan svare på det, end der er mig, der kan svare på det, jaa.

I: Okay. Har I efter din vurdering tilstrækkelige ressourcer til at gennemgå alle de efterretninger, som I modtager, når I altså modtager nogen?

B: Jamen øhh det bliver jo et meget politisk spørgsmål, så det kan jeg ikke svare på.

I: Og det er helt i orden. I forhold til alle de her Corona-hjælpepakker og snyd med dem, er det så rigtigt forstået at det er Erhvervsstyrelsen, der tager sig af det?

B: Ja, men ikke os i Hvidvasktilsynet, der er ikke os, der tager sig af det. Det har vi ansat folk til, som sidder lige præcis med det. Vi har lavet, det vi kalder Coronaland herude, og der sidder de. Det er altså dem der kontrollerer det, så det har vi ikke noget med at gøre, nej.

I: Nej, det er i orden. Så går vi lidt hen til de forventninger, der er til revisorerne.

B: Ja.

I: Er det din opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?

B: Ja det mener jeg helt klart, at de er. Øhh og det begrundes jeg med, at for det første så kender revisor oftest deres kunder rigtig godt. De har oftest indblik i ikke kun virksomhedens økonomi, men også den private økonomi, og oftest går de her kundeforhold jo igennem mange år. Så jeg mener helt generelt, at revisor vil kunne opdage det, jaa. Og så selvfølgelig også ud fra det indblik som de får gennem regnskabet og så videre. Så ja, jeg mener, at en revisor har gode muligheder for at opdage, hvis en person eller en virksomhed forsøger at hvidvaske. Og så skal man jo forstå, at hvidvask jo er et meget bredt begreb, så når man snakker om hvidvask, så er det jo skatteunddragelse, eller hvad er det, som vi snakker om ikke. Men ja jeg mener sådan helt generelt, at revisorerne har rigtig gode muligheder for at opdage det.

I: Ja og det er så mest gennem det her kundekendskab, som du snakker om. Når de så får en ny kunde ind, så kører de jo så en kundekendingsprocedurer og sådan noget, men det ved du jo selv fra den gang, hvor du selv var revisor.

B: Ja.

I: Ja, synes du det er nok der bliver gjort der, eller bliver der sprunget for hurtigt hen over det i for eksempel de travle perioder?

B: Ja det tænker jeg. Jeg tænker, at øhh altså de er jo rigtig meget afhængig af, og det er jo også det, som vi hører rigtig meget, hvor stor en revisionsvirksomhed vi kommer ud til, for jo større det bliver, des flere ressourcer allokerer de også ind i det her, end ved dem der sidder

ved en lille revisionsvirksomhed. Men mit indtryk er, fra da jeg startede og så til nu, så er revisorerne i hvert fald begyndt at blive bedre til at forstå, hvad deres rolle er. Og det handler jo heller ikke bare om at indhente det her, det handler jo også om, at revisor jo skal undgå at blive misbrugt til hvidvask, altså at det også er en beskyttelse for revisor, at de skal foretage en kundekendskabsprocedure.

I: Ja. Er der efter din vurdering områder, hvor revisor så kan forbedre sig i forhold til opdagelsen af hvidvask?

B: Øhh ja, hvis du går ind og kigger på vores hjemmeside under offentliggørelser, så må vi sige, at der er mange forbedringspunkter. Og et af de forbedringspunkter som der er, det er, at revisor skal træde ud af den her rolle, som de har, fordi vi jo oftest høre, at der er den her fortrolighed mellem klienten og revisor, og derfor er der mange revisorer som tjener det rigtig svært, at træde ud af den her fortrolighedsrolle. De bliver nødt til at træde ud af rollen, og så sige at nu skal jeg se på det her med hvidvaskbriller på, og måske i nogle situationer spørger ind til nogle ting, som måske i sidste ende kan munde ud i, at jeg skal foretage en underretning. Øhh det har revisorerne rigtig svært ved.

I: Ja, så det er egentlig offentlighedens tillidsrepræsentant der måske bliver svækket en lille smule der, fordi de simpelthen kommer for tæt på kunderne eller hvordan?

B: Ja.

I: Hvad tror du der gør det? Er det fordi, at de er bange for at miste kunden, hvis de indberetter noget, eller er det fordi, at de simpelthen kommer for tæt på kunden eller hvordan? Så de ikke opretholder det her professionelle samarbejde.

B: Jeg tror, det er øhh det kan være både og. Og så tror jeg, at der stadig er den her generelle holdning mellem revisorerne om, at det ikke er en rolle, som de skal påtage sig, og det er måske det, som der er den største hindring.

I: Ja. Så du synes ikke, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til hvidvask og skubber den lidt hen på nogle andre?

B: Ja og her er det jo et samfundsansvar, som der bliver appelleret rigtig meget til, og jeg tror ikke, nu kan jeg jo ikke tale på samtlige revisorers vegne, men jeg tror i hvert fald at for en stor del af revisorerne, så handler det rigtig meget om, at den her rolle ser de ikke sig selv i,

de ser sig selv i en anden rolle, og derfor er det meget svært for dem, at de skal påtage sig det her ansvar med at underrette, hvis de altså ikke kan få afkræftet deres mistanke.

I: Ja. Hvad er dine forventninger til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask?

B: Jamen øhh den er jo, at de bør og skal underrette, så snart de har mistanke om hvidvask, og det er jo ikke, når de først har konstateret, at der er tale om hvidvask, men det er lige så snart, at de har en formodning, sådan tror jeg endda, at der står i loven. Hvis de ikke kan afkræfte, jamen så skal de gå ind og underrette. Det har vi ved Erhvervsstyrelsen selvfølgelig en meget stærk holdning til, at det skal og bør en revisor gøre.

I: Ja. Hvad så i forhold til hvis vi nu siger, at det er et kapitalejrlån, det er jo som regel det, som revisor underretter om, har jeg set på statistik, men hvis der nu så bliver rettet op på det, eller at det er så småt, at de måske tænker ”nå ja”, er forventningerne så stadig fra jer, at det her burde være underrettet.?

B: Ja, det er helt klart vores klare opfattelse af det. Øhh og det er besluttet, at det er sådan, det skal være, så revisor har ikke rigtig nogen mulighed for at sige, at det skal de ikke. For der er loven meget klar, det her med ulovlige kapitalejrlån det skal revisor underrette om, uanset om det er 5 kroner eller 5 millioner kroner, så skal der underrettes om ulovlige kapitalejrlån ja.

I: Synes du, at loven har for høje krav? Eller er det efter din vurdering helt fint, at de skal underrette alt, også selvom det er en fejl, der bliver rettet op på?

B: Det øhh igen må jeg sige, at det er en politisk beslutning, og jeg er jo embedsmand og jeg bør, eller ej bør lyder forkert, men jeg skal jo underlægge mig det, der er valgt som den gældende lovgivning. Og så kan man jo sige, om man så ikke kan sætte en minimumsgrænse ind, meeeen det er jo svært lige præcis, når vi snakker om hvidvask, for så alt under et eller andet beløb, så behøver vi ikke gøre noget, og hvem skal overhovedet sætte den grænse? Jeg må sige, at det er så sådan, som det er besluttet, og det er så det, som vi skal rette os efter, ikke.

I: Jo. Lever revisorerne så efter din opfattelse op til de her lovkrav? Det gør de jo så nok ikke helt, kan jeg forstå, da der er en forventning om, at de underretter om alt, når der er en mistanke.

B: Altså revisor skal jo gå ind og underrette, hvor de ikke kan få afkræftet deres mistanke. Når vi går ind, og kigger på, og ser på, i forhold til øhh hvis vi tager bankerne, som jo er meget bedre til at underrette, og jeg ved godt, at revisorerne er kommet op antalsmæssigt, og her bliver de også reddet af de ulovlige aktionærlån, men lige så snart, at vi taler om alt det andet, som de også burde underrette om, så halter det jo stadig rigtig meget bagefter, fordi det jo stadig er meget svært for revisorerne, at træde ud over den her rolle, hvor de siger, at de er kundens revisor, og at de har indblik i, og at de kender deres børn og børnebørn, det er jo det vi nogen gange hører, men igen så har de jo også en rolle i at sige, at når de har en mistanke om noget, og de har undersøgt sagen, og de ikke kunne få det afkræftet, jamen så skal de gå ind og underrette, og det er revisorerne stadig ikke helt gode til.

I: I forhold til bankerne og de statistikker vi kan se, så er det jo rigtigt, at der er en forskel der ja. Tror du, at det er fordi, de i bankerne ikke tilbyder lige så mange services som revisorerne gør, altså for eksempel kan de jo klare både virksomhedens regnskab, det personlige regnskab og rådgivningsydelse.

B: Ja det bliver nemlig meget tæt det hele. Men nej jeg ved ikke hvad årsagen er, andet end at jeg tror, at det for revisorerne er svært at ændre hele deres mindset, fordi de har været vant til det som revisor med at hjælpe med, for eksempel hvis der kommer en kunde og siger ”hov jeg har faktisk glemt det med moms”, og så har det jo været revisors rolle at hjælpe. Eller der hvor en kunde kun har angivet halvdelen af den moms, så burde de på grund af økonomiske grunde, her får revisor en ekstra kasket på, hvor de både skal hjælpe, men de skal også underrette, og det har revisor jo ikke tidligere skulle. Så det er her simpelthen hele deres mindsettet, og igen den her med hvad der egentlig er revisors rolle, som jeg tænker, stadigvæk skal ændres. Jeg synes, at vi er på vej, og vi er i god dialog med brancheorganisationen og så videre, men mindsettet skal stadigvæk ændres os revisorerne.

I: I forhold til det her Coronaland som du sagde, at I havde fået oprettet før, som sad med alt det her med Corona at gøre.

B: Ja.

I: Jeg ved ikke, om I snakker med dem, eller hvordan det er, men kan I se derfra at revisorerne tager et stigende ansvar under Corona, her tænker jeg specifikt på eventuelt snyd med Corona-hjælpepakker?

B: Nej, der er nogle helt klare vandtætte skodder, vi kan ikke se, hvad en anden kontrolenhed laver i Erhvervsstyrelsen, der er helt vandtætte skodder. Men det er klart en dialog, som vi har, når vi så kommer ud til revisorerne, det er noget af det, som vi interesserer os for at spørger ind til, men vi kan ikke som Hvidvasktilsynet vide, hvad de sidder og laver nede ved hjælpepakkerne, der er vandtætte skodder, så nej det kan vi ikke.

I: Nej det er jo nok også sådan, som det skal være, tænker jeg ja. Nu får i jo ikke så mange hvidvaskefterretninger, men af dem i får, er der så nogle, som er unødvendige efter jeres mening, altså hvor i bare må droppe sagen, fordi der ikke rigtig er noget i den, eller er der som regel altid noget i dem, når de er nået ned til jer?

B: Øhh det tænker jeg da, jeg tænker, at der er noget i det, fordi oftest så dem vi får, så kan vi jo se, at det er nogle personer eller virksomheder, som vi i forvejen har haft øje til, så det bekræfter jo egentlig bare, at det er rigtigt, det vi har konstateret. Jeg tænker, at det er en stor hjælp.

I: Ja super. Er der efter din mening så behov for den her uafhængige part, som revisor jo er i forhold til opdagelsen af hvidvask, eller gavner det ikke nok hertil?

B: Det tænker jeg, for det er jo revisor, der har indblikket, jeg har som kontrolmedarbejder ikke indblikket. Vi har brug for revisorerne, for det er jo dem, der sidder og udarbejder regnskaberne, det er dem, der får indblikket i virksomhedens økonomi, de reelle ejeres økonomi og så videre og så videre, så ja vi har i stor grad brug for revisorerne og lige præcis deres viden omkring personer og virksomheder og så videre.

I: Ja. Hvor meget er I, i dialog med for eksempel FSR brancheorganisationen omkring det her med hvidvask? Nu snakkede jeg lige med Skattestyrelsen som er rigtig meget ud at hjælpe dem på forskellige punkter, hvordan er det inde ved jer?

B: Det bruger vi også rigtig mange ressourcer på, og vi har en rigtig god dialog med brancheorganisationen. Vi har også nogle arrangementer, og vi bliver inviteret ud, og vi har undervisning og så videre, så ja vi har et rigtig godt samarbejde med dem, ja det har vi. Og det er jo helt klart nødvendigt.

I: Hvad hjælper i dem for eksempel med? Altså hvad kommer i for eksempel med, hvis du kan komme med et eksempel.

B: Hvor til?

I: Ja altså ud til brancheorganisationerne, hvad gør i for eksempel?

B: Jamen det kan for eksempel være, her sidste efterår der holdt vi et stort åbent hus-arrangement, hvor vi inviterede alle de godkendte revisorer ind. Så er vi der, så er FSR og PET med. Der er også en repræsentant fra Hvidvasksekretariatet, og så underviser vi revisorer, vi har dialog med, vi hører, lytter jo også meget gerne til, hvilke udfordringer de har. Og så har vi også, eller det har stået lidt på standby, fordi der har været Corona, men normalt har vi også kvartalsmøder med brancheorganisationerne, hvor vi mødes og snakker om, om der er nye initiativer, som vi skal lave sammen, og hvad nu de for eksempel kæmper med. Og så er der jo også det her Forum-plus, som der jo også er kommet til, hvor lige præcis brancheorganisationerne også er med på skift, hvis man for eksempel skal diskutere noget med revisorerne, jamen så bliver branchen inviteret med ind. Netop for at være i dialog med dem, og få deres syn i forhold til hvad udfordringerne er. Så jeg synes, at vi fra myndighedernes side forsøger at lytte meget til lige præcis hvad, man har at sige som branche, og hele tiden være i dialog, det er det, vi tror, der virker, og som er vejen frem.

I: Ja super. Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler, hvor der også har været en revisor indblandet, at de har været med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

B: Hmm altså jeg tænker måske ikke lige, at sådan en enkelt sag kan gøre det, men hvordan man tænker ude i den brede befolkning, det ved jeg faktisk ikke.

I: Nej. Og det er heller ikke noget, som du som privat person har tænkt så meget over?

B: Jo det har jeg jo nok, men det er jo så hvad jeg tænker som privat person, så det holder jeg for mig selv.

I: Det er helt i orden. Det var faktisk sidste spørgsmål, du skal have mange tak fordi, at du gad deltage.

B: Jamen selv tak, det var spændende. Du må meget gerne ringe og skrive til mig, hvis du får brug for det. Og så held og lykke med specialet.

I: Jo tak.

8.9 Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet

I: Hej og mange tak fordi du lige havde tid til et hurtigt interview.

C: Det var så lidt, så længe vi bare slutter her om ca. 45 min., jeg har nemlig et vigtigt møde.

I: Det skal vi nok gøre. Jeg vil lige starte med at præsentere min afhandling og mig selv. Jeg er til daglig revisor ved Beierholm, og jeg er ved at skrive min afhandling om, hvilke forventninger de offentlige instanser har til revisorerne i forhold til underretning af hvidvask ved mistanke. Så jeg er ved det sidste af min uddannelse nu.

C: Ja spændende emne.

I: Ja det synes jeg også. Jeg vil også lige tilføje, at du bliver anonym i afhandlingen, og bare bliver omtalt som en respondent fra Hvidvasksekretariatet.

C: Okay det er så fint. Jeg kan ikke love, at det 100 % er Hvidvasksekretariatets holdning, jeg repræsenterer, men jeg arbejder der jo, så jeg er rimelig præet af deres procedurer. Og jeg kan jo godt se, at netop vores interview så vil få en betydning i afhandlingen.

I: Ej men det er så fint, vi tager det bare som det kommer. Og ja præcis, Hvidvasksekretariatet er en vigtig del af afhandlingen. Vil du starte med at fortælle lidt om din rolle ved Hvidvasksekretariatet?

C: Jaaa, altså jeg er jo sektionsleder i Hvidvasksekretariatet i en af de grupper, som der er. Her er vi omkring 35 ansatte, og i min grupper er vi omkring en 10 stykker. Vi er en folk medarbejdere med mange forskellige uddannelsesbaggrunde, øhh jeg selv er for eksempel uddannet politimand, og derudover har jeg faktisk også en uddannelse som datamatiker, men nu er jeg ansat som politimand. Hvidvasksekretariatet er under den afdeling, der har skiftet navn til NSK altså national enhed for særlig kriminalitet, før var det jo kendt som SØIK, og det er stadig svært for folk at vænne sig til det nye navn.

I: Ja det kræver nok lidt tilvænning, tænker jeg.

C: Det gør det i hvert fald, men heldigvis så ved vi jo stadig hos politiet, hvem det er, som folk vil have fat i, så det går nok.

I: Det var godt. Hvad er det så, at Hvidvasksekretariatet har som opgave?

C: Jamen vores funktion i Hvidvasksekretariatet det er at modtage alle de oplysninger, som folk har om mulig hvidvask og terrorfinansiering. Det skal vi så analysere på og videregive

oplysningerne til andre instanser, som det kan have relevans til. Men som sagt, så er vi jo en flok med forskellige uddannelser, og derfor har vi forskellige roller, men som enhed så laver vi analyse- og efterretningsarbejde øhh indenfor hvidvask jo selvfølgelig.

I: Okay, hvor længe har du så arbejdet der?

C: Jamen uhh, jeg har jo været ved politiet i omkring 12 år, ja det må det blive til, og så har jeg været ved Hvidvasksekretariatet i ca. 5 år nu.

I: Okay, nu sagde du jo selv, at I har forskellige baggrunde, men hvilke kan det for eksempel være?

C: Jamen nogen af dem er selvfølgelig også politimænd og derved politiuddannet. Vi har også nogle kontoruddannet, og så er der nogle jurister. Ja hvad har vi mere? Der er egentlig også nogle akademikere, IT-uddannet og nogle dataanalytikere. Det kræver faktisk ikke nogen special baggrund at blive ansat her, for det er jo forskelligt arbejde, som vi bliver udsat for, men det er jo noget analysearbejde, så vi kan bruge ret mange forskellige uddannede mennesker her. Man bliver også udsat for nogle kurser her i afdelingen, tag mig som eksempel, jeg er blevet efteruddannet på nogle lederkurser, da jeg blev leder her.

I: Okay ja. Hvad så når I modtager underretninger? Bliver de så fordelt ud på hvilken baggrund man har? Eller hvordan fungerer det? Eller bliver det fordelt ud efter emner i underretningen?

C: Jamen det er faktisk lidt specielt. For det er jo sådan set bare data der kommer ind, i gamle dage var det jo et stykke papir, og der var det også de underretningspligtige, som indgav underretningerne. Men både ordet underretning og Hvidvasksekretariatet har jo udviklet sig meget gennem tiden. I gamle dage var det en længere korrespondance mellem os og dem, men nu går man jo bare ind på en hjemmeside, og så udfylder man en formular, og så er det jo det.

I: Ehm ja, men alle de her underretninger bliver altså ikke delt op efter, hvad de drejer sig om, eller hvem der underretter om det?

C: Nååå det er det du mener, både og vil jeg sige. Vi kan selvfølgelig godt se, hvilken branche der har underrette om det, men vi deler det ikke op efter det. Der er vel omkring 25 sektorer og brancher, som skal underrette. Men du har ret i, at de bliver delt op. Vi har tre kategorier, som vi opdeler dem i. Vi deler dem op i øhh, de underretninger der omhandler transaktioner, dem der ikke gør, og så de underretninger der drejer sig om terror.

I: Okay, deler i det selv op manuelt, eller gør en maskine det?

C: Det hele kommer ind samme sted, og så analyserer vi på det, og derefter øhh opdeler vi det alt efter, hvem der har sendt det, og hvad det drejer sig om og alt mulig andet.

I: Okay hvad er din fornemmelse af fremtidige underretninger? Jeg har jo set, at de er stigende over årene.

C: Ja altså du har ret, der har været en stor stigning i underretningerne, og som vi forventer det, så er forventningen, at det forsat vil stige. Vi ved ikke, om det bliver i samme tempo, men forventningerne er klart, at det er stigende.

I: Okay, jeg har jo også set, at det for det meste er pengeinstitutterne, der foretager underretningerne, men hvad med revisorerne hvad er jeres forventninger til dem?

C: Jamen forventningerne er faktisk, at revisorbranchen også er stigende. Det er klart for os, at pengeinstitutterne har flere underretninger til os, det er jo netop dem, som ser alle transaktionerne, og det gør jo også, at de gennem deres arbejde også har større mulighed for at opdage hvidvask end revisorerne. De skal jo ikke på samme måde kontrollere alle transaktioner.

I: Okay ja, hvorfor tror I, at revisorerne kommer til at underrette mere?

C: Jamen det er fordi, vi jo har oplevet mere interesse for området på det seneste fra revisorerne. Der har været mange flere henvendelser til os, for eksempel telefonopkald og e-mails. Ja der er bare kommet meget mere opmærksomhed på området fra revisorerne.

I: Okay, det er spændende. Jeg har faktisk samme opfattelse, når jeg snakker med revisorerne.

C: Ja der er mange, der har ændret deres syn gennem året. Mange revisorer før hen synes jo ikke, at det her med hvidvask, det var en del af deres arbejde, men de er efterhånden vågnet op, og de har fået et andet syn til det.

I: Ja.

C: Når vi snakker med de helt store revisionsvirksomheder i Danmark, så får vi også en forståelse af, at de har øhh implementeret flere procedure til hvidvask. Her er de helt små virksomheder ikke helt kommet lige så langt, men jeg er sikker på, at vi med tiden får vendt branchen, så alle revisorerne er af den forståelse, at de også har lidt ansvar i forhold til hvidvask. Men det er klart, at det er meget arbejde for de små virksomheder, de skal jo til at logge ind

og udfylde en bruger og udfylde en formular, som de egentlig ikke selv får noget ud af. De store virksomheder har jo ansat folk til netop det.

I: Ja det kan du have ret i.

C: Ja og det er lidt nemmere at få fat i alle pengeinstitutterne, og sørge for at de har samme procedurer. Det er svære med revisorerne, fordi der er en del små revisionsvirksomheder, hvor der måske kun sidder en revisor. Så denne branche tager lidt længere tid at få fat i, for at lave samme procedurer.

I: Ja det er rigtigt, der er rigtig mange revisorer rundt omkring, og det kan selvfølgelig være svært at få alle til at bruge samme procedurer.

C: Præcis, det er der vores udfordring ligger, men vi samarbejder med FSR om mulige tiltag og sådan, men det tager meget lang tid før, at vi kommer ud til alle de her små revisorer, men det går frem ad, det gør det virkelig.

I: Det var godt. Hvilke typer af underretninger er sådan de typiske, hvis man kan sige det sådan?

C: Jamen jo altså vi har jo de tre typiske, som vi jo deler det op i. Den vi klart får flest af kaldes STR, og det står for suspicious transaction report. Det er egentlig bare underretninger, som handler om mistænkelige transaktioner. Det er jo den her type, som henvender sig mest til øhh den finansielle sektor, og det er jo også derfor, at blandt andet pengeinstitutterne står for så mange af underretningerne, det er jo dem, der har mest adgang til det.

I: Ja okay.

C: Den anden type kaldes SAR, og det står for suspicious activity report. Og det er jo den, som handler om adfærd. Den her type, ehm den henvender sig også mest til den finansielle sektor, og her er det egentlig bare generelt alt andet end transaktionen, der gør, at man får mistanke om hvidvask.

I: Ehm.

C: Ja og den tredje type er så TFR, det står for terrorism financing report. Det handler så om mistanke om terror finansiering.

I: Okay, modtager i så også mange af dem?

C: Ja altså det gør vi, men det er slet ikke i nærheden af dem, som vi modtager om STR, det er klart her, vi modtager flest. Jeg tror faktisk, at der er nogle nøgletal på vores hjemmeside, hvor man kan se det, jeg er ikke sikker, men det mener jeg, at der er.

I: Okay, jeg har i hvert fald set jeres kvartalsrapporter.

C: Ja det er rigtigt, de bliver også lavet ja.

I: Okay, nu har vi jo snakket lidt om den her stigning i antallet af underretningerne, har i stadig tilstrækkelige ressourcer til at undersøge alle underretningerne?

C: Jamen både og. Vi har gennem de seneste år fået en del flere medarbejdere, netop fordi vi har så travlt, som vi jo har. Det hjælper også på det, at vi har fået så mange nye IT-ressourcer, det har virkelig udviklet sig meget, og det har været en kæmpe hjælp for os. Vi bliver faktisk mere og mere løsrevet af mængderne, og det gør jo så, at vi kan arbejde med vores database, som så er en enhed. Vi kan både analysere og søge i den, og vi optimerer jo hele tiden på den. Derudover har vi også fået mange nye medarbejdere med forskellige kompetencer, som gør, at vi bare arbejder mere bredt nu.

I: Ja okay, men i og med at der kommer flere og flere underretninger, synes du så, at der er unødvendige underretninger eller hvordan?

C: Altså det kan jeg jo ikke være dommer over, men altså jeg vil ikke mene, at der er nogle unødvendige underretninger, hverken beløbsmæssigt eller noget. Det er jo tilsynsmyndighederne som fastsætter og fortolker loven. Det er også dem, som fastsætter en risikovurdering på brancherne, og så må virksomhederne jo bare agere indenfor det. Så det er slet ikke noget, som vi overhovedet har en holdning til, vi modtager og undersøger det bare.

I: Ja okay...

C: Men vi vurderer heller ikke, om underretningerne er forkerte eller berettiget, det er jo de underretningspligtige som opdager noget, som de mener, der er mistænkeligt, og derefter underretter os. Vi har ikke en chance for at vide, hvordan de der har underrettet os, de oplever virkeligheden, vi modtager underretningerne og undersøger det.

I: Hvad med en beløbsgrænse, ville det gøre noget for jer?

C: Øhh jamen det ville jo udelukke en masse, og det vil jo også kunne udelukke en masse, som sagtens kan være relevant for os at vide. For eksempel oplever vi ofte ved terror finan-

siering, at det er en masse forskellige små beløb, der indsamles fra mange forskellige mennesker. Så hvis vi satte en beløbsgrænse, så ville vi jo risikere, at de her eksempler ikke blev underrettet, og vi derfor ikke kan have viden om det. Så hvis vi udelukker alle transaktioner under et vis beløb, så ville vi kunne gå glip af en masse viden, derfor er det ikke noget, som vi øhh... vi har egentlig ikke en holdning til det her, for det er jo tilsynsmyndighederne, der står for det område, men altså analytisk, så vil det ikke give nogen mening for os at gøre nej.

I: Nej okay, det kan jeg godt se, det giver jo faktisk god mening. Det er ikke helt sådan, jeg har tænkt, når jeg har siddet på den anden side.

C: Nej og det er jo det, der tror jeg også, at der er en forståelses forskel mellem mange af os. Man kan sige, hvis revisor har en med et ulovligt kapitalejrlån, så er det for ham ingenting, men hvis den samme person også har andre ting, der bliver underrettet om, fra flere forskellige brancher, så har vi jo pludselig meget på personen, så måske alle de informationer til sammen giver os noget på personen.

I: Ja okay, igen giver det mening. Hvad så når de her underretninger som I har analyseret på, de skal videreformidles, hvem får dem så fra jer, og hvordan foregår det så?

C: Ja altså når vi har analyseret på de her underretninger, så kalder vi dem faktisk for cases eller analyser, og det vil typisk være en eller flere underretninger, der indgår i den. Så har vi undersøgt, hvem der er indblandet, og hvor meget de er indblandet. Vi har også fundet ud af, om det har noget med moms og skat at gøre, og hvis det har det, så er det skattemyndighederne, som vi videregiver vores efterretning til. Hvis det har med noget strafbart at gøre, så er det selvfølgelig politiet, som vi videregiver det til. Men vi kan faktisk næsten videregive informationerne til næsten alle myndighederne i Danmark, hvis det er relevant.

I: Okay, hvordan er forbindelsen så til Erhvervsstyrelsen?

C: Jamen vi sender oplysninger til dem, og så er det dem, som anmelder det til NSK, hvis de vurderer at der er noget strafbart.

I: Ja okay. Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?

C: Uhh den er svær at svare på, for alle revisorerne gør det jo som sagt forskelligt. Men hvis jeg skal nævne de områder, hvor revisorerne har en god chance for at opdage hvidvask, så er

det gennem bogføringen og kundekendskabsproceduren, det er i hvert fald det, som vi ser gennem deres underretninger.

I: Okay. Synes du, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?

C: Jamen som sagt, så gør mange revisorer det jo forskelligt. Der er de her små revisorer, som vi har svært ved at få fat i, og så er der de store revisionsvirksomheder, som allerede har implementeret mange tiltag, som hjælper deres revisorer med at være opmærksomme på hvidvask. Generelt så synes jeg, at revisorerne tager mere ansvar nu, end de gjorde før i tiden, men vi mangler stadig at få omvendt en del revisorer, så de også synes, at de har et ansvar i forhold til hvidvask, men vi er helt sikkert på rette vej.

I: Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med opdagelsen af hvidvask?

C: Jamen forventningerne er jo, at de overholder lovgivningen, og at de underretter, når de har mistanke om noget hvidvask. Det gør jo, at vi sammen med de andre brancher og deres underretninger, har større mulighed for at bekæmpe mistanke.

I: Ja okay. Synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerens arbejde i forhold til hvidvask?

C: Jamen både og. Altså forventningerne til dem er jo at følge loven, men når det så er sagt, så er der også en tendens til at sammenligne de underretningspligtige, især revisorer og pengeinstitutterne. Det synes jeg ikke er fair, for pengeinstitutterne har gennem deres arbejde en større chance for at opdage hvidvask, så det er klart, at de har flere underretninger end revisorerne har. Så forventninger om at revisorerne skal underrette ved mistanke om hvidvask, det synes jeg er helt fair.

I: Okay, hvad så med underretning af ulovligt kapitalejers lån, men hvor forholdet er rettet op, altså hvor det var en klar fejl, synes du også, at disse skal underrettes?

C: Det er jo hvad der står i loven, så ja det synes jeg. Jeg synes, at det giver mening, fordi revisorens kunde kan have haft en bagtanke med det, og hvis kunden har gjort noget andet, som andre brancher underretter os om, så giver det et klare indblik for os om, hvem personen er, hvis alle de her ting bliver underrettet til os.

I: Ja okay. Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisor?

C: Det kan jeg som før sagt ikke gøre mig til dommer over, da det er tilsynsmyndighederne, der bestemmer dette. Når det så er sagt, så mener jeg faktisk, at der er rimelige krav fra lovgivningens side til revisorerne, men det er nok her hvor revisorerne er uenige, da de ikke mener, at de behøver indberette om forhold, der er rettet på. Jeg kan sådan set godt se det fra deres synspunkt, men nogen gang hjælper de her underretninger os til at få indblik i revisorens kundes liv.

I: Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til opdagelsen af hvidvask?

C: Det synes jeg helt sikkert. Det er mange gange revisorerne underretninger, som er med til at bevise, at der er sket hvidvask, så ja helt klart.

I: Okay mange tak for svar. Jeg tror faktisk ikke, at jeg har flere spørgsmål, du skal jo også videre til dit møde.

C: Det var så lidt, jeg håber du kan bruge det til noget.

I: Det kan jeg helt sikkert, du må have en god dag og god arbejdslyst.

C: Tak.

8.10 Transskriberet interview med Skattestyrelsen andet interview

I: Hej og mange tak fordi du ville deltage i dette interview, jeg skal lige starte med at spørge, om det er okay, at det bliver optaget?

D: Det var så lidt. Ja det er helt fint med mig, at det bliver optaget.

I: Det var godt. Jeg vil lige starte med at fortælle lidt om mig selv, afhandlingen og hvad jeg skal bruge det her interview til.

D: Ja.

I: Jeg går på Cand.Merc.AUD og er ved at skrive mit speciale. Specialet handler om hvidvask, altså helt specifikt hvilke forventninger som de offentlige instanser, de har til revisorerne. De offentlige instanser jeg har valgt, det er så Skattestyrelsen, Erhvervsstyrelsen og Hvidvasksekretariatet. Jeg skal bruge det her interview til at øhh finde ud af Skattestyrelsen forventninger til revisorerne.

D: Ja okay.

I: Så det jeg gerne vil høre om, det er lidt om dig, og så hvilke forventninger du har. Jeg har jo snakket med XX, og han fortalte, hvordan proceduren er i jeres afdeling, så den del springer vi bare over. Men hvad er din rolle ved Skattestyrelsen?

D: Jamen jeg sidder sammen med de andre og visiterer de sager, som vi får ind gennem NSK. Altså vi undersøger, om der er noget i sagen, så egentlig er jeg kontrolmedarbejder. Men vi få data fra NSK, og så kigger vi på regnskabsmateriale og sådan noget for at se, om der er øhh noget skattemæssigt i de pågældende sager.

I: Okay, hvor længe har du så været ved Skattestyrelsen?

D: Det har jeg vel i snart, lad mig lige se, det må blive øhh 5 år nu her.

I: Okay, hvad lavede du så inden det?

D: Der var jeg faktisk revisor, det var jeg vel i en 10 år, inden jeg skiftede herhen.

I: Ja okay.

D: Ja det var også derfor XX tog fat i mig, da han synes det jo var oplagt ligesom med ham selv.

I: Ja det er rigtigt, han havde også været revisor.

D: Ja nemlig.

I: Nu vil jeg gå videre med de her spørgsmål om hvilke forventninger, som du har til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask.

D: Det er i orden.

I: Er det din opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?

D: Øhh ja det vil jeg mene, at de er. De kan jo både sidde med virksomhedens og personens private økonomi, og derigennem kan de jo så se, om der er noget, som øhh ser forkert eller mystisk ud. Og så har de jo rig mulighed for at opdage de her ulovlige kapitalejerlån, det kan jeg i hvert fald huske, fra da jeg var revisor. En revisor sidder jo gerne helt nede i bogføringen, og de kan egentlig følge en masse forskellige ting derigennem, så jo, jeg vil mene at revisorerne er i en position, hvor de kan øh opdage hvidvask.

I: Okay. Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre sig?

D: Jamen altså generelt så mener jeg jo, at de gør det fornuftigt, men vi kan jo godt se, at der er en lille tendens til, at revisorerne stadig har svært ved at underrette om deres kunder. Mange revisorer har rigtig været ved at træde ud af rollen som deres kunders sparringspartner, jeg synes, at de er for fortrolige. De bliver en gang imellem nødt til at træde væk fra det, og så foretage en underretning om kunden, hvis det er nødvendigt. Ja det har flere revisorer desværre bare stadig meget svært ved.

I: Hvorfor tror du, at det er sådan?

D: Jeg tror, at det er sådan, fordi det er en gammel vane for revisorerne, som de lige skal ud af. Hvordan den skal kringles, ja det ved jeg desværre ikke.

I: Tror du, at det er noget, som revisorerne gør med vilje, altså lader være med at underrette?

D: Nej det tror jeg som sådan ikke. Det er nok bare en gammel vane, det kan jo også være, at kunderne slet ikke har informeret revisoren om den detalje, der skaber baggrunden for en underretning, det ved jeg jo ikke.

I: Okay. Men så i forlængelse deraf, synes du så, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til at opdage hvidvask?

D: Hmm jamen både og, altså jeg tror i de helt store sager, der gør revisorerne helt klart hvad der forventes af dem, og der tager de ansvaret derfor. Når det så er sagt, så ser vi jo tit, at revisorerne er på kundernes side, når vi har en sag, hvor de blander deres revisorer ind.

I: Hvad mener du med, at revisorerne er på kundens side?

D: Vi ser tit, at de hjælper kunderne, der hvor de ikke burde, måske endda med at gøre, at sagen frafalder, mit bedste eksempel må være på grund af forældres for eksempel. Vi ser gang på gang, at revisorerne hjælper deres kunder med at trække sagen i langdrag, og derved får fristudsættelse igen og igen, og derved glemmer vi alt om sagen, og så forældes det jo på et tidspunkt.

I: Ja okay, det kan jeg godt se, at det er problematisk for jer. Hvad er dine forventninger til revisorerne?

D: Jeg forventer helt sikkert at de underretter ved mistanke om noget suspekt og især ved de her ulovlige kapitalejerlån, som de jo er i en særlig position til at opdage. Og så er det jo ikke først når det opdages, det er jo lige så snart, at de har mistanke til det, at de skal underrette Hvidvasksekretariatet.

I: Okay. Er det underordnet for jer om forholdet/fejlen, som de burde underrette om, den er rettet eller ej?

D: Hvad mener du?

I: Jeg mener, om du synes, at revisorerne skal underrette hvis for eksempel det kapitalejerlån, som de vil underrette om, det er rettet, så det ikke findes mere?

I: Nåå på den måde. Det kan jeg ikke lige tage stilling til, da det er sådan, som loven er, og så er vi jo underlagt den.

I: Ja okay, mener du så at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?

D: At de er unødvendige, vil jeg måske ikke mene, men altså vi får i hvert fald flere sager ind, end vi kan kapere, så vi må derfor henlægge nogle sager. Men jeg tænker, at underretningerne er i overensstemmelse med lovgivningen, og så er de jo nok ikke unødvendige på den måde.

I: Okay. Synes du så, at de offentlige instanser generelt har for høje forventninger til revisorerne?

D: Hmm det ved jeg faktisk ikke, jeg vil da tro, at det offentlige kun forlanger det af revisorerne, som der står i loven. Jeg er i hvert fald ikke lige selv bekendt med nogle forventninger, som vi har til revisorerne, som ikke er overensstemmende med lovgivningen.

I: Nej det er i orden. Nu går vi hen til lovgivningen.

D: Ja.

I: Jeg ved ikke, om du er bekendt med hvidvaskloven, men med det du kender til den, synes du så, at revisorerne lever op til den?

D: Jo jo jeg er da lidt bekendt med den. Jeg synes måske, at det er spøjst at revisorerne ikke foretager flere underretninger, end de gør nu. Altså pengeinstitutterne laver langt flere underretninger end revisorerne for eksempel. Jeg ved ikke, hvorfor det er sådan, men jeg synes, at det er spøjst. Men ja bare sådan generelt, så tror jeg, at revisorerne gør, hvad de kan, man presset på branchen, det gør det svært at lave lige så mange underretninger i frygt for at miste deres kunder, tænker jeg. Revisorerne har jo bygget hele deres branche op omkring tillid, og hvis de så mister noget tillid ved at lave underretninger om deres kunder, jamen så får de det svære på længere sigt, så jeg ved ikke hvordan det lige skal kringles.

I: Er det så din opfattelse at der skal ændres på lovkravene?

D: Nej det mener jeg ikke, at der skal, jeg mener bare, at revisorerne skal blive bedre til at underrette, også selvom det kan betyde, at de mister en kunde.

I: Det er helt i orden. Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask? Altså tror du, at det gavner, at revisorerne er der? Gavner det nok?

D: Ja det vil jeg mene, altså vi kan jo se, at revisorerne laver nogle underretninger, og derved må de jo gavne lidt, tænker jeg. Og i de sager hvor vi har haft med en person, hvor hans revisor har været med i forløbet, der har det også i de fleste sager gjort forløbet nemmere, ikke kun for skatteyderen men også for os. Det er lidt nemmere for os at forklare en revisor hvad der har foregået, og hvad det vil betyde for skatteyderen, end det er at forklare skatteyderen det. Så ja det gavner i den grad alle, at der findes revisorer.

I: Ja. Hvad så i forhold til de seneste hvidvaskskandaler hvor der har været en revisor indblandet, tror du, at det har ændret offentlighedens tillid til revisorerne?

D: Uhh det er svært at svare på, men jeg synes, at der er en større tendens til at sætte spørgsmålstegn ved, om revisoren har været indblandet nu end før i tiden. Jeg tror dog ikke, at det har ændret på offentlighedens tillid til revisor nej, der synes jeg stadig, at offentligheden har meget tillid til revisorerne.

I: Det er helt i orden. Det var faktisk mit sidste spørgsmål. Du skal i hvert fald have mange tak fordi du gad deltage.

D: Det var da så lidt, nu håber jeg, at det kan bruges.

I: Det kan det helt sikkert.

D: Det var godt.

I: Fortsæt god dag.

D: I lige måde.

I: Tak.

8.11 Transskriberet interview med Erhvervsstyrelsen andet interview

I: Hej og tak fordi du vil deltage i det her interview, jeg vil lige starte med at spørger om, om det er okay, at jeg optager det?

E: Det er da helt i orden for mig, og det var så lidt.

I: Mange tak. Jeg vil lige starte med at fortælle lidt om afhandlingen og hvad det her interview, det skal bruges til.

E: Yes.

I: Ja men afhandlingen går ud på at undersøge de offentlige instansers forventninger til revisorerne, og derefter vil jeg så undersøge, om revisorerne er klar over deres egentlige ansvar i forbindelse med hvidvask.

E: Ja det lyder spændende.

I: Ja og dertil skal jeg så bruge nogle interview med de offentlige instanser, her har jeg valgt Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og jer ved Erhvervsstyrelsen, og så laver jeg en spørgeskemaundersøgelse til revisorerne. Jeg har jo snakket med XX fra din afdeling om, hvordan I gør med underretningerne ved jer, så det jeg gerne vil høre dig om, det er lidt om dig selv og så dine forventninger til revisorerne.

E: Ja okay.

I: Hvad er din rolle ved Erhvervsstyrelsen?

E: Jamen jeg sidder jo ligesom XX i Hvidvasktilsynet. Her er jeg så tilsynsmedarbejder.

I: Og hvad vil det sige?

E: Det vil sige, at jeg går på tilsyn hos nogle virksomheder, som vi skal holde tilsyn med, og det gør vi for at sikre, at de overholder lovgivningen.

I: Og det er så lovgivningen i forhold til hvidvask eller hvordan.

E: Ja lige præcis, det er hvidvaskloven vi er ude og se, om de for eksempel overholder hos pågældende virksomheder.

I: Okay spændende. Hvor længe har du så gjort det?

E: Det har jeg gjort i snart 2 år nu.

I: Okay, hvad var din baggrund, inden du kom til hvidvasktilsynet så?

E: Der var jeg faktisk også revisor. Jeg var revisor i omkring 10 år, og så trængte jeg til at prøve noget andet.

I: Okay. Nu vil jeg gå lidt mere hen i de spørgsmål, som har noget at gøre med hvilke forventninger, som du har til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask.

E: Det er helt i orden.

I: Er du af den opfattelse af revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask gennem deres almindelige arbejde?

E: Det vil jeg i den grad mene, at de er, ja. Det ved jeg jo fra den gang, hvor jeg selv var revisor. Revisorerne har jo adgang til en helt masse information, de kender deres kunder rigtig godt gennem mange års samarbejde, så ja de er i stand til at opdage hvidvask. Det er jo i nogle sager, revisorerne som ved mest om virksomhedens økonomi, end ejeren selv gør. Derudover laver nogle revisorer jo også et personligt regnskab for deres kunder. Revisorerne har både adgang til virksomhedens regnskab, men også nogle gange adgang til ejerens personlige økonomi. Så ja, revisorerne har i den grad en stor mulighed for at opdage, hvis en person prøver at hvidvaske, det er min klare opfattelse.

I: Er der så efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats mod hvidvask?

E: Jamen det er der i den grad. Altså deres antal af underretninger er jo ikke i nærheden af antallet af underretningerne fra for eksempel pengeinstitutterne, her synes jeg helt klart at det ses tydeligt, at revisorerne på en eller anden måde svigter i forhold til at underrette.

I: Okay, hvad kan grundet til det være, tror du?

E: Jeg ved ikke, om det kan have noget at gøre med revisorerens travle perioder, hvor de måske ikke lige får lavet underretningerne, fordi der simpelthen ikke er tid til det. Eller om det er fordi, at de ikke får underrettet om de kapitalejerlån, som de opdager undervejs i revisionerne. Det er for mig ikke forståeligt, hvordan revisorerne kan halte så langt efter pengeinstitutterne i antallet af underretninger, så ja helt generelt kunne de vel godt stramme op og få underrettet noget mere.

I: Okay og i forlængelse heraf, synes du så generelt, at revisorerne tager nok ansvar i forhold til hvidvask?

E: Jamen nej jeg synes jo nok generelt ikke, at de tager nok ansvar. Jeg synes, at nogle revisorer har travlt med at skubbe sig selv så langt væk fra den her rolle med øhh at få underrettet som overhovedet muligt.

I: Okay. Hvad er dine forventninger til revisorerne så i forhold til at få underrettet og afdækket hvidvask?

E: Jamen jeg forventer jo, at de underretter, hvis de har mistanke om hvidvask, ja ikke kun når de opdager hvidvask men lige så snart, at mistanken er der, og den ikke kan afkræftes, så forventer jeg, at revisorerne og de andre underretningspligtige underretter hvidvasksekretariatet. Det er faktisk en fælles forståelse vi har ved Erhvervsstyrelsen.

I: Okay. Hvad er din holdning til, at revisorerne skal underrette ved kapitalejerlån, der ved et ”uheld” er oprettet, men tilbagebetalt. Synes du også, at de skal underrettes?

E: Ja det synes jeg helt klart. Det er jo sådan lovgivningen er formuleret, så det må vi og de underretningspligtige altså bare indrette os efter. Jeg er jo embedsmand, så jeg skal jo underlægge mig loven, så jeg bør være enig i den.

I: Okay det er i orden. Synes du at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerne?

E: Nej det synes jeg ikke, og det gør jeg ikke, da jeg tror, at alle de offentlige instanser har lige så høje krav, som lovgivningen tillader det, og ikke forventer noget derudover. Så nej det vil jeg ikke sige.

I: Okay. Hvad så i forhold til lovgivningen. Lever revisorerne efter din opfattelse op til denne?

E: Jamen både og, man kan jo sige, at de revisorer der underretter til Hvidvasksekretariatet, når de får mistanke om hvidvask, jamen de lever jo op til det. Jeg tror generelt at mange revisorer lukker øjnene for hvidvask, og hvorfor det er jeg ikke bekendt med.

I: Det er også i orden. Synes du så, at der bør laves om på reglerne for hvornår revisorerne skal underrette til Hvidvasksekretariatet?

E: Nej det synes jeg ikke, igen er jeg underlagt lovgivningen, og den er, som den er af politiske grunde. Så jeg efterfølger bare lovgivningen, og så må det være sådan, det har jeg ingen holdning til.

I: Det er i orden. Mener du, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?

E: Nej det mener jeg ikke, igen følger underretningerne lovgivningen, og den er jeg underlagt. Så her kan jeg ikke svare anderledes.

I: Det er i orden. Er der efter din opfattelse behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til at opdage hvidvask?

E: Ja det mener jeg. Det er jo nogle gange underretningerne fra revisorerne, der gør, at vi bliver opmærksomme på noget, så ja der er i den grad behov for revisorerne. De har en viden, som vi andre ikke kan få i og med, at de er så tæt knyttet til kunderne og deres økonomi generelt.

I: Tak for det. Det var egentlig mit sidste spørgsmål, så du skal igen have mange tak, fordi du ville deltage.

E: Det var da så lidt.

I: Fortsat rigtig god dag.

E: Tak og i lige måde.

I: Tak.

8.12 Transskriberet interview med Hvidvasksekretariatet andet interview

I: Hej og mange tak fordi du vil deltage i dette interview, jeg vil lige høre, om det er okay med dig, at det bliver optaget?

F: Det er helt i orden, det skal det vel før, du kan bruge det?

I: Ja helst i hvert fald. Jeg stater lige med at fortælle lidt om afhandlingen og hvad jeg skal bruge det her interview til.

F: Ja spændende.

I: Ja men jeg vil jo undersøge hvilke forventninger som de offentlige instanser, de har, til revisorerne indenfor hvidvaskområdet. Her har jeg så valgt at de offentlige instanser, der medtages, det er Hvidvasksekretariatet, Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen.

F: Ja det giver jo god mening.

I: Ja og som du allerede ved, så har jeg interviewet XX fra din afdeling, og derudover også to fra Skattestyrelsen og to fra Erhvervsstyrelsen. Men interviewene bruges så til at fortælle, hvilke forventninger som I har til revisorerne, og så har jeg lavet et spørgeskema med revisorerne, som jeg bruger til at fortælle noget om, om revisorerne er klar over deres egentlige ansvar i forhold til hvidvask.

F: Det lyder godt nok spændende.

I: Ja, men til en start vil jeg gerne høre noget om dig. Hvad er din rolle ved Hvidvasksekretariatet?

F: Jamen jeg er en del af et team med omkring 35 ansatte, og i vores gruppe er vi så en ti stykker. Min rolle er ligesom alle de andres, vi modtager de her underretninger, så skal vi analysere på det data, som vi har fået ind, og eventuelt sammenholde det med andet data, hvis vi så synes, at den pågældende sag for eksempel kan have tilknytning til noget skat, jamen så sender vi den ind til Skattestyrelsen, og så er det deres opgave at analysere mere på det, og eventuelt sende den videre til politiet for eksempel.

I: Okay spændende. Hvor længe har du arbejdet ved Hvidvasksekretariatet?

F: Uhh jamen det har jeg gjort i snart 4 år nu faktisk.

I: Okay, hvad lavede du inden du blev ansat i Hvidvasksekretariatet?

F: Jamen jeg har en baggrund som politimand, og så har jeg arbejdet mig op til at sidde i Hvidvasksekretariatet.

I: Okay.

F: Ja men vi har jo mange forskellige folk ansat ved os, vi har for eksempel advokater, data-analytikere, politifolk og mange flere, man skal ikke have en bestemt uddannelse for at sidde her, da sagerne jo er meget forskellige, og vi derfor har brug for at være en så bred gruppe som muligt.

I: Ja det giver jo faktisk mening. Er I så flere inde over samme sag, eller er det som regel, den samme der sidder med sagen, fra I modtager den til den videresendes?

F: Det er som regel den samme, der har ansvaret for den, men hvis for eksempel at jeg har brug for noget hjælp med jura, jamen så spørger jeg jo bare en i min gruppe om hjælp. På det punkt er alle meget hjælpsomme overfor hinanden.

I: Okay. Nu vil jeg gå lidt videre til de her spørgsmål om hvilke forventninger, som du har til revisorerne i forhold til underretning og afdækning af hvidvask.

F: Okay.

I: Er det din opfattelse, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?

F: Det vil jeg mene ja. Altså nu ser vi jo, at revisorerne trods alt foretager nogle underretninger til os omhandlende hvidvask, så det mener jeg helt sikkert, at de er.

I: Hvad handler revisorerne underretninger som regel om?

F: Revisorerne underretninger de handler som regel om ting angående kundekendingsproceduren, bogføringen eller om kapitalejerlån. Det er nok de sådan tre typiske grunde til at revisorerne de foretager en underretning til os. Der er selvfølgelig også nogle gange, hvor de ikke omhandler de tre ting, men sådan helt overordnet, så er det klart det, som underretningerne fra revisorerne de handler om.

I: Okay.

F: Ja man kan jo også sige at i og med at revisorerne, de er en del af de underretningspligtige, jamen så er det jo blevet vurderet, at revisorerne er i en position, hvor det er muligt for dem at opdage hvidvask.

I Ja det kan du selvfølgelig have ret i.

F: Det er i hvert fald vores vurdering ved Hvidvasksekretariatet.

I: Er der så punkter, hvor du synes, at revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til hvidvask?

F: Uh det er svært at svare på. Men jeg synes måske nok, at tendenser vi ser, det er, at de revisorer som underretter, det som regel er revisorerne fra de større revisionsvirksomheder, så jeg tror sådan helt generelt, at revisorerne skal blive bedre til, at kommunikerer med hinanden, især med de små revisionsvirksomheder. Det er jo en kæmpe udfordring som branchen sådan helt generelt har, det er jo at få kommunikeret reglerne ud til de helt små revisionsvirksomheder.

I: Okay. Synes du at revisorerne tager nok ansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?

F: Jamen igen, revisionsvirksomhederne gør det jo meget forskelligt. De helt store revisionsvirksomheder, de har jo allerede implementeret rigtig mange tiltag, som jo hjælper deres revisorer med at få skabt opmærksomhed på hvidvaskområdet, og det er her, at de helt små revisionsvirksomheder ikke helt kan følge med.

I: Ja. Hvad er så dine forventninger til revisorerne?

F: Det må jo være, at de overholder lovgivningen, altså det vil sige, at de underretter, når de får mistanke til hvidvask, og ikke først når de opdager det. Det må være sådan de helt overordnede forventninger, og det er jo også det, der står i lovgivningen, så ja det er hvad, vi forventer.

I: Har du en fornemmelse af, om de offentlige instanser har for høje forventninger til revisorerne? Altså synes du, at de har for høje forventninger?

F: Altså det er svært at sige noget om, men jeg håber da, at alle de offentlige instanser har samme forventninger, som der står i lovgivningen. Dog ser vi også, at revisorerens antal af underretninger, de bliver sammenlignet med for eksempel bankernes antal af underretninger, det er jo ikke i orden at sammenligne disse to, da de slet ikke har de samme muligheder for at foretage underretninger.

I: Nej det kan du have ret i.

F: Ja men altså forventningen om at de underretter ved mistanke, den synes jeg, er på sin plads, det bør og skal en revisor jo gøre, så den forventning er helt bestemt i orden.

I: Ja. Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovgivningen?

F: Igen et svært spørgsmål at svare på, eftersom alle revisorer gør det forskelligt. Men min vurdering det er, at de større revisionsvirksomheder efterfølger lovgivningen på området, og de har fået meget mere fokus på det her samfundsproblem med hvidvask. De er i den grad steppet op. Det er mere de helt som revisionsvirksomheder, hvor der måske sidder en statsautoriseret revisor i sin egen lille boks på 20. år, der ikke helt har forstået, at hvidvask nu i større grad er blevet noget, som revisorerne skal tage stilling til. Det er her, problemet er, synes jeg. Men generelt så tror jeg da, at revisorerne overholder lovgivningen på bedste vis.

I: Okay. Synes du så, at der burde ændres på lovgivningen i forhold til revisorerne?

F: Uhh det synes jeg jo nok ikke nej. Altså loven er lavet på den her måde af en grund. Jeg synes at det giver mening, er der et specielt emne i loven, som du tænker på?

I: Altså både ja og nej, men jeg kan se gennem mit spørgeskema med revisorerne, at de for eksempel synes, at det er unødvendigt at underrette om for eksempel kapitalejerlån.

F: Ja okay, men her tror jeg, at der er sket en kommunikationsbrist for grunden til, at selv kapitalejerlån som er rettet, det skal underrettes, det skyldes nemlig, at det sagtens kan have relevans for os at vide alligevel, hvis vi for eksempel har modtaget andre underretninger fra andre brancher på den samme person. Underretningerne hver for sig kan måske ikke give os nok på en person, men flere underretninger til sammen kan måske give os noget brugbart viden om en person.

I: Ja det giver jo faktisk mening.

F: Ja, men jeg kan godt se, at det for revisorerne kan virke som spild af tid at underrette om noget, som alligevel er rettet.

I: Ja det har jeg i hvert fald fået fornemmelsen af. Men mener du så, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?

F: Øhh, nej det mener jeg ikke. Underretningerne følger jo loven, og det er ikke os, der har sat den, så det er slet ikke noget, jeg som sådan har en holdning til faktisk. Jeg undersøger bare de underretninger, som vi har modtaget, og de underretninger er der jo så nogle, der har vurderet nødvendige.

I: Okay. Er det så din opfattelse, at der er behov for en revisor som den uafhængige part i forhold til hvidvask?

F: Ja det vil jeg mene, altså vi får jo underretninger fra revisorerne, som er behjælpelige med at opdage noget hvidvask. De hvidvasksager ville vi måske aldrig have opdaget, hvis ikke vi havde fået en underretning fra revisorerne, så ja det vil jeg mene.

I: Okay, mange tak fordi du gad deltage og for dine svar og holdninger. Det var mit sidste spørgsmål.

F: Jamen det var da så lidt, nu håber jeg bare, at det kan bruges til noget.

I: Det kan det helt sikkert. Fortsat god dag.

F: Tak i lige måde.

I: Tak.

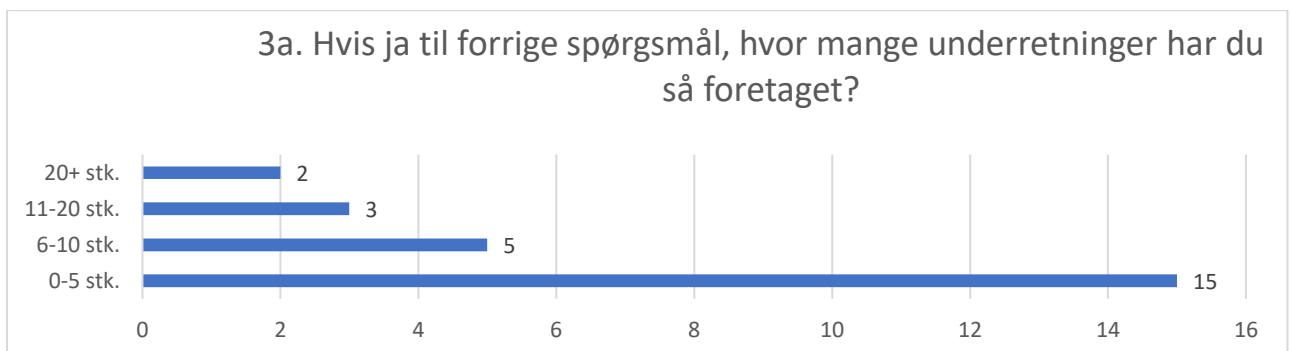
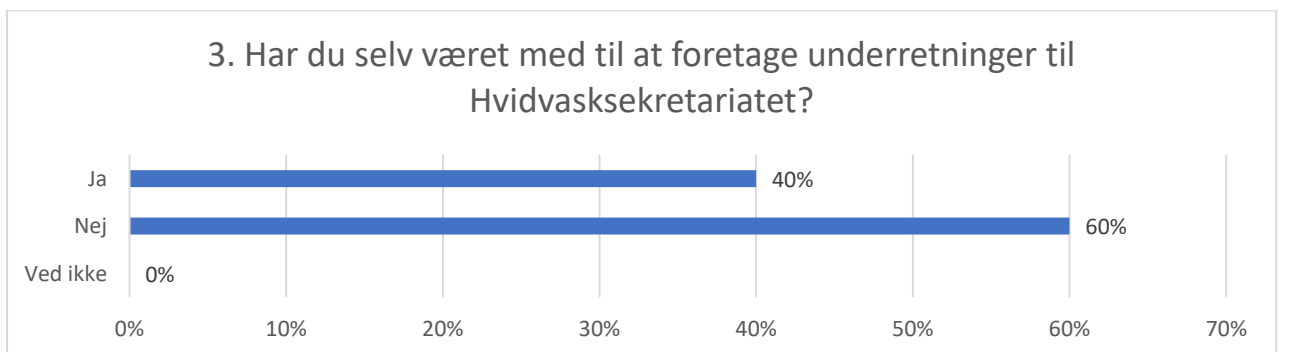
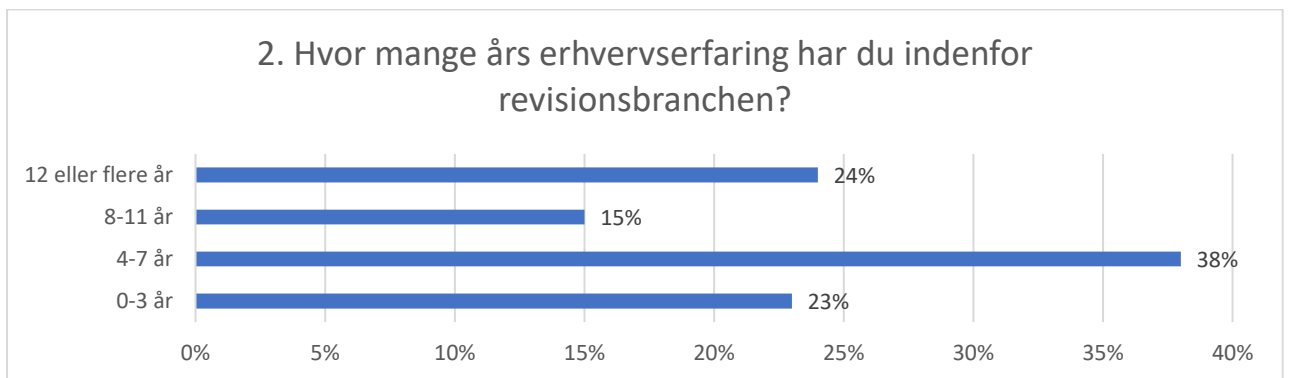
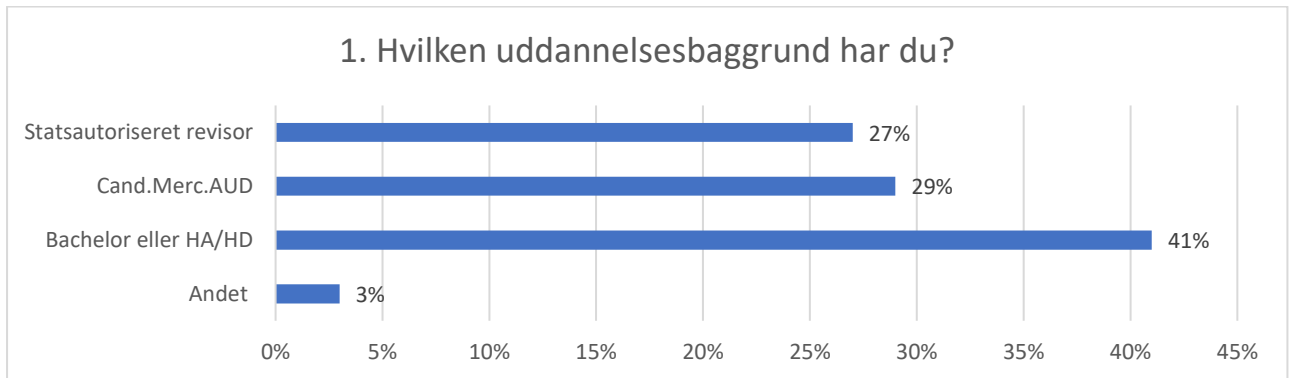
8.13 Spørgeskema til revisorerne

1. Hvilken uddannelsesbaggrund har du?
 - Statsautoriseret revisor
 - Cand.Merc.AUD
 - Bachelor eller HA/HD
 - Andet
2. Hvor mange års erhvervs erfaring har du indenfor revisionsbranchen?
 - 0-3 år
 - 4-7 år
 - 8-11 år
 - 12 eller flere år
3. Har du selv været med til at foretage underretninger til Hvidvasksekretariatet?
 - Ja
 - Nej
 - Ved ikke
- 3a. Hvis ja til forrige spørgsmål, hvor mange underretninger har du så foretaget?
 - 0-5 stk.
 - 6-10 stk.
 - 11-20 stk.
 - 20+ stk.
4. Hvem har ifølge dig ansvar for at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask? (Flere svarmuligheder)
 - Revisorerne
 - Pengeinstitutterne
 - Advokaterne
 - Skattestyrelsen
 - Erhvervsstyrelsen
 - Andre
 - Ved ikke
5. Er du af den opfattelse, at revisorerne generelt er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?
 - Ja (Skriv gerne herunder hvordan de har mulighed for det)
 - Nej (Skriv gerne herunder hvorfor de ikke har mulighed for det)
 - Ved ikke
6. Mener du, at revisorerne generelt gør tilstrækkeligt i forhold til at identificere hvidvask gennem deres almindelige arbejde som revisor?
 - Ja
 - Nej (Skriv gerne herunder hvorfor du mener dette)
 - Ved ikke
7. Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til opdagelsen af hvidvask?

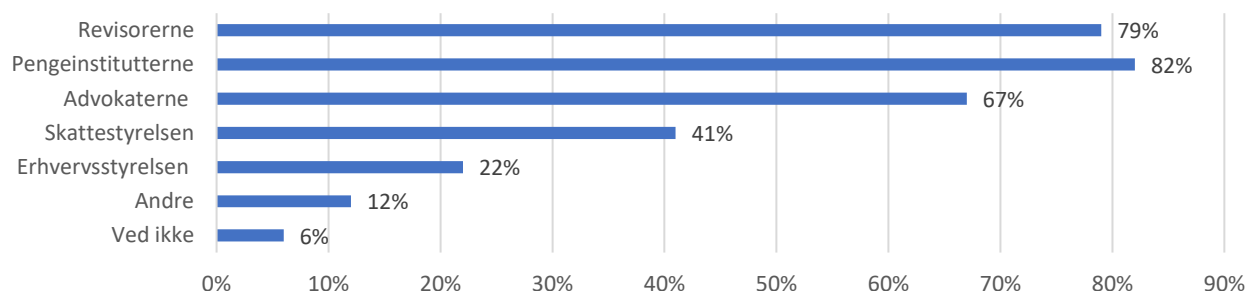
- Skriv svar her
8. Synes du, at revisorerne tager nok samfundsansvar i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- Ja
 - Nej (Skriv gerne herunder hvorfor du ikke synes det)
 - Ved ikke
9. Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?
- Skriv svar her
10. I hvor høj grad synes du, at de offentlige instanser har for høje krav til revisorerens arbejde i forhold til opdagelsen af hvidvask?
- I meget høj grad (Uddyb gerne hvilke krav du synes er for høje)
 - I høj grad (Uddyb gerne hvilke krav du synes er for høje)
 - I nogen grad
 - I lav grad
 - I meget lav grad
11. Er du bekendt med bestemmelserne i hvidvaskloven?
- Ja
 - Nej
 - Dele af loven
 - Ved ikke
12. Lever revisorerne efter din opfattelse op til lovkravene i både revisorloven og hvidvaskloven, når det gælder hvidvask?
- Ja
 - Nej (Skriv gerne herunder hvilke lovkrav revisorerne ifølge dig ikke lever op til)
 - Dele af lovgivningen indenfor hvidvask
 - Ved ikke
13. Er det din opfattelse, at der skal ændres på lovkravene til revisorerne?
- Der bør være flere krav (Skriv gerne hvilke krav der bør tilføjes)
 - Der bør ikke ændres på lovkravene
 - Der bør være færre krav (Skriv gerne hvilke krav der burde fjernes/lempes)
 - Ved ikke
14. Mener du, at der foretages unødvendige underretninger til Hvidvasksekretariatet?
- Ja (Skriv gerne herunder hvilke underretninger der for dig er unødvendige)
 - Nej
 - Ved ikke
15. Opererer du i forbindelse med underretninger til Hvidvasksekretariatet med en bagatelgrænse?
- Ja (Skriv gerne satsen herunder)
 - Nej
 - Ved ikke
16. Gør det nogen forskel for dig i forhold til underretning, om der er rettet op på det forhold du underretter om eller ej?

- Underretter ikke hvis forholdet/fejlen er rettet
 - Underretter uanset om forholdet er rettet eller ej
 - Det kommer an på situationen
17. Er det din opfattelse at Hvidvasksekretariatet har ressourcer til at håndtere underretningerne?
- Ja, de har ressourcer nok
 - Nej, de har for få ressourcer
 - Ved ikke
18. Er der efter din opfattelse behov for en uafhængig part (revisor) i forhold til opdagelsen af hvidvask, bidrager de nok til opdagelsen?
- Ja
 - Nej
 - Ved ikke
19. Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tilid til revisorerne?
- Ja
 - Nej
 - Ved ikke

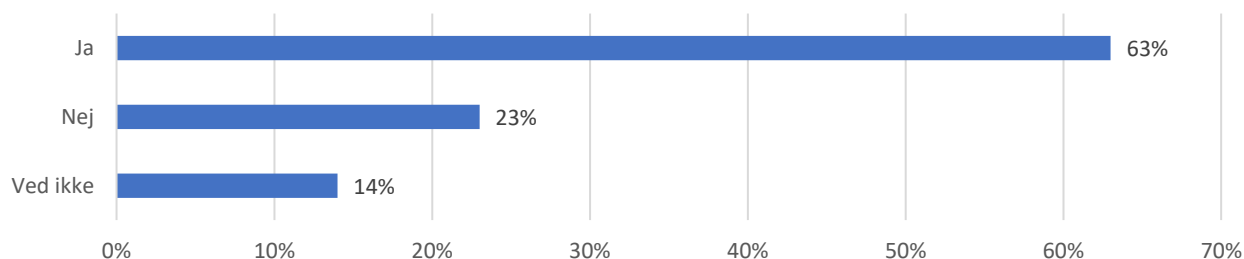
8.14 Resultat af spørgeskema til revisorerne

4. Hvem har ifølge dig ansvar for at underrette Hvidvasksekretariatet ved mistanke om hvidvask? (Flere svarmuligheder)

5. Er du af den opfattelse, at revisorerne generelt er i en position, hvor det er muligt at opdage hvidvask?

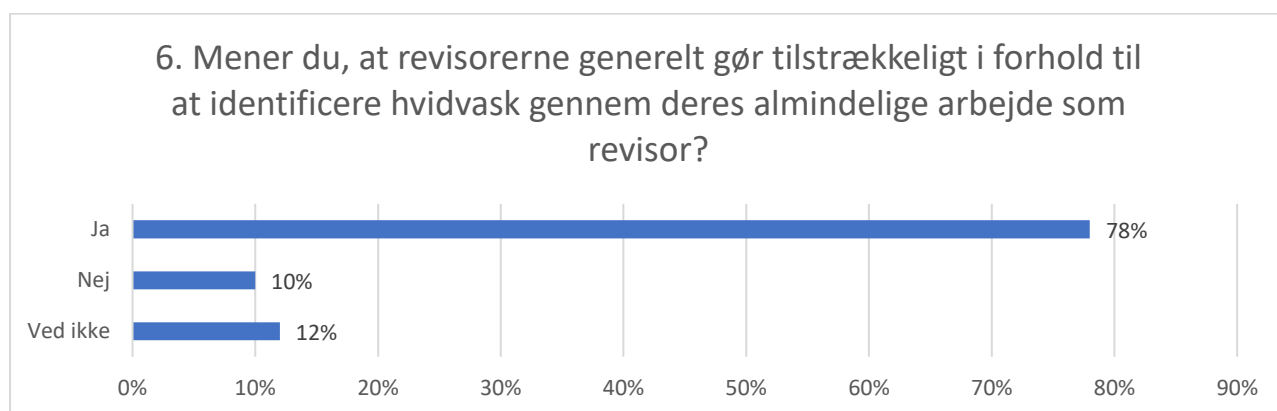
Uddybelse ved ja:

- Gennem bogføring og kundekendskab, dog begrænset mulighed.
- Gennem kundekendskab og bogføring.
- Kundekendskabsproceduren, men meget begrænset.
- Revisor har mulighed for at få en dybere indsigt i virksomhedens regnskaber og derfor også en lidt bedre mulighed for at opdage hvidvask.
- Delvis – det afhænger af den konkrete form for hvidvask.
- Ulovligt kapitalejrlån, grov skatteunddragelse.
- Revisorer er den instans som har fingrene mest nede i tallene og har mulighed for at gennemgå regnskab på enkelte transaktions plan. Revisors mulighed for at opdage hvidvask opstår ved gennemgang af kontokort samt kontrol af ejers tilstedeværelse, men muligheden er lille.
- Det kommer meget an på situationen, men ofte har revisoren et kendskab til kunden, som gør, at der er forståelse og indsigt.
- Men kun i begrænset omfang.

- Indsigt i regnskaberne. Uregelmæssige transaktion flow mv.
- Vi har mulighed gennem indblik i virksomhederne og transaktionerne heri. Men det er langt fra en garanti for at vi kan opdage det.
- Til en vis grad.
- Det er svært, men de har mulighed.
- I begrænset format.
- De har en lille mulighed for at opdage det.
- I en vis grad.

Uddybelse ved nej:

- De har mindre mulighed end lovgivningen mener.
- Det er yderst svært at opdage hvidvask dog med undtagelse af ulovlige aktionærlån, som vi er forpligtiget til at indberette uanset størrelse på lånet.
- Nej generelt ikke, da det i min opfattelse er meget svært at spotte hvidvask selv i en revision. Her bliver testet på hvorvidt tallene i bogføringen er korrekte, så regnskabet giver et retvisende billede.

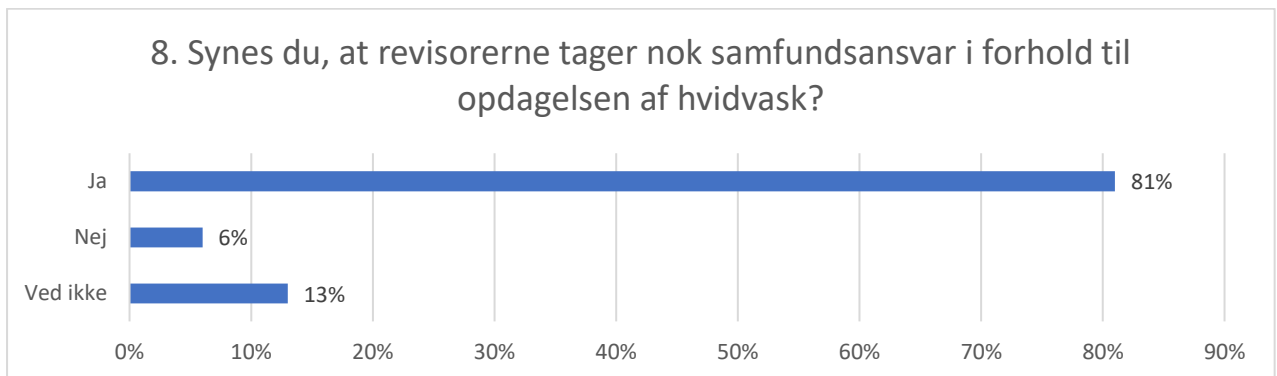
Uddybelse ved nej:

- Har den opfattelse, at det går for stærkt for nogle revisorer, og de ikke har tid nok til at opdage hvis der hvidvaskes.
- Væsentlighedsniveauet kan nogle gange komme i vejen for identiteten af hvidvask. Især hvis "hvidvaskeren" kender til revisors fremgangsmåde.
- Presset på revisionsbranchen, føler jeg gør at revisor ikke altid har tiden. De bliver pacet til at nå målene for at holde omkostningerne nede.

7. Er der efter din vurdering områder, hvor revisorerne kan forbedre deres indsats i forhold til opdagelsen af hvidvask?

- 47 har svaret noget i stil med "Nej"
- 25 har svaret noget i stil med "Ved ikke"
- Bogføring og tjek af bilag
- Større fokus på dataanalyse og efterprøvning af anormale transaktioner
- Ved at være mere objektive
- ...
- Der skal foretages risikovurdering, og kun ved risiko, skal der revideres efter det. Bankerne ser alle pengetransaktioner, og er klart bedre i stand til at opdage disse.
- Ok.
- Ved at sætte sig rigtig godt ind i kundekendskabsproceduren.
- Ved at sige sig bedre tid inden kundekendskabsproceduren.
- Uha, det er et godt spørgsmål. En øget indsats overfor hvidvask vil betyde en øget regning for kunderne, så spørgsmålet er hvorvidt man fra politisk side er interesseret i det.
- Der er givet vis område, hvor der kunne designes handlinger, som kunne bidrage yderligere til opdagelsen af hvidvask. Der skal dog nøje vurderes om det er en relevant opgave for revisorer og om indsatsen står mål med de midler der i givet fald ville skulle anvendes på det.
- Som følge af Erhvervsstyrelsens vejledninger angående hvidvaskindberetningspligt siden den nye hvidvaskningslov kom i 2018. Dette har medført en klar forbedring. Dog er det vanskeligt at forholde sig til skatteunddragelse som følge af transaktioner, som ikke indgår i bogholderiet (sorte penge).
- Synes det er svært at gøre uden at tidsforbruget vil stikke for meget af.
- Nej ikke ved de mindre kunder i hvert fald. Ved de større kunder kan der måske gøres en ekstra indsats, men det kræver også flere ressourcer.
- Synes det er tilstrækkeligt på nuværende tidspunkt.
- Nej det er svært for revisorerne at opdage hvidvask.
- De kan ikke gøre mere.
- Ikke som reglerne er nu.
- Ikke som det er nu.
- Nej ikke hvis reglerne ikke ændres.

- Ikke som loven er nu.
- Gennem bogføringen.
- Nej de gør hvad de kan gennem arbejdet.

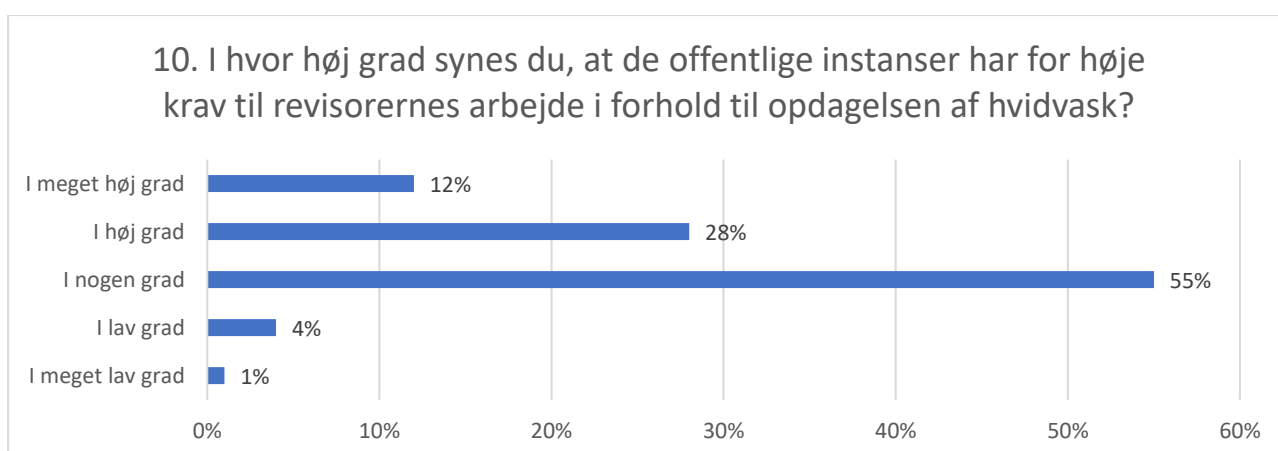
Uddybelse ved nej:

- Mange springer hurtigt hen over dette grundet tidsmangel.

9. Hvad er dine forventninger til revisorerne i forbindelse med underretning og afdækning af hvidvask?

- 34 har svaret noget i stil med ”at de følger lovgivninger”
- 37 har svaret noget i stil med ”at de underretter ved mistanke”
- Revisor skal indberette hvidvask ved begrundet mistænke, men revisor skal ikke stå for afdækningen.
- Man underretter hvis man bliver opmærksom på forhold, der kræver underretning.
- Jeg synes det er ok at der skal ske indberetning når der konkret er opdaget noget, men jeg mener ikke at revisor skal være halv ”detektiv” for at opspore hvidvask
- ...
- At der indberettes, hvis der identificeres brud.
- At de ulovlige forhold undersøges.
- Uændrede forventninger.
- Ok
- At revisor melder hvidvask hvis der findes tegn på dette i revisionen, men ikke at revisor decideret leder efter tegn på hvidvask.

- Forventningen er, at der hvor revisor opdager identifikationer eller mistanke på hvidvask, da bliver der foretaget de fornødne undersøgelser til at afdække forholdet og i givet fald herefter underrettet herom.
- At vi lever op til kriterierne i hvidvaskloven § 25 og 26.
- Min forventning er at revisor agere i offentlighedens tjeneste og ikke i kundens såfremt en hvidvasksag opstår.
- Hvis de opdager tilfælde af hvidvask, bør de indberette det, men grundet tidspres samt andre arbejdsopgaver er dette sjældent muligt.
- At hvis de har mistanke eller opdager hvidvask, at de handler på det.
- At ulovlige og mistænkelige forhold indberettes.
- Forventes at blive indberettet.
- Jeg forventer at alt hvidvask bliver indberettet. Jeg forventer også at mistanker bliver undersøgt yderligere for at konkludere om det skal føre til en indberetning eller ej. Jeg forventer derimod ikke at vi direkte reviderer efter at opdage hvidvask, udover de krav vi er underlagt ift. Afdækning af kundekendskabet. Men er der mistænkeligheder skal vi efter min mening reagere herpå.
- Alt opdaget skal indberettes.
- Min forventning er, at revisor afdækker og indberetter hvidvask tik NSK, derefter er det NSKs ansvar at tage sagen.
- At de gør hvad de kan.
- At ulovlige forhold undersøges.
- Ved ikke.
- At de gør hvad de kan gøre.

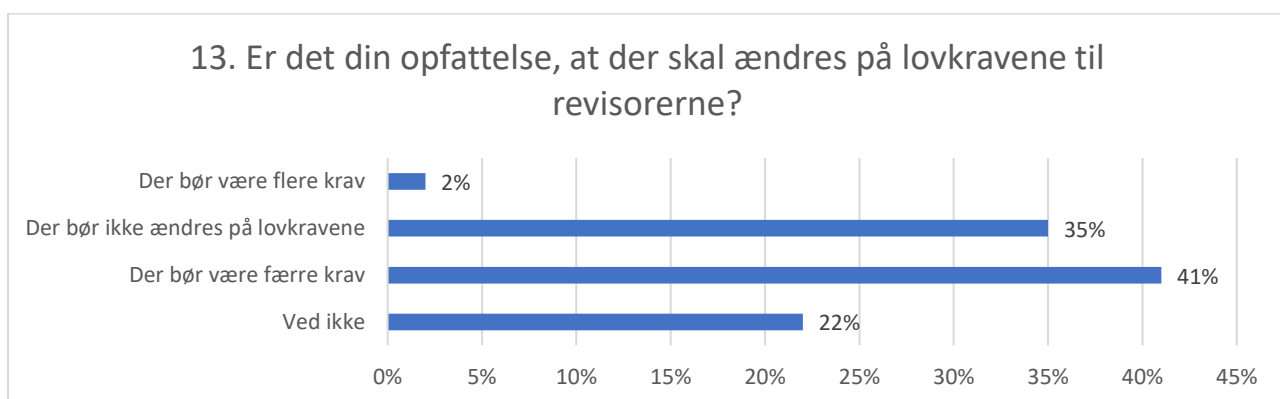
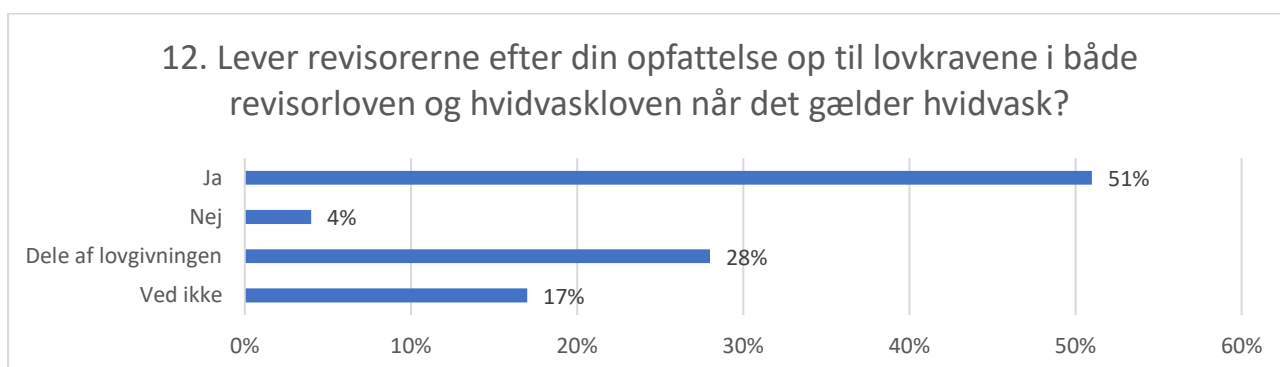
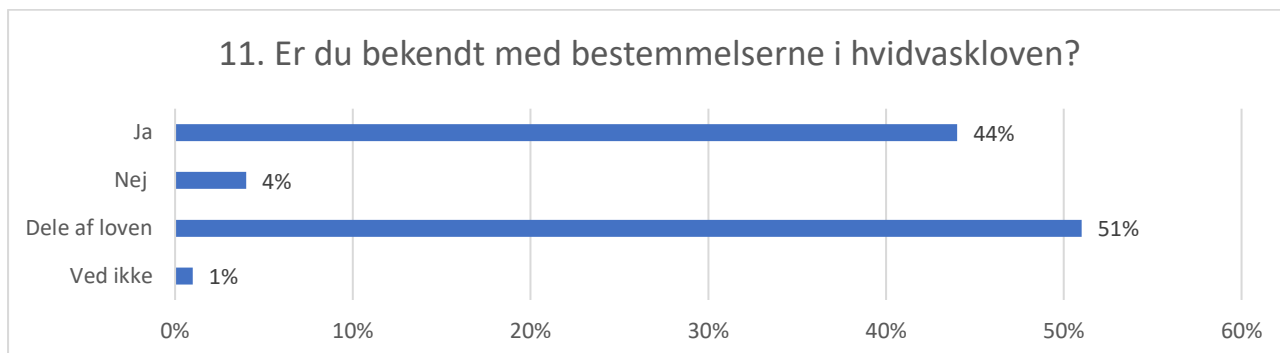

Uddybelse ved i meget høj grad:

- De forventer revisorerne opdager lige så meget som bankerne fx vi har ikke samme muligheder som dem.
- Der bør være en bagatelgrænse for hvornår der skal indberettes.

Uddybelse ved i høj grad:

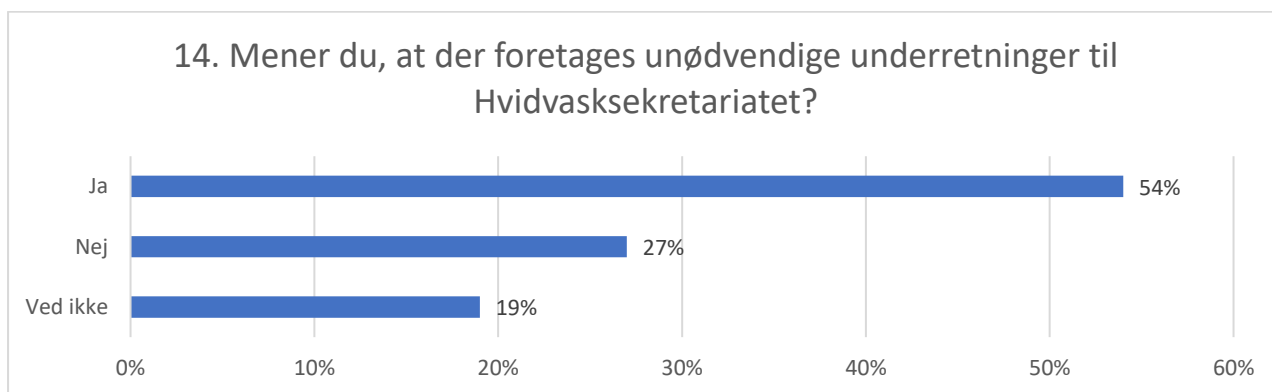
- Det offentlige udvander begrebet ved at kalde bl.a. aktionærlån for hvidvask.
- Det er håbløst at der ikke er defineret en bagatelgrænse.

Uddybelser ved hvilke krav der skulle fjernes/lempes:

- Krav om indberetning af alle aktionærlån burde fjernes og der burde sættes en min. Grænse på hvad man skal indberette i stedet for alt.

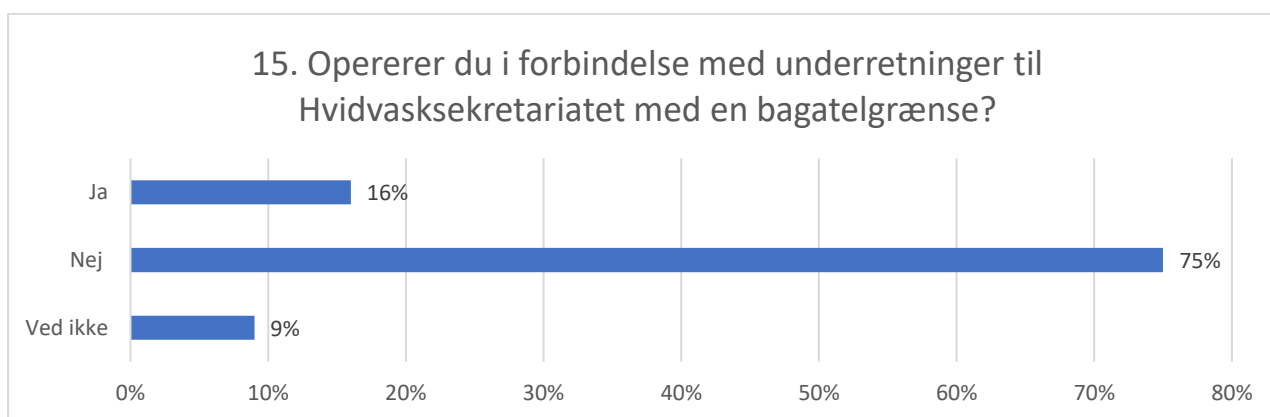
- Det er min opfattelse at lovkravene er passende. Det er dog også min opfattelse at særligt erhvervsstyrelsens fortolkning af kravene ikke er korrekte.
- Reglerne er udformet, så de generer flest muligt uden at det er min opfattelse, at man er kommet længere med at inddæmme de kriminelle.
- Krav om hvornår der skal indberettes.
- Ulovlige aktionærlån fremgår allerede særskilt af årsrapporten, så hvorfor skal der ske en yderligere indberetning af disse.
- Det er til en vis grad revisors ansvar at afdække og identificere hvidvask, dog mener jeg ikke at revisorer bliver gjort til skurke såfremt de ikke lever op til denne forventning.
- Kravene skal passe til hvad der fysisk er muligt for revisorerne.
- Kravene skal gøres mindre.

Uddybelser ved ja:

- Alle hvor der er en åbenlys fejl eller småbeløb
- Kapitalejerlån burde ikke indberettes hvis det er en tydelig fejl på et mindre beløb.
- Åbenlyse fejl.
- Et eksempel er ulovlige kapitalejrlån i de tilfælde hvor der er tale om helt ubetydelige beløb, eller helt åbenlyse fejl der efterfølgende berigtiges.
- Dem hvor fejlen er rettet.
- Ulovlige kapitalejrlån, som ikke har nogen skattemæssig konsekvens.
- Hvis beløbet er for lille.
- Tænker at der bør laves en bagatelgrænse, for at lette sagsbehandlingstiden. Således kan krudtet også blive brugt der hvor det betyder mest.
- Ja, fx uvæsentlige kapitalejrlån.

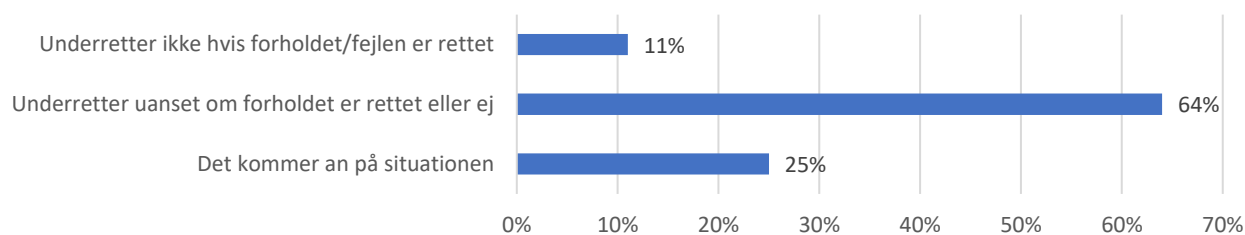
- Eksempelvis ubetydelige aktionærlån.
- De helt små beløb der skal indberettes.
- Ulovlige kapitalejerlån.
- Ulovlige kapitalejerlån hvor vi via godt kundekendskab ved at der er tale om fejl, og at fejlen udbedres omgående. Det drukner efter min overbevisning Hvidvasksekretariatet i henvendelser der ikke er reelt hvidvask i, og forhindrer dem i at fokuserer på de større sager.
- Bagatelagtige eller korrigerede aktionærlån.

Uddybelser ved ja:

- 20.000 kr.
- 5.000 kr.
- 2.000 kr.
- Vurdering fra sag til sag og ingen generel minimumssats.
- 20.000 kr.
- 20.000 kr.
- Vi indberetter ikke direkte, men gennem fælles afdeling, der tager stilling her-til.
- Ulovlige lån – 5.000 kr.
- 5.000 kr.
- 10.000 kr.

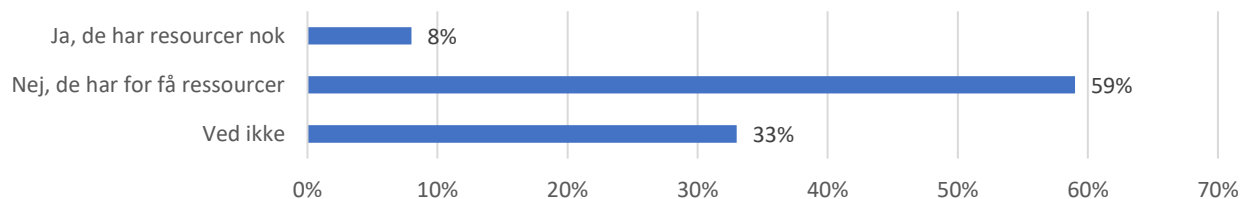
16. Gør det nogen forskel for dig i forhold til underretning, om der er rettet op på det forhold du underretter om eller ej?

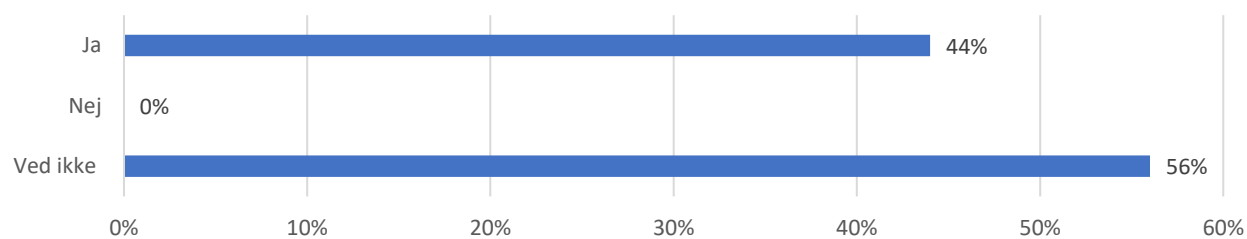
Uddybelser ved det kommer an på situationen:

- Hvis der er tale om et forhold som bliver rettet med det samme, ser jeg ingen grund til underretning. Men er der tale om et forhold, som er af systemmæssig karakter og som strækker sig over en længere periode, vil underretning være en mulighed.
- Igen der er en fælles afdeling, der tager stilling til indberetning.
- Bagatelgrænse.
- Svært at sige.
- Ved ikke.
- Såfremt forholdet var under bagatelgrænsen og efterfølgende rettet mener jeg det er ligegyldigt.

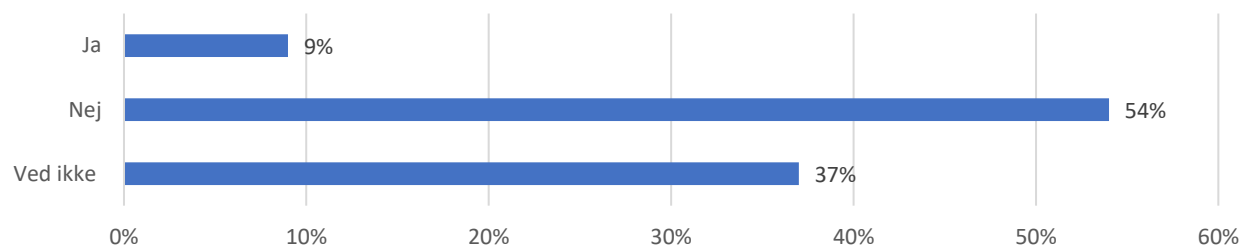
17. Er det din opfattelse af Hvidvasksekretariatet har ressourcer til at håndtere underretningerne?

18. Er der efter din opfattelse et behov fra de offentlige instanser for en uafhængig part (revisor) i forhold til opdagelsen af hvidvask, bedrager de nok til opdagelsen?

19. Mener du, at de seneste hvidvaskskandaler er med til at ændre på offentlighedens tillid til revisorerne?

Uddybelser ved ja:

- Tror desværre at folk tillægger revisor ansvaret, selvom dette ikke er revisors ansvar.
- Der er helt sikkert en forventningskløft mellem revisors arbejde og den generelle opfattelse heraf i samfundet.
- Danske bank sagen, da beløbene var så store at de burde være blevet opdaget.